

ENVIRA

Mérnöki, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

✉ 3525 Miskolc, Mélyvölgy út 3.

Tel/fax: /46/ - 411-867

elektronikus példány

**Előzetes vizsgálati dokumentáció
a Tarnaszentmiklós külterületén tervezett
szürkemarha telep és gazdálkodási központ
létesítésének
környezetvédelmi engedélyezési eljárásához**

**Bükk Nemzeti Park
Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet
„A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális
feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben”
nevű KEHOP program keretében
tervezett szürkemarha telep létesítése**

Miskolc, 2016. november

Tartalomjegyzék

1. Előzmények	7
1.1. Jogszabályi háttér	8
1.2. Az előzetes vizsgálati dokumentációt összeállító megnevezése	9
1.3. Az érdekelt adatai	10
2. A tervezett tevékenység célja	10
3. A tervezett beruházás alternatívái	11
4. A tervezett beruházás alapadatai	11
4.1. A tevékenység volumene	11
4.2. A beruházás és az üzemszerű működés tervezett lefolyásának idő ütemezése	11
4.3. A tervezett beruházás helye és területigénye	12
4.4. A tevékenység megvalósításához szükséges létesítmények	12
4.5. A tervezett tevékenység ismertetése	16
4.5.1. <i>A szürkemarha állattartási technológia bemutatása</i>	16
4.5.2. <i>A tervezett gulyaistállók</i>	16
4.5.3. <i>A tervezett növendék istállók</i>	18
4.5.4. <i>Tervezett szociális épület és gépszín</i>	18
4.5.5. <i>Terménytároló</i>	19
4.5.6. <i>Tervezett különálló gépszín</i>	19
4.5.7. <i>Szérűskert</i>	19
4.5.8. <i>Egyéb építmények, létesítmények</i>	20
4.5.9. <i>Ivó- és technológiai vízellátás</i>	20
4.5.10. <i>Szennyvizek kezelése</i>	20
4.5.11. <i>Hűtés és fűtés</i>	20
4.5.12. <i>Villamosenergia-ellátás</i>	21
4.6. A tervezett tevékenységhez kapcsolódó szállítás	21
4.6.1. <i>Az építési szakasz alatti szállítások</i>	21
4.6.2. <i>A működés (üzemelés) alatti szállítások</i>	21
4.7. A már tervbe vett környezetvédelmi létesítmények és intézkedések	21
4.8. A tevékenység telepítéséhez, megvalósításához és felhagyásához szükséges kapcsolódó műveletek	22
4.9. Magyarországon új, külföldön már alkalmazott technológia bevezetése esetében külföldi referencia	23
4.10. A rendelkezésre álló kiindulási adatok bizonytalansága	23
4.11. A telepítési hely térképi lehatárolása. A telepítési hely szomszédságában lévő hasonló területhasználat	23
4.12. A tevékenység megvalósítása szükségessé teszi-e területrendezési tervek vagy a településrendezési eszközök módosítását	24
4.13. A tevékenység megkezdését követően sor kerül-e összetartozó tevékenységnek minősülő új tevékenység megvalósítására	24
4.14. A számításba vett változatok, amelyek befolyásolták a telepítési hely és a megvalósítási mód kiválasztását	24
4.15. Nyomvonalas létesítmények telepítése, ismertetése, azok hatásai összegzése	24
4.16. A hatótényezők várható mértékének előzetes becslése a tevékenység egyes szakaszaiban	25
4.17. A környezetre várhatóan hatást gyakorló folyamatok előzetes becslése	25
4.18. A beruházás országhatáron áttérjedő környezeti hatásának értékelése	25
4.19. A beruházás erdő művelési ágú területtel való érintettsége	25

5. A beruházás hatása a környezeti elemekre	25
6. Tájvédelem	27
6.1. Jelenlegi állapot bemutatása	27
6.1.1. <i>A kistáj tervezéssel érintett környezetének bemutatása</i>	27
6.1.2. <i>Tájleírás</i>	28
6.1.3. <i>Jelenlegi területhasználatok</i>	28
6.1.4. <i>Zöldfelületi rendszer</i>	28
6.1.5. <i>Egyedi tájértékek, területi rendezési tervek</i>	28
6.1.6. <i>Tájképvédelmi területek</i>	29
6.2. Várható hatások bemutatása	29
6.2.1. <i>Várható hatások az építés alatt</i>	29
6.2.2. <i>Várható hatások az üzemelés alatt</i>	30
6.3. A tájvédelmi hatásterület lehatárolása	31
6.4. Hatáscsökkentő intézkedési javaslatok	31
7. Földtani közeg és felszín alatti víz. (Talaj- és talajvízvédelem)	31
7.1. Jelenlegi állapotok bemutatása	31
7.1.1. <i>Termőtalaj</i>	31
7.1.2. <i>Földtani adottságok, geotechnika</i>	32
7.1.3. <i>Felszín alatti víz</i>	32
7.2. Várható hatások bemutatása	33
7.2.1. <i>Várható hatások az építés alatt</i>	33
7.2.2. <i>Várható hatások az üzemelés alatt</i>	34
7.3. A hatásterület lehatárolása	34
7.4. Hatáscsökkentő intézkedési javaslatok	34
8. Felszíni vizek	35
8.1. Jelenlegi állapotok bemutatása	36
8.2. Várható hatások bemutatása	36
8.2.1. <i>Várható hatások az építés alatt</i>	36
8.2.2. <i>Várható hatások az üzemelés alatt</i>	36
8.3. A hatásterület lehatárolása	36
9. A tevékenység várható hatása a levegőtisztasági viszonyokra	37
9.1. Jelenlegi állapotok bemutatása	37
9.1.1. <i>Éghajlati adatok</i>	37
9.1.2. <i>Jelenlegi levegőminőség állapota</i>	37
9.2. Várható hatások bemutatása	37
9.2.1. <i>Várható hatások az építés alatt</i>	37
9.2.2. <i>Várható hatások az üzemelés alatt</i>	39
9.3. A hatásterület lehatárolása	41
9.4. Hatáscsökkentő intézkedési javaslatok	41
10. Zaj- és rezgésvédelem	41
10.1. Jelenlegi állapotok bemutatása. Zaj és rezgésvédelmi követelmények	41
10.2. Várható zajhatások bemutatása az építkezés alatt	41
10.2.1. <i>Várható zajhatások az építés során</i>	41
10.2.2. <i>Az építkezés időszakára vonatkozó zajterhelési határértékek</i>	42
10.2.3. <i>Várható zajhatások az építés alatt</i>	42
10.3. Várható hatások a működés alatt	44
10.3.1. <i>A működés alatti zajterhelés számítása</i>	44
10.3.2. <i>Szállítási tevékenység üzemeléskor</i>	45
10.4. A hatásterület lehatárolása	46

11. Élővilág-védelem	46
11.1. Jelenlegi állapotok bemutatása	46
11.1.1. <i>Védett természeti területek és Natura 2000 területek bemutatása</i>	46
11.1.2. <i>Növénytani adottságok</i>	50
11.1.3. <i>Állattani adottságok</i>	50
11.1.4. <i>Vizsgálati módszerek</i>	51
11.1.5. <i>A vizsgált terület élővilág-védelmi jellemzése</i>	51
11.2. Várható hatások bemutatása	54
11.2.1. <i>Várható hatások az építés alatt</i>	54
11.2.2. <i>Várható hatások az üzemelés alatt</i>	55
11.3. A hatások becslése a terület kijelölésének alapjául szolgáló fajokra és élőhely típusokra gyakorolt hatások figyelembevételével (Natura 2000 terület érintettség vizsgálata)	55
11.3.1. <i>Az érintett Natura 2000 területek bemutatása</i>	55
11.3.2. <i>A beruházás célja</i>	55
11.3.3. <i>A beruházás szükségszerűségének indoklása</i>	56
11.3.4. <i>A HUBN10004 Hevesi sík különleges madárvédelmi területen (SPA területen) várható hatások bemutatása</i>	57
11.3.5. <i>A HUBN20040 Nagyfertő – Gyula-gyep – Hamvajárás szikes pusztái SAC területen várható hatások bemutatása</i>	58
11.3.6. <i>Jelölő élőhelyek és fajok előfordulása a hatásterületen</i>	58
11.4. A hatásterület lehatárolása	59
11.5. Hatáscsökkentő intézkedési javaslatok	59
12. Hulladékkezelés, veszélyes hulladékok	59
12.1. <i>Az építés alatt keletkező hulladékok</i>	59
12.2. <i>Üzemelés alatt keletkező hulladékok kezelése</i>	60
13. Épített környezet	60
13.1. <i>Jelenlegi állapotok bemutatása</i>	60
13.2. <i>Építési fázisában várható hatások</i>	61
13.3. <i>Üzemelés során várható hatások</i>	61
13.4. <i>Hatásterület lehatárolása</i>	61
14. Gazdasági, társadalmi állapotok	62
14.1. <i>Jelenlegi állapotok bemutatása</i>	62
14.1.1. <i>Gazdasági állapotok</i>	62
14.1.2. <i>Társadalmi állapotok</i>	62
14.2. <i>Várható hatások bemutatása</i>	63
15. A környezetre várhatóan gyakorolt hatások becslése. Hatásterület	63
15.1. <i>A környezetre várhatóan gyakorolt hatások becslése</i>	63
15.2. <i>A tervezett tevékenység hatásterülete</i>	64
Összefoglalás	66
Irodalomjegyzék	68

Ábrák jegyzéke

1. Átnézetes helyszínrajz M 1:50.000
2. A tervezett beruházás helyszínrajza M 1:10.000
3. A terület légi fotója M 1:5.000
4. A beruházási terület és környéke helyrajzi számos térképe
5. Helyszínrajz az építési tervből
6. A gulyaistállók alaprajza és homlokzata
7. A szociális épület és gépszín földszinti és tetőtéri alaprajza
8. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete
9. A tervezett növénytelepítés
10. A beruházással érintett talajtípusok
11. A talajok talajértékszám
12. A tervezési terület mellett található állandó vízfolyások
13. A trágyatároló bűzhatása
14. Az építkezés maximális zajterhelése
15. A működés maximális zajterhelése
16. Az érintett Natura 2000 területek elhelyezkedése M 1:10.000
17. Jelölő élőhelyek és fajok előfordulása a hatásterületen
18. A tervezett tevékenység hatásterülete M 1:10.000

Mellékletek

1. A tervezők Mérnöki Kamarai jogosultságai
2. A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság ATEV Zrt.-vel közöti szerződése
3. A Kisér-Szolg Városüzemeltetési Nonprofit Kft.-vel fennálló kommunális hulladékszolgáltatási szerződés

Felelősségvállalási nyilatkozat

A **Bükk Nemzeti Park Igazgatóság** (3304 Eger, Sándor u. 6.) megbízásából előzetes vizsgálati dokumentációt állítottunk össze a Tarnaszentmiklós külterületén létesítendő magyar szürke szarvasmarha telep környezetvédelmi engedélyezési eljárásához. Az állattartó központ megvalósításának célja a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság Hevesi Fűves Puszták Tájvédelmi Körzetben található szikes gyepek fenntartása legeltetés által. **A beruházás kifejezetten természetvédelmi célú, védett területek természetvédelmi kezelését, fenntartását szolgálja.**

Megállapításainkat, következtetéseinket az „**Előzetes vizsgálati dokumentáció a Tarnaszentmiklós külterületén tervezett szürkemarha telep és gazdálkodási központ létesítésének környezetvédelmi engedélyezési eljárásához. Bükk Nemzeti Park Hevesi Fűves Puszták Tájvédelmi Körzet "A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben"** nevű KEHOP program keretében tervezett szürkemarha telep létesítése” című dokumentációban összegeztük.

Az előzetes vizsgálati dokumentáció alapadatait részben a Megbízó szolgáltatta, részben hozzáférhető irodalmi adatokból származnak. A Megbízó által szolgáltatott adatokért a Megbízó felel, az azokból levont következtetésekért, számításokért az *ENVIRA* Kft. a felelős.

Alulírott, Dienes Endre, mint az *ENVIRA* Kft. ügyvezető igazgatója nyilatkozom, hogy a rendelkezésünkre álló adatok alapján reális előzetes vizsgálati dokumentációt készítettünk. **A dokumentáció egészéért a felelősséget vállalom.**

Miskolc, 2016. november 28.

Dienes Endre
úv. igazgató

ENVIRA 96 KFT
3530 Miskolc, Mélyvölgy u. 3.

①.

1. Előzmények

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság a hozzá tartozó Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet (TK) területén egy 500 férőhelyes magyar szürke szarvasmarha telep megvalósítását tűzte ki célul, amelynek elsődleges feladata az országos jelentőségű védett terület természetvédelmi kezelésében nélkülözhetetlen szürkemarha állomány kiszolgálása. A magyar szürke szarvasmarha gulya nem csak a természetvédelmi területek állapotának fenntartásában játszik fontos szerepet, hanem a hagyományos tájgazdálkodási forma fennmaradását is biztosítja.

A magyar szürke szarvasmarha telep „A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben” című Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) pályázat keretén belül valósul meg Tarnaszentmiklós külterületén.

1. kép

A beruházásra kiszemelt terület. A képen az autók ott állnak, ahol a Tarnaszentmiklós és Kisköre közötti 3209 számú útról a telekre lehajtási lehetőség van kiépítve. Az utat a fasor kíséri.

A jelenlegi lehajtási lehetőséget a részletes helyszínrajzon „meglévő bekötő út” felirat jelzi.

Valójában ez nem út, mindössze egy rövid lehajtó

A nemzeti parknak jelenleg is vannak itt extenzív módon tartott szürke szarvasmarhái, melyeket téle a létesítendő teleptől alig több mint 1 km-re keletre (Tarnaszentmiklós felé) található szarvasmarha telepre hajtanak be. Ez a telep azonban nem a nemzeti park tulajdona, azt bérli. Többek között ezért is határozták el egy, a mai kor igényeinek mindenben megfelelő, saját tulajdonú telephely létesítését.

A telep építészeti tervei [15] már elkészültek. Azokat az M-ÁRKÁD Kft. (3700 Kazincbarcika, Alsóvárosi krt. 48.) készítette, és Muszka András tervező jegyzi.

1.1. Jogsabályi háttér

A magyar szürke szarvasmarha telep területe országos jelentőségű védett természeti területen (tájvédelmi körzetben), valamint Natura 2000 területen áll majd, a létesítmények a mellettük tervezett szérűskerttel együtt valamivel több, mint 6 ha (6.3264 m²) nagyságú területen lesznek szétszórva. Egy ilyen telep létesítése a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. mellékletének 128. d) pontja alapján előzetes vizsgálat köteles tevékenység.

- 3. melléklet a 128. pont

„Egyéb, az 1-127. pontba nem tartozó építmény vagy építmény együttes beépített vagy beépítésre szánt területen

- a) 3 ha területfoglalástól*
- b) 300 parkolóhelytől*
- c) 50 m-es épületmagasságtól*
- d) védett természeti területen, Natura 2000 területen, barlang védőövezetén 1 ha területfoglalástól vagy 50 parkolóhelytől”*

A előzetes vizsgálati dokumentációt (továbbiakban: EVD) elkészítésére a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságtól társaságunk, az ENVIRA 96 Kft. kapott megbízást. **A tanulmányban azt kívánjuk bebizonyítani, hogy a tervezett tevékenység megvalósításának nem feltételezhető jelentős környezeti hatása** [314/2005. (XII. 25.) Korm. r. 5. § (2) ac) pont)], sőt, az – miképp az a céljából következik – **kifejezetten előnyös hatású.**

Az alábbiakban felsoroljuk azokat a legfontosabb idevágó jogszabályokat, melyek előírásaira a tanulmány írásakor fokozott figyelmet fordítottunk. A jelen dokumentációt a

- többször módosított 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól, és a
- többször módosított 314/2005. (XII. 25.) Korm. r. a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról

szóló jogszabályok előírásainak megfelelően készítettük el. Ezen kívül a számunkra fontosabb idevágó jogszabályok, melyek előírásait szintén figyelembe vettük, a következők:

- 1994 évi LV. törvény a termőföldről
- 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről
- 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról
- 123/1997. (VII. 18.) Korm. r. a vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről
- 98/2001. (VI. 15.) Korm. r. a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételéről
- 219/2004. (VII. 21.) Korm. r. a felszín alatti vizek védelméről
- 220/2004. (VII. 21.) Korm. r. a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól
- 275/2004. (X. 8.) Korm. r. az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
- 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet a levegő védelméről
- 440/2012. (XII. 29.) Korm. r. a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről
- 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet a hulladékjegyzékről
- 4/2011. (I. 14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről

- 14/2010. (V. 11.) KvVM r. az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről
- 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről
- 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM r. a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról
- 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól

1.2. Az előzetes vizsgálati dokumentációt összeállító megnevezése

A jelen dokumentációt az **ENVIRA 96 Mérnöki Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (székhely: 3763 Bódvaszilas, Kossuth u. 53., fióktelephely és levelezési cím: 3530 Miskolc, Mélyvölgy út 3.) **készítette el.** Felelős vezető: Dienes Endre üv. igazgató. Mérnöki kamarai száma: 05-588.

Társaságunk tagjai rendelkeznek az előzetes vizsgálati dokumentáció elkészítéséhez szükséges szakértői engedélyekkel (1. melléklet):

- **Dienes Endre (05-0558) szakértői tevékenység teljes körben:**
  - SZKV-vf víz- és földtani közeg védelem,
  - SZKV-hu hulladékgazdálkodás,
  - SZKV-le levegőtisztaság védelme,
  - SZKV-zr zaj- és rezgés védelem.
- **Kiss Péter (05-0594) szakértői tevékenység teljes körben:**
  - SZKV-vf víz- és földtani közeg védelem,
  - SZKV-hu hulladékgazdálkodás,
  - SZKV-le levegőtisztaság védelme.

A munkába alvállalkozóként bevontuk a

- Nature Plan Kft-t (2120 Dunakeszi, Zsófia u. 17/B). Felelős vezető Mogyorós Péter ügyvezető igazgató. Szakértői jogosultságai a következők (1. melléklet):
  - **Mogyorós Péter (SZ-059/2010, SZ-015/2012) szakértői tevékenység teljes körben:**
    - SZTV – Földtani természeti értékek és barlangok védelme;
    - SZTV – Élővilág-védelem;
    - SZTjV – Tájvédelem.
- Zöld Mag Kft-t (7064 Gyöngyös, Táncsics Mihály utca 428.). Felelős vezető Péter András ügyvezető igazgató. Szakértői jogosultságai a következők (1. melléklet):
  - **Péter András (01-12798) szakértői tevékenység teljes körben:**
    - SZKV 1.1. – Hulladékgazdálkodási szakértő;
    - SZKV 1.2. – Levegőtisztasági-védelmi szakértő;
    - SZKV 1.3. – Víz- és földtani közeg védelem szakértő;
    - SZKV 1.4. – Zaj- és rezgésvédelmi szakértő.

1.3. Az érdekelt adatai

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (BNPI) a tervezett tevékenységet Tarnaszentmiklós külterületén, a kezelésében, a Magyar Állam tulajdonában álló 058/1g helyrajzi számú ingatlanon kívánja gyakorolni. Az érdekelt

- neve: Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
- a cég székhelye: 3304 Eger, Sánc u. 6.
- a cég levelezési címe: 3304 Eger, Sánc u. 6.
- ÁHT azonosító: 039080
- KSH törzsszáma: 15323864-8412-312-10
- Törzsszám: 323868

2. A tervezett tevékenység célja

A tervezett tevékenység közvetlen célja a Hevesi Füves Puszták TK gyepeit legelő magyar szürke szarvasmarha számára a mai kor igényeinek megfelelő mélyalmos állattartó telep megvalósítása. Megismétljük, a magyar szürke szarvasmarha telep „*A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben*” című Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) pályázat keretén belül valósul meg. A telep alapvetően az extenzív módon tartott állatok teletetésre szolgál.

A mélyalmos tartástechnológiát alkalmazó állattartó telep megvalósításának hosszú távú célja a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Hevesi Füves Puszták TK területén – amely terület egyben Natura 2000 különleges természetmegőrzési és kiemelt jelentőségű madárvédelmi területként is nyilvántartott – **a gyepterületek természetvédelmi célú fenntartása magyar szürke szarvasmarhakkal való legeltetéssel.** Ezek a gyepek szikes területeken találhatók, intenzív mezőgazdasági termeléssel gazdaságosan nem hasznosíthatók. Különlegességüknél fogva – növényzetük, madárviláguk – jelentős természetvédelmi értéket képviselnek, ezért természetvédelmi oltalom alatt állnak. Természetvédelmi szempontból optimális kezelési módjuk a magyar szürke szarvasmarhakkal való legeltetés, mert kaszálásra egyrészt a mélyebben fekvő részek időszakos vízborítottsága, másrészt a mikro-domborzati formák egyenetlensége és védelme miatt, csak korlátozott mértékben alkalmasak. A juhokkal való legeltetés sem igazi alternatíva, mert sok az időszakos vízborítású terület, amelyek juhval történő legeltetésre nem alkalmasak. A terület kezeletlenül hagyása kedvezőtlen degradációs folyamatok (terrestris nád terjedése, cserjésedés) megjelenését eredményezi, amelyek sem gazdasági, sem tájképi, sem természetvédelmi szempontból nem kívánatosak.

A célok között említjük még a különleges értékű, hagyományos hazai fajta fenntartását, a fajták közötti és fajtán belüli genetikai sokféleség megőrzésének össztársadalmi szempontból fontos célját [2]. A magyar szürke szarvasmarha hazánk őshonos fajtája. Nálunk alakult ki legnemesebb típusa, jöllehet ősei nagyszámban éltek az Uráltól az Atlanti-óceánig. A magyar szürke marha festői szépségével, szilajságával, öserőt sejtető impozáns megjelenésével a magyar Alföld világszerte nyilvántartott jellegzetességeihez tartozik. A XVI. századtól kezdve a magyar szürke marha becses és keresett vágóállata volt Nyugat-Európa városainak. [<http://www.agr.unideb.hu/>].

Magának a telep létesítésének célja pedig egy 500 egyedből álló magyar szürke szarvasmarha elhelyezésére alkalmas istálló rendszer létrehozása, annak infrastrukturális feltételeinek megteremtése. A szürkemarhák a Hevesi Füves Puszták TK Dél-hevesi tájegység Hamvajárás

nevű szikes gyepein legelnek a terület természetvédelmi kezelésének megfelelően, azzal összhangban. Jelenleg a Dél-hevesi tájegység egyik legértékesebb gyepterületén legelő magyar szürke szarvasmarha gulya téli elhelyezését és mindenek infrastrukturális feltételeit bérelt telephelyen oldja meg a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság. A meglévő gépek a növekvő állatállományt és annak takarmányszükségletét már nem tudják biztonsággal megoldani a jelenlegi bérleményen belül. Így az állatállomány és a terület természetvédelmi kezelésének fenntartása érdekében szükséges egy saját tulajdonú kezelési központ kialakítása, amely biztosítja az állatok számára a téli szálláshelyet, a gépek és a takarmánykészlet tárolását, valamint a kezelőszemélyzet megfelelő munkakörülményeit.

3. A tervezett beruházás alternatívái

A tervezett állattartó telep megvalósításának a Bükki Nemzeti Park Igazgatósága számára nincs alternatívája. A Dél-Hevesi Tájegységben – azaz Tarnaszentmiklós térségében – a rábízott magyar szürke szarvasmarha tartásához eleve csak a kezelésében álló terület jöhetett szóba. A telep helyének kiválasztásánál számításba vették, hogy az a lehető legkisebb környezet-, természet- és tájvédelmi terhelést gyakorolja a Hevesi Füves Puszták TK országos jelentőségű védett természeti területeire, valamint a HUBN10004 Hevesi sík különleges madárvédelmi területre és a HUBN20040 Nagyfertő–Gyula-gyep–Hamvajárás szikes pusztái elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területekre. Ha a tervezett beruházás nem valósul meg, az a jelenlegi természetvédelmi kezelés (legeltetés, hagyományos tájgazdálkodás) ellehetetlenüléséhez is vezethetne.

4. A tervezett beruházás alapadatai

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által tervezett mélyalmos tartástechnológiát alkalmazó szürkemarha telep alapadatait a 314/2005. (XII. 25.) Korm. r. 4. számú melléklete szerint, annak sorrendjében adjuk meg. Az egyes pontok címe után zárójelben, dőlt betűvel írva a 4. melléklet azon bekezdésének a betűjelét tüntetjük fel, melyre az adott pont vonatkozik.

4.1. A tevékenység volumene (ba)

A tervezett szürkemarha telep maximálisan 500 szürkemarha előírással [2] befogadására lesz alkalmas. Jelenleg az igazgatóság 120 számos állattal rendelkezik, amit egy, a tervezési területtől alig több, mint 1 km-re található bérelt telephelyen teleltetnek. Ezt az állatállományt tervezik a létesítendő telepen elhelyezni. A meglévő létszámot a telep elkészülte követően folyamatosan növelik. A maximális 500 db számosállatot elsősorban a természetes szaporulatból kívánják elérni, illetve – amennyiben szükségessé válik – más szürkemarha tartó gazdálkodóktól kívánják beszerezni.

4.2. A beruházás és az üzemserű működés tervezett lefolyásának idő ütemezése (bb)

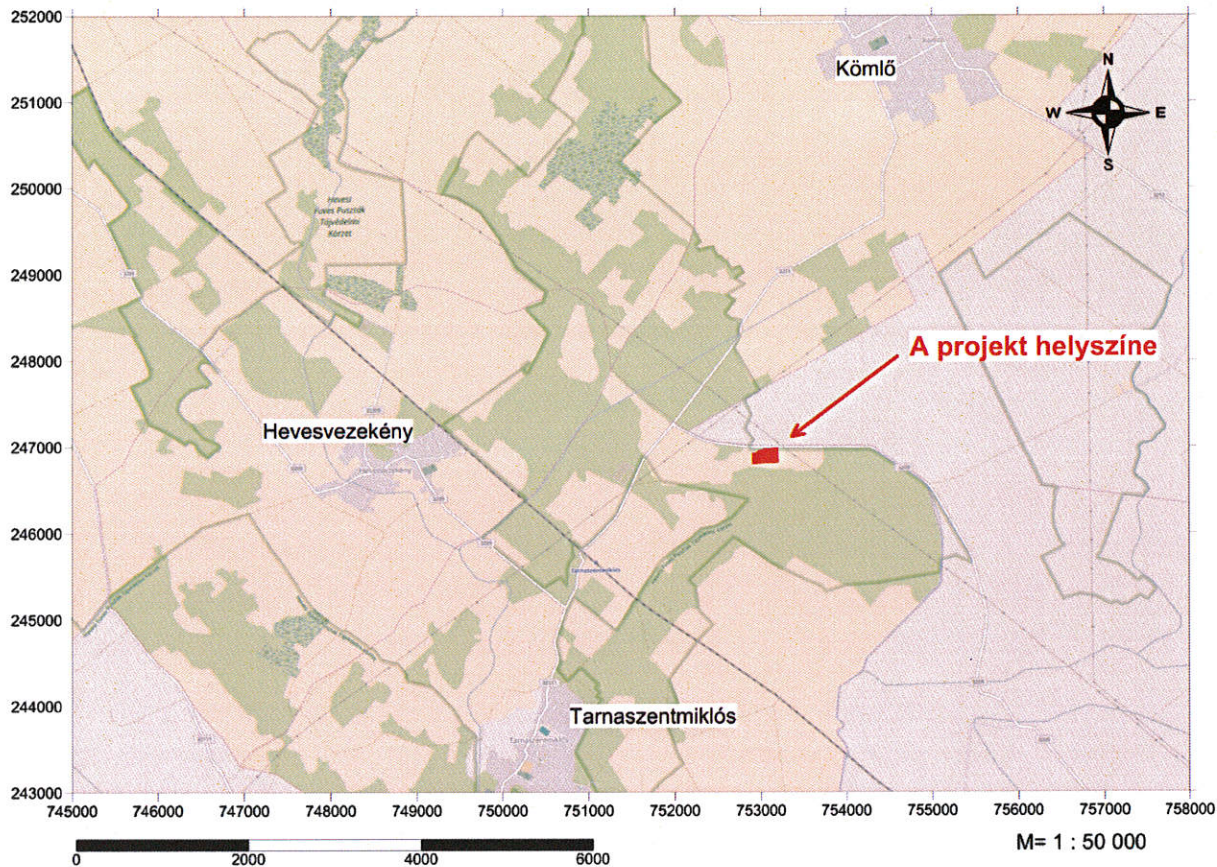
A beruházást leghamarabb 2018 tavaszán kezdik. A telep építésének ideje előreláthatólag 9-10 hónapot fog igénybe venni, így az üzemelés legkorábban 2018. végén vagy 2019. tavaszán kezdődhet meg, az időjárástól függően. A használatbavételi engedély birtokában tervezik az üzemserű működés megkezdését a meglévő 120 db számosállattal. Az időütemezés jelenlegi ismereteink szerint a következő:

- az építés megkezdésének tervezett ideje: 2018. I. negyedév,
- a működés kezdés várható időpontja: 2018. III. vagy, 2019. IV. negyedév
- a felhagyás időpontja: nem becsülhető, legalább 20 év

4.3. A tervezett beruházás helye és területigénye (bc)

A tervezési terület Heves megye D-i, a Hevesi-ártér kistáj középső részén, Tarnaszentmiklóstól ÉK-re, a Tarnaszentmiklós és Kisköre közötti 3209 számú összekötő út mellett, Tarnaszentmiklós külterületén, a 058/1 hrsz.-ú ingatlanon található (1-4. ábra).

1. ábra
Átnézetes helyszínrajz

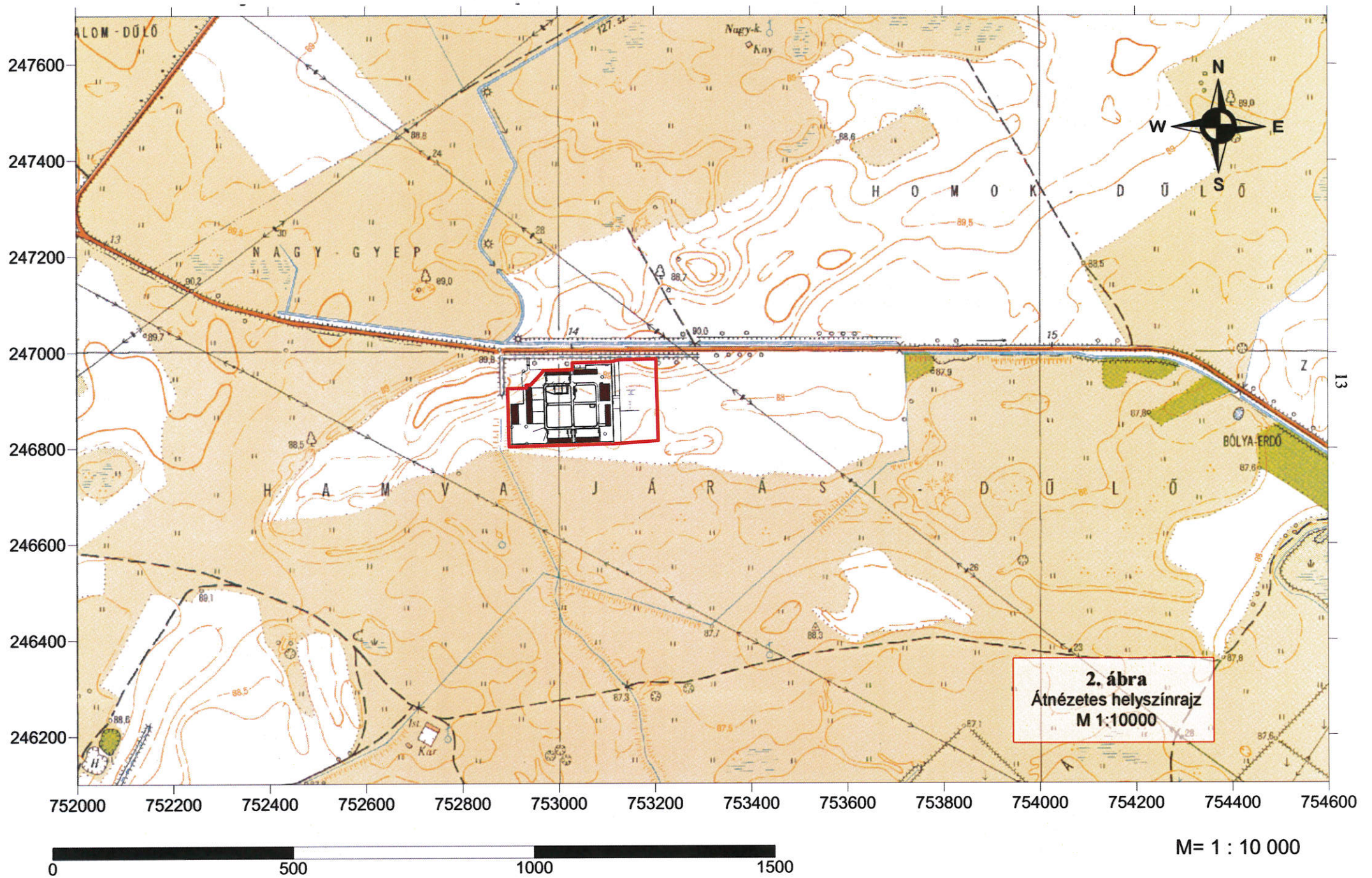
Bükki Nemzeti Park Igazgatóság tulajdonában álló Tarnaszentmiklós 058/1 hrsz.-ú ingatlan teljes területe 90.3396 m^2 ($90 \text{ ha } 3396 \text{ m}^2$). A nagy ingatlant több alrészletre osztották, a beruházás a *g* alrészletet érinti (4. ábra). „Más célú” hasznosításra, azaz projekt megvalósítására a terület kimutatás szerint $6 \text{ ha } 3264 \text{ m}^2$ területet kívánnak elkülöníteni. Ebben a területben már a szérűskert is benne foglaltatik, maguk a létesítmények kisebb területet ($\sim 5 \text{ ha}$) ölelnek majd körbe.

4.4. A tevékenység megvalósításához szükséges létesítmények (bd)

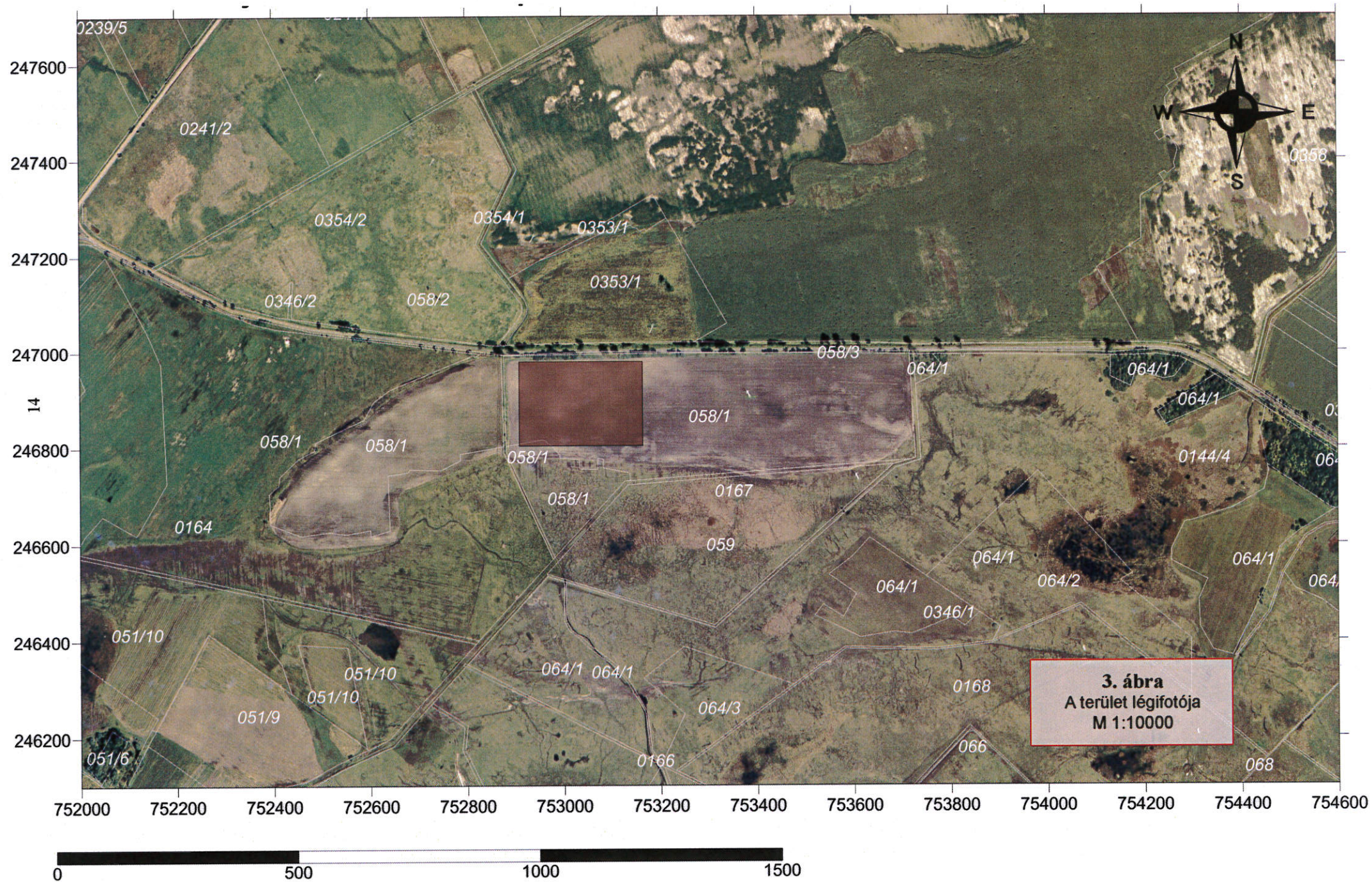
A tervezett létesítményeket az M-ÁRKÁD Kft. terveírása [15] alapján ismertetjük. „A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben” pályázat keretében az alábbi létesítményeket tervezik (5. ábra):

- porta, szociális és iroda épület, parkoló
- 2 db gépszín,
- 1 db javító műhely,
- 3 db növendék istálló karámokkal,
- 3 db gulya istálló karámokkal,
- 1 db terménytároló,
- 1 db elhullott állattároló,
- 1 db leválasztó/vizsgáló karám rendszer,
- 1 db hídmérleg gépházzal,
- 1 db trágyatároló,
- 2 db 10 m^3 -es csurgalékvíz akna,
- 1 db 150 m^3 -es tűzivíz tároló medence.

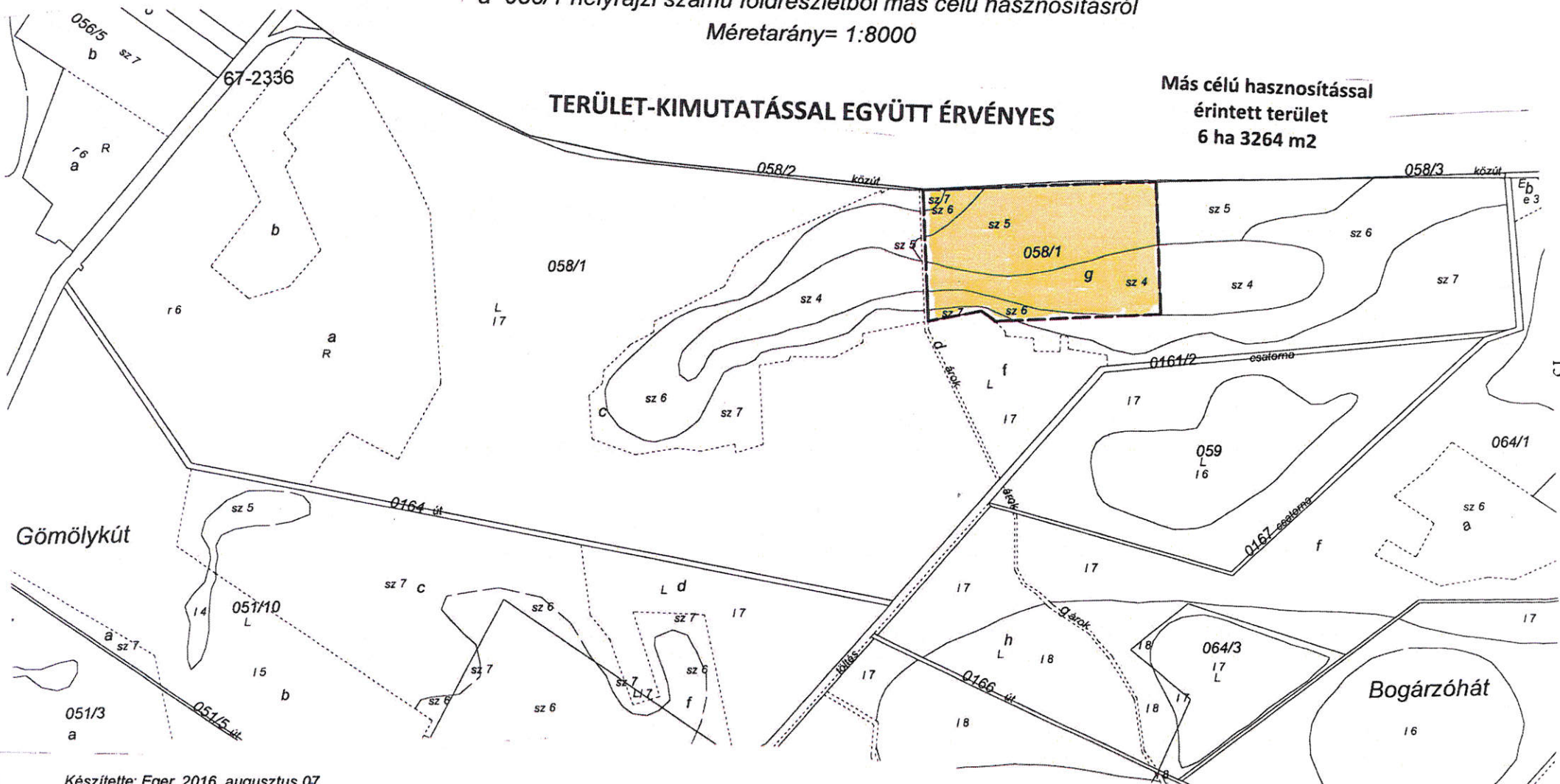
TÉRKÉP VÁZLAT

a 058/1 helyrajzi számú földrészletből más célú hasznosításról

Méretarány= 1:8000

TERÜLET-KIMUTATÁSSAL EGYÜTT ÉRVÉNYES

Más célú hasznosítással
érintett terület
6 ha 3264 m²

Készítette: Eger, 2016. augusztus 07.

Készítő: *Telekes József*

Telekes József
földmérő ig.szám: 4306
Ing. rend. min. sz: 4160/2013

Telekes József
ingatlanrendező-földmérő
3257 Bükkszentkereszt, Szabadság út 22.
Eng. szám: 4160/1996
Adószám: 72628374-1-30

4. ábra

Terület helyrajzi számos térképe
Az átvett ábra jó közelítéssel
M 1:8000 méretarányú

Ezen felül a telep mellett lesz egy nyitott szérű, ahol a takarmányt tárolják bálás kazalban. Szociális és iroda épületnél 7-10 gépjármű számára elegendő nagyságú parkolót alakítanak ki.

4.5. A tervezett tevékenység ismertetése (be)

A telepen az állattartás mélyalmos, csoportos pihenőteres tartástechnológiával valósul meg, és a tervek szerint a szürke marhák csak a téli időszakban (novembertől márciusig) fognak a telepen tartózkodni.

4.5.1. A szürkemarha állattartási technológia bemutatása

A magyar szürke szarvasmarha tartásának és takarmányozásának ma is legfontosabb eleme a legeltetés. Évente átlagosan 215 legeltetési nappal lehet számolni, de ez természetesen időjárásfüggő. A legeltetés általában a tartós fagyok beálltával, illetve a havazás beköszöntével ér véget. A legeltetés extenzivitása ennél a fajtánál abban nyilvánul meg, hogy az állatok ezen időközben nem igényelnek takarmány kiegészítést, csupán vitamin- és ásványi anyag pótlást – nyalósó formájában. A szürke szarvasmarhát tradicionálisan gulyában tartják és legeltetik, és ahol arra lehetőség van, külön korosztályok szerint. Egy szarvasmarhának a gyeperősségétől függően 1-10 hektár területre van szüksége, így tehát a gyeperőssége jelentősen befolyásolja a rajta legeltethető állatlétszámot. Az itatást sok helyen még ma is a gémeskutakból oldják meg, de a vízemeléshez általában már szivattyút használnak. Folyóvizet (felszíni vizet) elővigyázatosságból nem itatnak a marhakkal a fertőzések elkerülése végett. Az állatok vízigénye nyáron 50-100, télen 20-50 liter naponta. Téli takarmányozásuk alapja a jó minőségű lucerna- és réti széna, amit érdemes zabszalmával, illetve kukoricaszárral kiegészíteni. Mélyalmos technológiában az aljazáshoz őszi búza szalmát célszerű felhasználni.

A magyar szürkemarha teletetésére is az extenzivitás jellemző, ugyanis más húsmarha fajtákhoz képest sokkal jobban viseli és tűri a zordabb időjárási körülményeket. Nem szükséges és nem is ajánlott zárt istállórendszerben teletetni, téli szálláshelyük kialakításakor elegendő olyan fészerszerű, egyik oldalán nyitott istállót előnyben részesíteni, amely nem huzatos, mert erre az egy időjárási tényezőre azonban érzékenyek a marhák.

A nyitott rendszerű istállókhoz nagyméretű karámrendszer tartozik. Itt helyezik el az etetőrácsokat, úgy, hogy a takarmánykiosztás, azaz a bálamozgatás jobban gépesíthető legyen. Az épületen belül egy tehénre 5-6 m² pihenőhelyet szoktak számítani, a karámban 8-10 m²-t. Az istállótér, a pihenőhely és a kifutó kialakítása, használata mélyalmos rendszerben történik, a teletetés közben felhalmozódott trágyát csak akkor kazlazzák ki, amikor a gulyát tavasszal kihajtják a legelőre.

A fajta megmentésében nagy szerepet játszó hazai nemzeti parkokban ma is jelentős szürkemarha állományokat tartanak. A Dunától keletre a Hortobágyi Nemzeti Park, a Kiskunsági Nemzeti Park és a Bükk Nemzeti Park területén a szikes puszták és más füves élőhelyek természetvédelmi kezelésében a ridegen tartott magyar szürke gulyák fontos szerepet játszanak.

4.5.2. A tervezett gulyaistállók

A szürkemarha állomány legnagyobb része téli hónapokban (október vége és március vége közötti időszakban) az úgynevezett gulyaistállókban lesz elszállásolva. Egy nagy könnyűszerkezetes, beton padlóval ellátott, a kifutók felé nyitott, három részre osztott

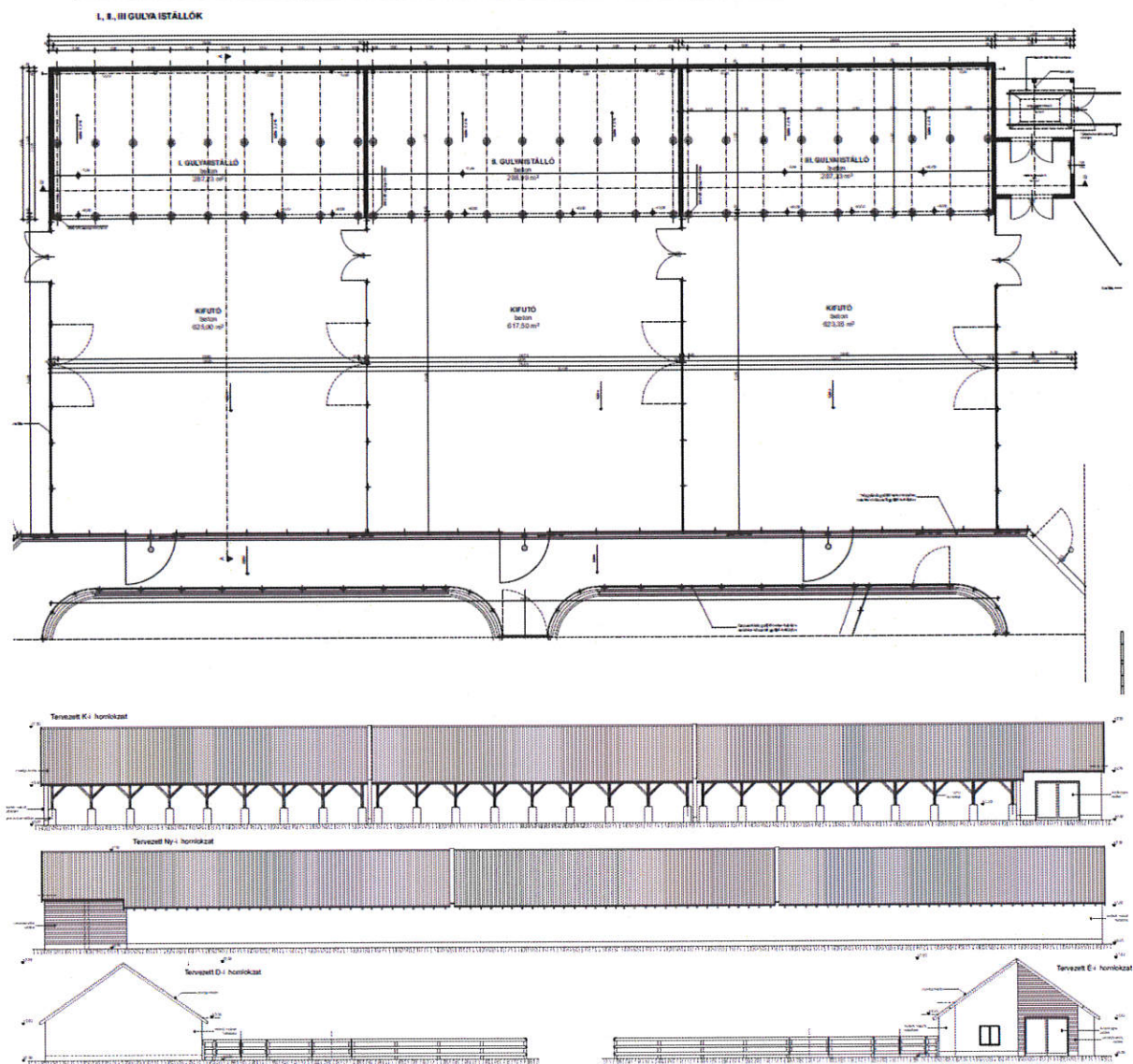

gulyaistállót terveztek (5. ábra). A tetőszerkezetet betonpillérrel megerősített fa oszlopok tartják. A gulyaistálló és kifutóik főbb mutatóit az 1. táblázat tartalmazza. A három gulyaistállóhoz térbetonnal burkolt kifutó (karám) tartozik. A karámokat kerítéssel szintűgy három részre osztják, amelyek szükség szerint kapukkal egybe nyithatók. Az osztatlan pihenőteres (vagy más néven: mélyalmos) rendszerben az állatok a közös téren, csoportosan pihenhetnek, nincsenek elkülönített pihenő boksok. A karám és a gulyaistálló között az állatok számára a szabad mozgás biztosított.

1. táblázat

A gulyaistállók és hozzá tartozó kifutók paraméterei

Gulyaistálló	Gulyaistálló területe [m ²]	Kifutó területe [m ²]
I.	287,23	625,00
II.	288,99	617,50
III.	287,23	623,35

6. ábra

A gulyaistállók alaprajza és homlokzata [15]

A gulyaistállóhoz kapcsolódóan (az É-i oldalon; az 5. ábra É-i tájolású) lesz egy állatorvosi kezelő helység, ahol az esetleges beteg és/vagy elhullott állatokat az állatorvos megvizsgálhatja. Az orvosi szoba nagysága 25,31 m² lesz. Az orvosi szoba mellett, de a

teleptől elszeparáltan lesz kialakítva a fedett és zárt „elhullott állat tároló” és annak konténere. Az elhullott állatokat az erre engedéllyel rendelkező szakcég fogja elszállítani úgy, hogy az állattartó telepre be sem kell jönnie: az elhullott állat tároló konténert kívülről megközelíthető. Eddigi tapasztalatok szerint betegség eredetű állatelhullás igen ritka, a verekedésből származó sérülések esetén pedig inkább kényszervágást eszközölnek, ami szintén nem gyakori.

4.5.3. A tervezett növendék istállók

A növendék szürke szarvasmarhák számára három növendékistállót építenek. Kettőt a telep D-i részén, míg egyet az É-in (5. ábra). A növendékistállókhoz is tartoznak kifutók ugyanúgy, mint a gulyaistállónál. A bikaistálló a 2. növendékistálló része, az istállóban fallal, a kifutón kerítéssel leválasztva. Építésszerűleg ezek az istállók a gulyaistállókéval azonosak (beton aljzat, kifutók felé nyitott istálló), és itt is mélyalmos tartástechnológiát fognak alkalmazni. A növendék- és a bikaistálló főbb mutatóit a 2. táblázat tartalmazza.

2. táblázat

A növendékistállók, bikaistálló és hozzá tartozó kifutók paraméterei

Növendékistállók	Növendékistálló területe [m ²]	Kifutó területe [m ²]
Növendékistálló 1.	479,18	895,70
Növendékistálló 2.	412,45	770,44
Bikaistálló	66,73	29,56
Növendékistálló 3.	479,18	900,00

4.5.4. Tervezett szociális épület és gépszín

A gépszínnel egybeépített iroda-szociális épületblokkot a telep É-i részén a bejárat mellett alakítják ki (5. ábra). A 40,6 m hosszú és 10,6 m széles épületegyüttes 430,36 m² összterületű. A szociális épület tetőtér beépítésű lesz. Az alábbi funkciójú helyiségeket alakítják ki:

➤ Földszint

- porta
- 2 db iroda
- férfi és női fehér és fekete öltöző
- étkező
- gulyás pihenő és háló
- pihenő
- kazánház
- tároló
- közlekedők

➤ Tetőtér

- 3 db iroda
- teakonyha
- pihenő
- tárgyaló
- férfi és női öltöző
- férfi és női WC
- tároló
- közlekedők

A gépszín egy-légteres lesz az alábbi helyiségekkel:

- karbantartó műhely
- eszköztároló
- veszélyeshulladék-tároló (pl.: olajos rongy)
- gépszín
- víztisztító és szűrőház

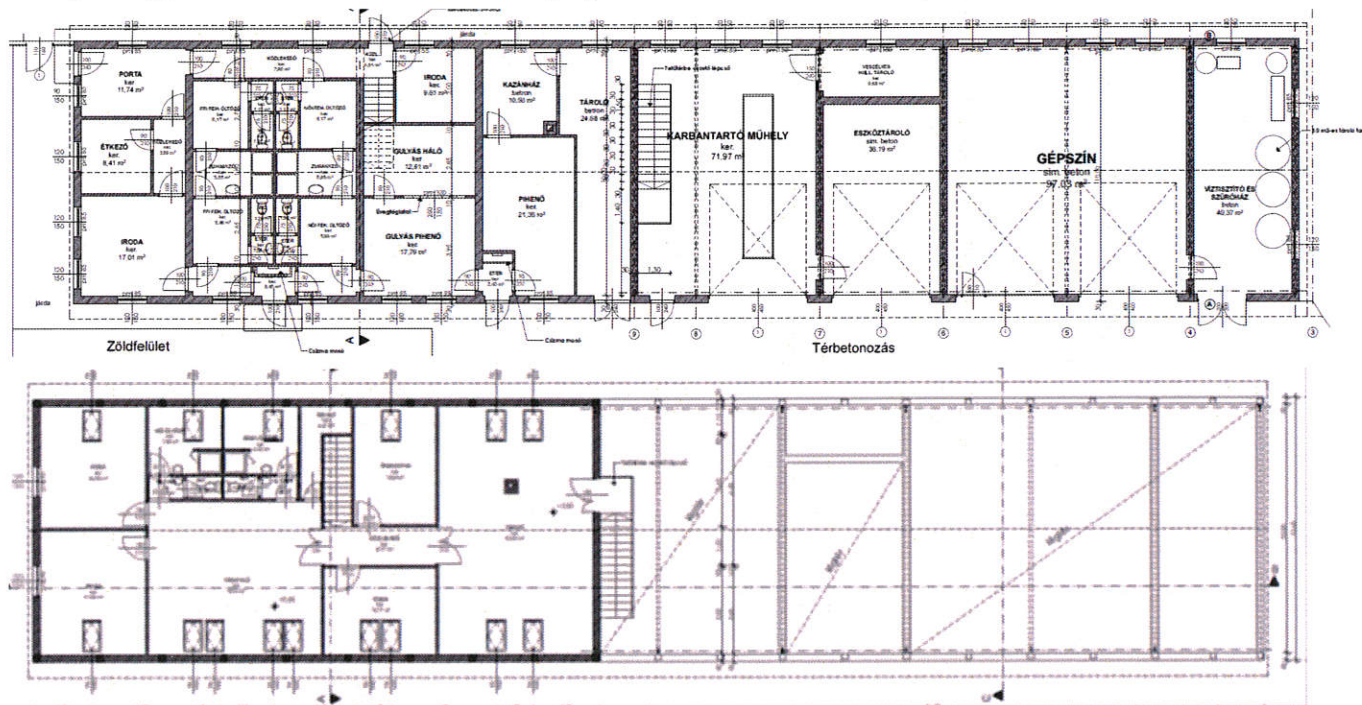
Az iroda-szociális épületblokk a telep napi működéséhez szolgáltat teret: itt lesznek irodák, a fehér és fekete öltözők (mindkét nem számára), valamint a gulyások pihenője, hálója. Szintén itt kap helyet a telep állategészségügyi felügyeletével megbízott állatorvos irodája is. Tárgyalót is kialakítanak.

A gépszín a telep üzemszerű működéséhez szükséges gépek (előre láthatólag 2 db 90 LE körüli traktor és adapterei) és eszközök tárolására, napi szintű javítására szolgál.

A veszélyes hulladék tárolóban pedig a javítás során keletkezett hulladékokat fogják szakszerűen és az előírásoknak megfelelő módon tárolni. Veszélyes hulladék gyanánt nagy valószínűséggel csak olajos rongyok, törlők keletkeznek. Az erőgépek garanciális javítását és időszaki olajcseréjét szervizben végzik majd.

Az épületegyüttes földszinti és tetőtéri alaprajzát a 7. ábra szemlélteti.

7. ábra

A szociális épület és gépszín földszinti (felül) és tetőtéri (alul) alaprajza [15]

4.5.5. Terménytároló

A terménytároló a telep K-i részén, a szérűskert előtt lesz elhelyezve. A 694 m^2 alapterületű, betonaljzatú terménytároló 300 t szemes takarmány tárolására alkalmas. A terménytároló É-i végében lesz kialakítva az üzemanyag tároló $11,0 \text{ m}^2$ -es „kertje”, ahol a gépek napi üzemanyag töltését végzik. Az üzemanyagtöltést ADR tanúsítással rendelkező mobil üzemanyagtöltőről (maximum 1 m^3 kapacitású tartály) kívánják megoldani.

4.5.6. Tervezett különálló gépszín

A telep DK-i részén egy különálló gépszínt is terveztek, melynek elsősorban az a célja, hogy a szérűskertet és terménytárlót kiszolgáló gépeket és eszközöket fedett helyen tudják tárolni. A $396,20 \text{ m}^2$ alapterületű tároló beton aljzattal készül. Itt nem végeznek majd gép- és eszközjavítást, ezt az építményt csak és kizárólag a kiszolgáló gépek és eszközök fedett tárolására használják majd.

Ennek a gépszínek D-i végében lesz egy $48,36 \text{ m}^2$ -es karantén és a hozzá tartozó $64,34 \text{ m}^2$ -es karantén-kifutó. A karantén az esetlegesen beteg egyedek ideiglenes és elkülönített elhelyezését szolgálja. A karantén és a hozzá kapcsolódó kifutó aljzata szintén beton lesz.

4.5.7. Szérűskert

A szérűskertet a telephely K-i oldalán alakítják ki. Ez a terület szalma és széna bálák nyílttéri tárolására szolgál, így ide nem szükséges sem beton aljzat, sem pedig tetőszerkezet.

4.5.8. Egyéb építmények, létesítmények

➤ Fedett trágyatároló

Habár a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 8. § (9) bekezdése szerint, „ha a mélyalmos tartás esetén, valamint az extenzív legeltetési állattartás ideiglenes szálláshelyein képződött trágya, illetve a karámföld az e rendeletben meghatározott szabályok szerint közvetlenül termőföldre kerül, akkor trágyatároló építése nem szükséges abban az esetben, ha a trágya felhalmozódása az istállóban vagy az ideiglenes szálláshelyen legalább 6 hónapig biztosított”, mégis építenek trágyatárolót. Ezzel, egy nemzeti park által működtetett létesítményként, példát mutatnak a felszíni és felszín alatti vizek lehető legjobb védelmére.

A fedett trágyatárolót a telephely Ny-i oldalán alakítják ki, a gulyaistálló mögötti térrészben. A trágyatároló területe 645 m² lesz. Aljzata vízzáró beton, melynek lejtését úgy alakítják ki, hogy a trágyalét (az 5. ábrán csurgalékvíz) egy megfelelő helyen kiképzett folyókába terelje. A folyókákkal összegyűjtött trágyalét egy szigetelt földalatti tartályba vezetik. **Kiemeljük, ezt a módszert minden betonozott felületnél (istállók, kifutók) alkalmazzák, a keletkező csurgalékvizeket összegyűjtik, és az aknákból szippantó kocsival elszállíttatják.** Mélyalmos állattartási technológiára eleve nem jellemző a nagyobb mennyiségű trágyalé, és a trágyatároló is fedett lesz, ezért minimális mennyiségű trágyalével számolnak. A fedett trágyatároló valójában az almos trágya pihentetésére szolgál. Az érett trágyát ugyanúgy, mint a most használt telepről, eladják a környező földeket művelő gazdáknak. A trágyát 6 hónapon túl eddig sem tárolták, és ezután sem tervezik.

➤ Mérlegház és mérleg

A mérlegház és mérleg a telephelyre beszállított termény, takarmány mérésére szolgál.

4.5.9. Ivó- és technológiai vízellátás

Az ivóvizet és egyben az állattartás technológiai víz igényét saját fűrt kútból tervezik biztosítani. A fűrt kút mélysége előre láthatólag 100 m körüli lesz. A napi vízigény a mostani telepből kiindulva maximálisan 50 m³ mennyiségben becsülhető. A tapasztalatok szerint a környék hasonló mélységű kútjai ezt a vízigényt képesek biztosítani. A fűrt kút vízjogi létesítési engedélyének elkészítése még nem volt időszerű, de a projekt keretében azt is pályáztatni fogják. A helyi rendszerű törpevízművek kiépítése rutineladat, a szükséges fő egységek a kereskedelemben könnyen beszerezhetők.

4.5.10. Szennyvizek kezelése

A képződő kommunális szennyvizet egy, a telepen kialakítandó szennyvízgyűjtő aknába vezetik. Az építési tervdokumentáció gépészeti műleírása 14,4-28,8 m³/hó szennyvíz képződésével számol. Az összegyűjtött szennyvizet igény szerinti gyakorisággal szippantó kocsival, engedéllyel rendelkező befogadóba szállítják. A szennyvizek szippantását és szállítását is engedéllyel rendelkező szakcég fogja elvégezni.

4.5.11. Hűtés és fűtés

A használati melegvíz előállítását és az épületek fűtését egy központi vegyes tüzelésű kazánnal tervezik megoldani. Az épületgépészeti terv szerint elegendő egy 35 kW-os kazán. Az irodák és a szociális helyiségek nyári hűtéséről pedig úgynevezett split klíma berendezésekkel gondoskodnak. A melegvíz ellátáshoz beállítanak egy elektromos bojler is (nyári időszak).

4.5.12. Villamosenergia-ellátás

A telep villamosenergia-ellátását a terület mellett elhaladó ELMŰ-ÉMÁSZ tulajdonú és kezelésszerű középvezetékű hálózatról, transzformátor állomás építésével oldják meg. Légvezeték nem épül – a telephelyen belül sem –, mindenhol a feszültségnek megfelelő földkábel alkalmaznak. Ez drágább, mint a légkábel, de egy nemzeti park tulajdonú új építkezésen, és természetvédelmi területen mindenképpen példaértékű, annál is inkább, mert a telephely villamos energia ellátásában az épületek tetejére szerelt napelemekkel is számolnak.

4.6. A tervezett tevékenységhez kapcsolódó szállítás (bf)

4.6.1. Az építési szakasz alatti szállítások

A beruházás létesítési szakaszában, amely legfeljebb 9 hónapra tehető, várható a teher- és személyszállítás (építőanyag, építőgépek, kivitelezők közlekedése, stb.) időnkénti (kampányszerű) megnövekedése. A kialakítani kívánt szürke szarvasmarha telep építésekor egy átlagos, inkább kisméretű építkezés forgalmával lehet számolni.

4.6.2. A működés (üzemelés) alatti szállítások

A működéshez nem kapcsolódik számottevő szállítási tevékenység.

- Az almos trágyaszállító jármű(vek) forgalma a tavaszi és őszi időszakokra korlátozódik a szántóföldekre történő kihordás útvonalán.
- Az eladásra, illetve vágóhídra szánt magyar szürke szarvasmarha egyedek elszállítása közúton történik, de az állomány létszámának felfuttatási időszakában nem is nagyon lesz mozgatás. Az állatok szállítása inkább időszakos jellegű, amely időben a borjak leválasztási idejéhez és a tenyészállatok őszi eladásához igazodik.
- A megnövekvő állatlétszám nem jár az alkalmazottak létszámának jelentős növekedésével. 12-13 fő dolgozó létszámmal számolnak. Ez azt jelenti, hogy 3-4 gépkocsi, elsősorban terepjáró (pick up) forgalomra lehet számolni naponta az üzemelés alatt.
- A takarmányozáshoz szükséges alapanyagok szakaszosan érkeznek majd a telepre, nyilván a betakarítási idő után ezek szállítása intenzívebb lesz. Itt elsősorban szalma, széna és szilázs beszállítására kell gondolni, ahol jelentősebb mennyiséget a szalma tesz ki, hiszen a mélyalmos technológia igen szalmaigényes. Ezek forgalmát szintén nehéz becsülni, de a betakarítási időszak alatt sem várható 4-5 pótkocsis traktornál több beszállítás.

4.7. A már tervbe vett környezetvédelmi létesítmények és intézkedések (bg)

A magyar szürke szarvasmarha telep megvalósítója, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság a környezet- és természetvédelemben ráosztott státusza okán példamutató állattartó telep megvalósítását tűzte ki célul. Szempont volt a szakma írott és íratlan szabályainak betartása.

➤ Zárt csurgalékvíz (trágyalé) gyűjtő rendszer

A tervezett istállók és a hozzájuk tartozó kifutók aljzatát vízzáró betonból építik. A betonozott terek (istállók, kifutók, trágyatároló) lejtését – miképp a 4.5.8. pontban már jeleztük – mindenütt úgy alakítják ki, hogy azok egy trágyászvíz gyűjtő beton folyóka (csurgalékvíz-gyűjtő) felé lejtjenek. Nyilvánvaló, a folyókák szintén vízzáró betonból készülnek. Mivel a lejtésviszonyokat úgy alakítják, hogy almos trágyával érintkező felületek a folyóka felé lejtjenek, ezért a trágyalé vízzáró burkolattal nem rendelkező felületre (pl. közlekedő utak) nem juthat ki. Ezáltal a talajvíz nitrát szennyezésének lehetőségét a műszakilag elvárható szinten megakadályozzák.

A beton folyókák által összegyűjtött csurgalékvíz gravitációsan a vízzáró csurgalékvíz gyűjtő aknába (5. ábra) jut. Ha szükséges, a trágyalét engedéllyel rendelkező szakkég fogja elszállítani a megfelelő engedéllyel rendelkező befogadóba.

A zárt rendszerből tehát normál esetben (üzemszerű állapotban) csurgalékvíz nem jut ki a talajba, következésképpen nem szivároghat a talajvízbe sem. Írtuk (4.5.8. pont), hogy a mélyalmos és szabadtartású szarvasmarha technológiánál nem jellemző a nagyobb mennyiségű trágyalé (csurgalékvíz) keletkezése, mert a nagymennyiségű alom a keletkező hígtrágyát felszívja.

➤ **Csapadékvíz elvezetés**

Az épületekre hulló csapadékvizet 25 m³-es csapadékvíz gyűjtő aknába vezetik, melyekből a telepen 4 db lesz. A burkolt közlekedő utakról – a felületeket úgy alakítják ki, hogy a csapadék ne érintkezzen trágyával – az esővíz szokásosan az út melletti árkokba jut. A tiszta csapadékvizeket az aknákból egy 150 m³-es tüzivíz tárolóba (5. ábra) vezetik. Ha olyan nagy mennyiségű csapadék esne, mely a 150 m³-es medencén túl folya, akkor elfolyó vizeket a Tarnaszentmiklós és Kisköre közötti 3209 út árkába emelik, ahol az elszikkad.

➤ **Kerékmosó**

A kerékmosót a telep É-i részén, az iroda-szociális tömb és a I. növendékistálló között alakítják ki. Ez egy vízzáró betonvályú, aminek a telepre be- és kiérkező eszközök, gépek kerekeinek fertőtlenítése a funkciója.

➤ **Elhullott állat tároló**

A 4.5.2. pontban az elhullott állatok számára kialakított tárolóról már írtunk. A tároló zárt, fedett és amennyiben elhullott állatokat kell elszállíttatni, akkor kizárólag a telepen kívülről lehet megközelíteni. A BNPI, pontosabban annak tarnaszentmiklói állattartó telepe és az ATEV Zrt. között jelenleg is érvényes szerződés van életben (2. melléklet) az elhullott állatok elszállítására. Az elhullott állat tárolóban mindig lesz egy, az ATEV által rendszeresített konténer, ahová elszállításig az elhullott állatot beemelik, így a szállítás zártrendszerű. Megjegyezzük, hogy a magyar szürke szarvasmarha fajta szilajságának köszönhetően az elmúlt 3 évben nem volt szükség az ATEV által nyújtott szolgáltatás igénybevételére.

4.8. A tevékenység telepítéséhez, megvalósításához és felhagyásához szükséges kapcsolódó műveletek (bh)

- A tevékenység telepítéséhez, megvalósításához és a felhagyásához nem kapcsolódik szorosan vett egyéb művelet vagy tevékenység.
- A tervezett létesítmények telepítéséhez nem szükséges új anyagnyerő- vagy lerakóhelyek létesítése és üzemeltetése. Vízügyre nincs szükség. A telepítéséhez és megvalósításához szükséges anyagokat közúton szállítják a telephelyre, azok ugyanúgy, mint minden építkezésen, a beépítésig ideiglenes jelleggel tárolják.
- A telep helyben nem hasznosítható, nem veszélyes hulladékait kommunális hulladéklerakókba szállíttatják, ugyanúgy, mint a mostani bérelt telephelyről. A szállításra a Kisér-Szolg Városüzemeltetési Nonprofit Kft.-vel (5137 Jászkisér, Fő út 7.) a fennálló szerződést (3. melléklet) meghosszabbítják. Az építkezés és működés során keletkező veszélyes hulladékok (olajos rongy, olajos felitató anyag, állatgyógyászati hulladék, stb.) elszállításáról a Terra-Vita Kft. (3300 Eger, Grónay Sándor u. 10) fog gondoskodni.
- Az energia- és vízellátásról a 4.5.9. és a 4.5.12. pontokban írtunk. A kivitelezés és a működés során képződő kommunális szennyvizet engedéllyel rendelkező szakkéggel szállítják el egy szippantott szennyvíz befogadására alkalmas legközelebbi szennyvíztelepre (pl.: Hevesi szennyvíztisztító). Az üzemelés alatt a gépészeti leírás

alapján havonta 14,4-28,8 m³ szennyvíz keletkezhet, melyet szükség szerinti rendszerességgel kell majd elszállítani (4.5.10. pont).

4.9. Magyarországon új, külföldön már alkalmazott technológia bevezetése esetében külföldi referencia (bi)

Hazánkban a szakemberek a magyar szürke szarvasmarha ridegtartására évszázados hagyományokkal, tapasztalattal (technológiával) rendelkeznek. Ez a kötelező tartalmi kritérium esetünkben nem értelmezhető (Magyarországon új, külföldön már alkalmazott technológia bevezetése sem az építés, sem pedig az üzemelés alatt nem lesz).

4.10. A rendelkezésre álló kiindulási adatok bizonytalansága (bj)

A rendelkezésre álló kiindulási adatokban nincs olyan jellegű bizonytalanság, amely a tevékenység várható környezeti hatásainak megítélésében megmutatkozhatna. A várható környezeti hatások megítélését jelentősen megkönnyítette, hogy a beruházó a közelben már évek óta működtet hasonló szürkemarha telepet. A tervezett létesítményekre már vannak engedélyezési terv szintű adatok, így e téren sem volt bizonytalanság.

Az sem jelenet hátrány (bizonytalanságot), hogy a terület zoológiai és botanikai vizsgálatát viszonylag későn tudtuk elkezdeni, mert a területről megbízónknak, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságnak széleskörű adatállománya van, melyet e tanulmány megírásához rendelkezésünkre bocsátott.

4.11. A telepítési hely térképi lehatárolása. A telepítési hely szomszédságában lévő hasonló területhasználat (bk)

A telepítési hely térképi ábrázolása az 1-4. ábrákon látható. Kigyűjtöttük az beruházással érintett 058/1g alrészlet körüli ingatlanokat, feltüntetve a művelési ágot is (3. táblázat).

3. táblázat

A beruházáshoz közeli ingatlanok a 3. ábra (légi fotó) alapján

Település	Helyrajzi szám	Művelési ág
Tarnaszentmiklós	058/1b	legelő
	058/1c	szántó
	058/d	kivett - árok
	058/1f	legelő
	058/1g (a beruházással közvetlenül érintett alrészlet)	szántó
	058/2	kivett - közút
	058/3	kivett - közút
	059	legelő
	064/1a	szántó
	064/1b	erdő
	064/1f	legelő
	064/2	legelő
	0144/4	kivett - közút
	0161/2	kivett - csatorna
	0167	kivett - csatorna
Kisköre	0346/1	kivett - közút
	0353/1a	szántó
	0353/1b	legelő
	0354/1	kivett - árok
	0354/2	legelő

A beruházási terület a 064/1b erdő művelési ágú alrészletet nem érinti, azzal nem határos (3. ábra). A tervezési terület mellett mezőgazdasági területeket (szántók és legelők) és kivett területek (utak, csatornák és árkok) találhatók (3. táblázat). A beruházás okán kezdeményezték az érintett területnek „más célú” hasznosításra való átsorolását (4. ábra).

4.12. A tevékenység megvalósítása szükségessé teszi-e területrendezési tervek vagy a településrendezési eszközök módosítását (bl)

➤ Tarnaszentmiklós rendezési terve

Tarnaszentmiklós település Polgármesteri Hivatalának szóbeli tájékoztatása alapján a településnek nincs elfogadott rendezési terve, sem pedig kül- és belterületi szabályozási terve. Mindazonáltal a mezőgazdasági terület nem fog változni a beruházás után sem, azonban szántó helyett mezőgazdasági telephely lesz kialakítva.

➤ Heves megye területrendezési terve

Heves megye szabályozási terve a védett természeti területre (övezetre) vonatkozó szabályokat a 20. §-ban, míg a tájképvédelmi övezetre a 24. §-ban adja meg. A tervezett magyar szürkemarha telep kialakítása a hivatkozott szabályokkal összhangban van, mivel a létesítmény elsődleges célja a szikes legelők természetvédelmi kezelése, hagyományos tájgazdálkodási formák fenntartása.

➤ Országos területrendezési terv (OTrT)

Az OTrT alapján a tervezett létesítmény az alábbi övezetbe tartozik:

- Országos ökológiai hálózat magterülete
- Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete

A tervezett magyar szürke szarvasmarha telep az OTrT övezeti szabályaival nem ellentétes, azzal összhangban van.

A fentiekre hivatkozva a területrendezési terveket és település eszközöket a létesítés miatt nem kell módosítani.

4.13. A tevékenység megkezdését követően sor kerül-e összetartozó tevékenységnek minősülő új tevékenység megvalósítására (bm)

A tervezett magyar szürke szarvasmarha tartási tevékenység megkezdését követően nem kerül sor a 314/2005 (XII. 25.) 2. § (1) bekezdés e) pontja szerinti összetartozó tevékenységnek minősülő új tevékenység megvalósítására. Ezt a kijelentést, megbízónk a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság nevében nyilatkozatként adjuk meg.

4.14. A számításba vett változatok, amelyek befolyásolták a telepítési hely és a megvalósítási mód kiválasztását (c)

Nem voltak ilyen változatok. Az új telepet a mostani bérelt telep közelében fogják létesíteni.

4.15. Nyomvonalas létesítmények telepítése, ismertetése, azok hatásai összegzése (d)

A telep közvetlenül egy meglévő közút (3209-es számú) mellett lesz, új megközelítő útra tehát nincs szükség, csak egy vagy két szabványos lehajtót kell kialakítani. A villamos légvezeték közvetlenül a telep mellett halad, így a villamos energia ellátás egy leágazással megoldható.

4.16. A hatótényezők várható mértékének előzetes becslése a tevékenység egyes szakaszaiban (e)

A tervezett tevékenység hatótényezőiről és azok mértékéről, környezetterhelést okozó hatásairól a későbbiekben (5.-15. fejezet) részletesen írunk.

4.17. A környezetre várhatóan hatást gyakorló folyamatok előzetes becslése (f)

A 314/2005. (XII. 25.) Korm. r. 4. számú melléklete 1. f) pontjára és az ezt követő pontokra vonatkozó előrejelzéseket környezeti elemenként a jelen dokumentáció 5-15. fejezeteiben adjuk meg. A dokumentáció megfelelő fejezeteiben válaszolunk majd az f) pont részlet kérdéseire.

4.18. A beruházás országhatáron áttérjedő környezeti hatásának értékelése (3. d)

A beruházás környezeti hatási nem terjednek át országhatáron.

4.19. A beruházás erdő művelési ágú területtel való érintettsége (3. e)

A 4.11. pontban már írtuk, hogy a beruházási tevékenységhez kapcsolódóan nem kerül sor erdő igénybevételére. Az építésre kiszemelt területtől pár 100 m-re a 064/1 hrsz.-ú ingatlanon van ugyan erdő művelési ágú alrészlet (064/1b) de a tervezett magyar szürke szarvasmarha telep építése semmilyen tekintetben nem veszi azt igénybe.

5. A beruházás hatása a környezeti elemekre

A beruházások „életét” a 314/2005. (XII. 25.) Korm. r. 6. § (2) szerint telepítés, megvalósítás és felhagyás szakaszokra bonthatjuk.

- A **telepítés** (építési) **tevékenység** elsősorban földmunkát, maguknak a létesítmények a felépítése pedig főleg általános építőipari tevékenységet és szerelést jelent. Ez a szakasz a működéshez (az állattartási tevékenység megvalósítása) viszonyítva rövid ideig tart. A telephely összesen 6,3264 ha (6 ha 3.264 m²) területet foglal majd el, azaz a nemzeti park (Hevesi Füves Puszták TK) által használt szántóterület ennyivel fog csökkenni. Az építés egy normál építkezésnek megfelelő lesz, emiatt a berendezéseknek és az építőanyagoknak a helyszínre szállítása nem terheli meg a szokásos mértéknél jobban az útba eső településeken (pl.: Kiskörén vagy a Tarnaszentmiklóson) áthaladó közúti forgalmat.
- Az **állattartási tevékenység megvalósítása nem jelent majd valójában új tevékenységet a területen**, mert a magyar szürke szarvasmarhákat most is alig több, mint 1 km-re innen, egy bérelt telephelyen teleltetik. Az állatok meg továbbra is ugyanazokon a legelőkön „végeznek majd természetvédelmi fenntartási tevékenységet”.
- A **felhagyás** szakasz még nem belátható, tapasztalat, hogy az állattartó telepek errefelé évtizedekig fennmaradnak.

Az építés és az esetleges felhagyás környezeti hatásai rövidségük okán is kétségtelenül kisebbek lesznek, mint a telep tényleges működése, bár az sem lesz számottevő. **A környezeti hatások prognosztizálásánál az építés és a működés hatásait vizsgáljuk részletesebben.**

A környezeti hatások feltárásának első fontos lépése a hatótényezők vizsgálata. A környezeti elemekre ható tényezőket egy egyszerű táblázatban (4. táblázat) foglaltuk össze a tervezett zöldmezős beruházás esetére.

4. táblázat

Hatásfolyamat tábla tervezett tevékenység azonosítható környezeti hatásairól

Hatótényezők	Hatásviselők	Közvetlen hatások	Közvetett hatások
Létesítés			
Terület előkészítése, területfoglalás	Föld, talaj	Mennyiségi csökkenés. A tervezett tevékenység mintegy ~6 hektár területet érint	A mezőgazdasági hasznosíthatóság csökkenése (gazdasági jelentősége nem lesz)
	Felszíni vizek	A lefolyási viszonyok alapvetően nem változnak meg	Vízgyűjtő terület feldarabolódása
	Élővilág	Az élőhely és élettér csökkenése minimális Egyedszám csökkenés	Csak elvi jellegű (növényzet degradációja, migráció)
	Táj	Táj- és területhasználat kismértékű változása	Tájképváltozás. Tájba illő létesítményt hoznak létre
	Társadalom (települések)	Régészeti lelőhelyek pusztulása azért nem következik be, mert a területet előtte feltárják. A foglalkoztatottság növekedhet	Régió gazdaságának esetleges növekedése
Építési tevékenységek (anyagmozgatás, munkagépek kibocsátásai, tervezési terület menti területekre való hatások)	Föld, talaj	Talajszerkezet, tömörség változása	Termőképesség változása
	Levegő	Átmeneti levegőszennyezés	Nem várható
	Élővilág	Zavarás, élőhely csökkenése	Migráció, degradáció
	Társadalom (települések)	Zaj és rezgésterhelés zavaró hatása érvényesülhet a szállítás során	Nem várható
	Táj	Esztétikai hatás, tájképváltozás	Nem értelmezhető
Építési hulladék képződése, tárolása	Talaj, talajvíz	Megfelelő tárolási körülmények esetén talaj és talajvíz szennyezése nem következik be	Nem értelmezhető. Negatív változás nem prognosztizálható
	Táj	Esztétikai hatás	Nem értelmezhető
Megvalósítás (Üzemelés)			
Forgalom	Levegő	A telepen és rávezető utak mentén elvileg a levegőminőség kissé változhat a fellépő esetleges gépjármű forgalom növekedése miatt. Nem lesz kimutató	Nem mutatható k
	Élővilág	Zavarás, élettér csökkenése Egyedpusztulás	Migráció, degradáció
	Település	Rávezető utak mentén zaj- és rezgés zavaró hatása	Élettani változások
Létesítmény üzemelése	Élővilág	Szegélynövényzet degradációja. Élőhely bővülés	Új fajok jelenhetnek meg. Zavarás
	Levegő	Bűzhatás felléphet, de ez megfelelő módon kezelhető	Nem számottevő
	Táj	Táj- és területhasználat változása	Tájkép- és tájszerkezet-változás
	Társadalom (települések)	Új munkahelyek megjelenése	Régió gazdaságának esetleges növekedése
	Talaj, talajvíz	Megfelelő trágyatárolásnál a talaj- és talajvíz szennyezése nem következik be	Talajvízminőség romlás nem prognosztizálható

Hatótényezők	Hatásviselők	Közvetlen hatások	Közvetett hatások
Felhagyás			
Bontási munkálatok	Ugyanaz, mint a létesítésnél	Ugyanaz, mint az létesítésnél	Ugyanaz, mint az létesítésnél
Rekultiváció	Élővilág	Élőhely és élettér bővülése Több természetközeli terület lesz	Biodiverzitás növekedése
	Táj	Táj- és területhasználat változása	Tájkép- és tájszerkezet-változás

6. Tájvédelem

6.1. Jelenlegi állapot bemutatása

6.1.1. A kistáj tervezéssel érintett környezetének bemutatása

Tarnaszentmiklós település környezete, benne a tervezési terület is, a Dövényi Zoltán által 2010-ben szerkesztett Magyarország kistájainak katasztere [7] besorolása szerint a Hevesi-ártér kistájon található, annak is a középnyugati részén, Heves-megye D-i síksági területén. A kistáj térszintje 85,4 és 90,5 m közötti, ártéri kifejlődésű, tökéletes síkság.

Földtani szempontból a terület fiatalnak tekinthető. A pleisztocén korban a tájat az egykori Tarna-patak és az Eger-patak, a mainál hosszabb útjuk során építették fel, a többi észak-alföldi hordalékkúppal együtt. A terület a pleisztocén végén, óholocén elején a Taktaközzel, Hajdúháti-röggel, a Borsodi-ártérrel és a Zagyva-árokkaal együtt megsüllyedt. Ez elvágta a Tarna- és Eger-patakok folyását, miközben a süllyedékben a Tisza kezdett folyni. A patakok belevágódtak pleisztocén hordalékkúpjukba, és elkezdtek felépíteni az újabb, immár holocén korú hordalékkúpjukat.

A terület talajtani szempontból igen változatos, hiszen 9 fő talajtípus található a térségben. A térség talajainak jelentős része (53%) szikes, vagy sóhatás alatt áll. Ezek nagy része (összesen 35%) szolonyeces réti talaj. E nagymértékű szikesedés részben az 1970-es években létrehozott Kiskörei-víztározónak köszönhető, amelynek hatására a pangó talajvíz szintje megemelkedett, ami elősegítette ezt a folyamatot. A fentiek miatt a talajvíz többnyire 2-4 m mélysége van. Mennyisége általában nem jelentős. Kémiai jellege szerint a víz kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos.

A tervezési terület környezetében természetes vagy mesterséges állóvíz nem található, ahogy jelentősebb természetes állandó felszíni vízfolyás sincs. Ugyanakkor a területet behálózzák a belvízelvezető csatornák – ezek egyike (12. ábra) a tervezett telephely É-i határa melletti közút túloldalán húzódik –, melyek a térség időszakos vizeit vezetik le a Tisza, illetve a Sarud-Sajfoki-főcsatorna felé.

A terület legfontosabb gazdasági ága a mezőgazdaság, ezen belül is a szántóföldi növénytermesztés. A vetésszerkezetben jellemző a gabonafélék és a napraforgó dominanciája. Legjelentősebb az őszi búza és őszi árpa részaránya. Kisebb területeken termelnek zabot, esetenként fénymagot. A gyepterületeket elsősorban legeltetéssel és kaszálással hasznosítják. A legelőn tartott állatfajok közül meghatározó a szarvasmarha, juh és a ló, de a természetközeli gyepterületeken a magyar szürkemarha is jelentős állományal rendelkezik.

6.1.2. Tájleírás

A vizsgált terület tájképét egyrészt az emberi tevékenység nyomai uralják, jelesül a nagyüzemi szántóterületek és a közlekedési utak. Másrészt a vizsgálati területtől délre, illetve attól ÉNy-ra azonban már a szikes puszták uralják a tájat. A szikes puszták védelme érdekében hozták létre 1993-ban Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetet. A védelem célja a szikes puszták (ürmös és cickafarkos pusztai gyepek), és elsősorban madárviláguk megőrzése. A vizsgált területtől D-re húzódnak a Hamvajárás-dűlő szikes gyepterületei. A terület növényzete a mezőgazdálkodás következményeként nagyobb részben másodlagos. A síkság eredeti állapotát reprezentáló szikesek és – a folyamszabályozás, valamint a Kiskörei víztározó üzembe helyezése után kialakult – másodlagos szikesek növényzetére az ürmös és cickafarkos pusztai gyepek jellemzők, mozaikosan váltakozva nedves sziki rétekkel. A tájvédelmi körzet kiemelkedő értéke az itt élő túzok és a nappali ragadozó madár állomány.

A Hamvajárás-dűlő tájképéhez szorosan hozzákapsolódik a magyar szürke szarvasmarha gulya legeltetése valamint a legeltetéshez szükséges létesítmények hagyományos tájgazdálkodási formái (pl.: gémeskút). Szintén a táji adottságok sokszínűségét gyarapítja a lassan kihalófélben lévő pásztor félnomad életformához kötődő hagyományok bemutatása és ápolása.

6.1.3. Jelenlegi területhasználatok

A tervezett tevékenységgel érintett Tarnaszentmiklós 058/1g hrsz.-ú külterületi ingatlanrészlet a földhivatali nyilvántartásban szántó művelési ágú. Tarnaszentmiklós községnek nincs érvényben lévő területrendezési terve, ezért annak hiányában a területre egyenlőre az Országos Településrendezési és Építési Követelmények (OTÉK) előírásai érvényesek. A környező területek szántó és legelő művelési ágúak. Kisebb területek kivéttként (árok, csatorna és út) vannak nyilvántartva. A területtel délen szomszédos ingatlanok legelő művelési ágúak. A tervezési terület és környezetének ingatlanjait a 3. ábra mutatja be, míg a környező ingatlanok művelési ágait a 4.11. fejezet 3. táblázatában soroltuk fel.

Az építkezéssel érintett ingatlan a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet része, tulajdonosa a Magyar Állam, kezelője pedig a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság.

6.1.4. Zöldfelületi rendszer

A tervezési terület országos jelentőségű védett természeti területet, Natura 2000 területet, és Országos Ökológiai Hálózat magterületét is érinti. Ezen területek térképi lehatárolását a 11. Élővilág-védelem fejezetben mutatjuk be. Ezek a természetvédelmi oltalom alatt álló területek adják a zöldfelületi rendszer gerincét a tervezési terület környezetében, melynek legértékesebb részei egyértelműen a szikes gyepterületek. Szintén a terület zöldfelületi rendszerét alkotják a vízelvezető árkok, csatornák nedves gyepterületei, valamint a burkolt és burkolatlan utak melletti mezsgyék, fa- és cserjesorok. A tervezési terület e zöldfelületi rendszer közé ékelődött szántóterület.

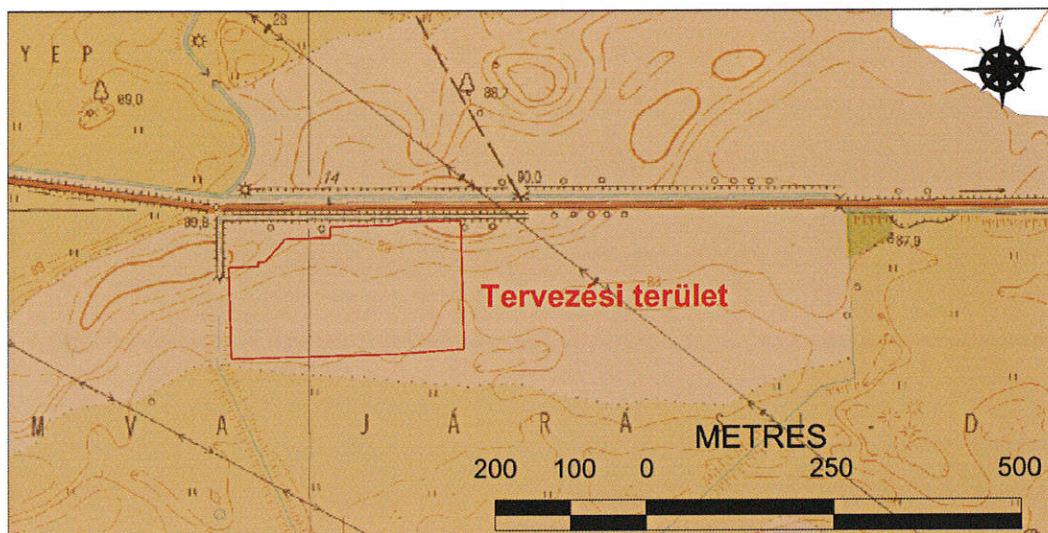
6.1.5. Egyedi tájértékek, területi rendezési tervek

- A terület bejárása alkalmával nem regisztráltunk egyedi tájértéket és a <http://tajertektar.hu/> adatbázisa szerint sem található egyedi tájérték a vizsgált területen és annak hatásterületén.
- A területrendezési terveket 4.12. pontban mutattuk be részletesen.

6.1.6. Tájképvédelmi területek

A tájképvédelmi övezet tekintetében a tervezett beruházás az Országos Területrendezési Tervről (OTrT) szóló 2003. évi XXVI. törvény 3/5 melléklete alapján a „Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetbe” tartozik (8. ábra).

8. ábra

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete (barna színnel jelölve)

6.2. Várható hatások bemutatása

6.2.1. Várható hatások az építés alatt

Az építés/telepítés tájvédelmi hatásai közül elsősorban területhasználat változását kell megemlítenünk. A jelenlegi szántó művelési ágú terület területből 6,33 hektárt vonnak ki, amely más célú hasznosítású terület besorolást kap. Így az érintett Tarnaszentmiklós 058/1g hrsz.-ú ingatlan teljes területének mintegy egyharmada kikerül a szántó besorolásból.

Másik változás a tájkép megváltozása lesz, hiszen az tervezéssel érintett területen a növényzetet eltávolítják, az építmények helyén a humusztakarót letermelik. Az építkezés megkezdésével ideiglenesen ugyan, de az építőgépek, esetleges depóterületek megjelenése kismértékben megváltoztatja a terület látképét és esztétikáját. Ez a hatás az építkezés megszűnésével párhuzamosan megszűnik.

A mezőgazdasági hasznosítású terület művelési ága ugyan megváltozik, de a terület lényegében továbbra is mezőgazdasági hasznosítás alatt fog állni, igaz, mint már állattartó telepként. Így tájképi szempontból ez lesz a lényegi változás. A környező területek – a kivett művelési ágú, nyomvonalas létesítmények kivételével – mind mezőgazdasági hasznosítás alatt állnak (szántóként, legelőként vagy kaszálóként), így a hatásterületen lévő területhasználatban jelentős változás nem fog bekövetkezni. Az építés rövid ideje alatt az építőgépek jelenléte és az építkezéshez szükséges depóniák ideiglenes jellegűek lesznek és tartós változást a jelenlegi tájképben nem okoznak majd.

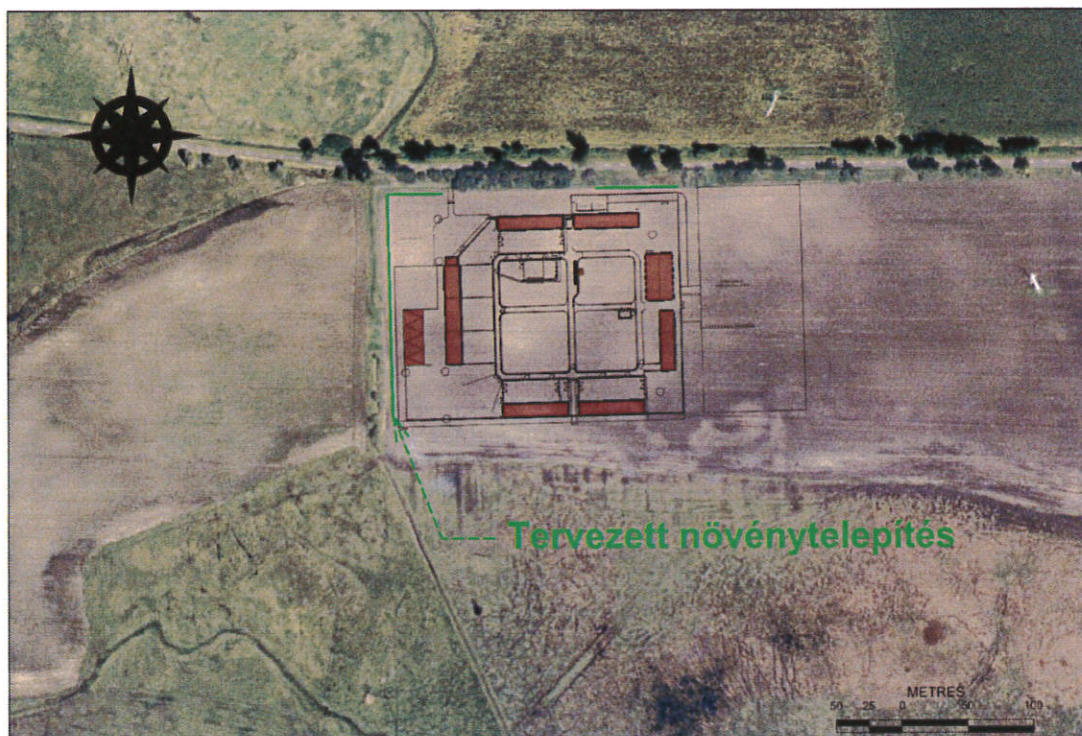

6.2.2. Várható hatások az üzemelés alatt

A tájképi változás már az építés alatt bekövetkezik, ez az üzemelés alatt is változatlan marad. A szántóterület helyett egy telephely jön létre, de ez egy mezőgazdasági telephely, a működéséhez szükséges infrastruktúrával.

A tájkép változását a szürkemarkarha telep láthatósága jellemzi, azaz, hogy honnan és milyen messziről fog látszódni az állattartó telep. A láthatóságot több tényező is befolyásolja. Ezek közül a legfontosabbak: az épületek magassága; a terület morfológiai helyzete; a jellegzetes, a tájból kiemelt természetes vagy mesterséges pontok; a jellemző közlekedési folyosók, melyet minden nap, rendszeresen használnak; valamint a meglévő művi és természetes tájképi elemek, amelyek a rálátást korlátozhatják. Az építési tervek szerint az épületek közül a legnagyobb magasságú (7,5 méter) a gulyaistálló lesz. Figyelembe véve a morfológiai viszonyokat is (gyakorlatilag sík terület) megállapítható, hogy a létesítmény D-i irányból legalább 1 km távolságból is látszódni fog. É-irányból a meglévő közút melletti fa- és cserjesor a rálátást korlátozni fogja, csakúgy, mint K-i irányból (Kisköre felől) szintén az út menti fa- és cserjesor, valamint két kis erdőfolt. Ny-i irányból jelenleg semmi nem korlátozza a rálátást, hiszen szántóterület valamint gyepterület húzódik a Kömlő-Tarnaszentmiklós összekötő útig. A telephely Ny-i oldalára azonban egy cserje-fa védősávot kívánnak ültetni, ami hosszú távon a rálátást ebből az irányból is korlátozni fogja majd (9. ábra).

A tájvédelmi körzetben létesülő szürkemarkarha állattartó telep igazodik a területen hagyományosan kialakult építészethez, kerüli a harsány, a tájképbe nem illő színezést. Az épületek az állattartó telepek hagyományos fehér színét viselik, míg a szociális létesítményt (halvány) homok-sárgára festik. A megvalósításra tervezett objektum jól harmonizál majd a környező területen elhelyezkedő hasonló telepekkel, azoktól jelentősen nem tér el.

9. ábra

A tervezett növénytelepítés

Az szabadon álló istállók oszlopai fából készülnek, amely szintén illeszkedik a történelmileg kialakult hagyományos tájépítészeti stílushoz.

A tetőre tervezett napelemek tájképvédelmi szempontból ugyan nem a legkedvezőbbek, ugyanakkor ezek használata a fenntartható, környezetkímélő energiagazdálkodás felé mutató innovatív megoldás. Ezek tájvédelmi szempontból akkor előnyösek, ha az épületek tetőszerkezetétől nem eltérő színezetűek, azzal színvilágban harmonizálnak.

6.3.A tájvédelmi hatásterület lehatárolása

- Közvetlen hatásterület. Tájvédelmi szempontból a közvetlen hatásterület a létesítéssel érintett Tarnaszentmiklós külterület 058/1g hrsz.-ú terület építéssel igénybevett része.
- Közvetett hatásterület. Tájvédelmi szempontból a közvetett hatásterület az, ahonnan a létesítmény vélhetően látszódni fog, azaz egy D-i irányú kb. 1000 m sugarú félkör.

6.4. Hatáscsökkentő intézkedési javaslatok

Tájkép- és tájvédelmi szempontból az alábbi hatáscsökkentő intézkedéseket javasoljuk:

- Az épületek, építmények és azok tetőfedése során kerüljék a harsány színezést;
- Tájvédelmi szempontból a tervezett takarófásítás javasolt, valamint a tervezési területtel érintkező út melletti fasort is fel kell újítani;
- A takarófásítást a tájra jellemző cserje- és fafajokkal célszerű elvégezni (pl.: rezgő nyár – *Populustremula*, közönséges fagyal – *Ligustrumvulgare*).

7. Földtani közeg és felszín alatti víz. (Talaj- és talajvízvédelem)

7.1. Jelenlegi állapotok bemutatása

7.1.1. Termőtalaj

A területen előforduló talajtípusokat és értékszámait a 10. és 11. ábra mutatja be az MTA Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézet (MTA TAKI) Magyarország agrotopográfiai térképe alapján. Ezek a következők:

- szolonyeces réti talajok (24 kód);
- réti szolonyecsek (22 kód).

Az MTA TAKI agrotopográfiai térképe alapján a tervezett létesítmény kis talajértékszámú talajokat érint, azaz gyenge és igen gyenge minőségű talajok találhatók a területen (8. ábrát).

10. ábra

Az érintett talajtípusok

forrás: MTA TAKI Magyarország agrotopográfiai térképe (talajtípusok)

11. ábra

A talajok talajértékszámok

forrás: MTA TAKI Magyarország agrotopográfiai térképe (talajértékszámok)

Talajértékszámok: 7=21-30; 10=0-10

A talajértékszám a különböző talajok természetes termékenységét fejezi ki a legtermékenyebb talaj termékenységének százalékában

A humuszos feltalajt csak az építmények, a betonozott felületek alatt kell letermelni, változó vastagságban. Ez felhasználható lesz a terület építés utáni tereprendezéséhez.

7.1.2. Földtani adottságok, geotechnika

Az építés csak pár méter vastag földtani közeget érint, csak legfelső rétegeket fogják igénybe venni. A tervezett fűrt kút pedig a környező területek víztermelő kútjaiból kiindulva 100 m mélységű lesz.

A terület középső-miocéntől a holocénig szakaszosan süllyedt, a pannon utáni süllyedés mértéke D-felé erősödött. A szakaszosan süllyedő területet a patakok hordalékkúpjukkal töltötték fel. Durva, görgeteges, kavicsos hordalékukat a hegylábaknál rakták le, kissé délebbre csak az apróbb, jobban görgetett kavicsanyag és sok durvahomok jutott el. Legtávolabb, D-felé, – a Zagyva és Tisza közötti területre – már csak legfinomabb hordalékukat szállították el. A felsőpliocén rétegek vastagsága néhány 10 méter, a pleisztocén rétegek Heves-Jászapáti vonalában már meghaladja a 200 m-t is. A tartós süllyedés következtében csak a felső-pleisztocén és holocén képződmények – infúziós löszök, lösziszapok illetve réti- és öntésagyagok – kerülhettek felszínre vagy felszín közelbe. Tarnaszentmiklós környékén újholocén öntésagyag, réti agyag vannak közbezárt pleisztocén agyagos, löszös foltokkal. Középtájon összefüggő pleisztocén agyagos lösz helyezkedik el, míg K-ÉK-en a pleisztocént ismét a holocén különböző időszakaiban képződött szikes iszap, lösziszap tarkítja.

A ritmusos éghajlatváltozások és kéregmozgások eredményeként a folyók mechanizmusa is ritmusosan változott. A ritmusos változásról a völgyi- és hordalékkúp-teraszok és a medencebeli hordalékkúpok tanúskodnak. A pleisztocén éghajlati ritmusok és kéregmozgások eredményeként a magyarországi folyóknak 6-7 teraszuk képződött. A legnagyobb hordalékkúpok, sőt hordalékkúp sorozatok az Alföldön fejlődtek ki. A nyírségi hordalékkúptól a hajdúháti fennakadt pannóniai táblarög választotta el a Sajó-Hernád, az Eger, a Laskó, a Tarna és a Zagyva hordalékkúpjaiból összeolvadt északalföldi hordalékletjtöt.

A tervezési területen egy geotechnikai fűrés mélyült az építési tervdokumentáció részét képező geotechnikai szakvélemény [GEO-ENVITECH Kft (3636 Vadna, Kassai út 2.)] részeként. A fűrés 2015. november 18-án készült és 5 m mélységű volt. A mintákat 80 mm átmérőjű mintavevővel vették, gépi berendezéssel. A talajvizsgálati szakvélemény alapján a felső 5 m talajrétegződése az alábbi volt:

- 0,0 – 0,6 m fekete humuszos termőtalaj;
- 0,6 – 1,5 m szürkésbarna sovány agyag;
- 1,5 – 3,1 m sárga homokos iszap;
- 3,1 – 4,2 m sárgásszürke kövér agyag;
- 4,2 – 5,0 m szürkéssárga sovány agyag.

Mint az látható, a tervezett állattartó telep szinte csak negyedidőszaki (felső-pleisztocén és holocén) üledékes összleteket érint.

7.1.3. Felszín alatti víz

➤ Felszín alatti talajvíz viszonyok

A fentebb említett geotechnikai fűrés idején a megütött talajvíz a felszíntől mérve 3,0 m-es mélységben volt, a nyugalmi vízszint pedig -2,23 m-en állt be. A talajvizsgálati jelentés szerint a Kiskörei víztározó közelsége miatt a talajvíz kiegyenlítetté vált, a talajvízjárás értéke csak 1,5 m körüli. A szakvélemény a mértékadó talajvízszintet a terepszintben határozza meg.

➤ **Érzékenységi besorolás**

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a tervezett állattartó telep által érintett Tarnaszentmiklós település közigazgatási területét az érzékeny kategóriába sorolja.

➤ **Vízbázisok**

A fenti, jogszabályi besorolásnál pontosabb képet ad – bár nyilvánvalóan összefüggésben áll az előzővel – a beruházási terület környezetében található vízbázisok helye, illetve a 219/2004. (VII. 21.) Korm. r. 2. melléklete szerinti érzékenységi besorolás. A vizsgált terület teljes területe és annak környezete az 219/2004. (VII. 21.) Korm. r. 2. melléklet szerinti érzékenységi kategóriák közül a 2. e) pontba *(az 1. d) pontban nem említett, külön jogszabály által kijelölt védett természeti területek közé)* tartozik.

A tervezett létesítmény közvetlen környezetében vízbázis nem található. A legközelebbi a Kiskörei vízbázis, mely a tervezési területtől, több mint 8 km-re található DK-re.

➤ **Nitrát érzékeny területek**

A vizsgált terület nem fekszik nitrát-érzékeny területen.

➤ **Vízgyűjtő-gazdálkodás**

Vízgyűjtő gazdálkodás szempontjából a tervezett állattartó telep a „2-9 Hevesi-sík” tervezési alegység területén helyezkedik el. A vízgyűjtő-gazdálkodási terv értelmében sekély porózus (sp.2.9.2) felszín alatti víztestek helyezkednek el a tervezési területen.

7.2. Várható hatások bemutatása

7.2.1. Várható hatások az építés alatt

➤ **Termőtalaj és földtani közeg szempontjából**

Az építkezéskor a termőtalajt (a humuszos feltalajt) az építmények és a burkolásra tervezett területeken változó vastagságban leszedik. Ez várhatóan nem lesz akkora mennyiség, hogy érdemes lenne az építés végéig deponálni. Ugyanis a deponált talaj eredeti struktúrája romlik és termőképessége megváltozik. A tároláskor a talaj mikroorganizmusainak száma lecsökken. Ezért azt letermelést követően a lehető leghamarabb célszerű felhasználni. A letermelt feltalaj felhasználható a tervezett növénytelepítéseknel, az építés utáni tereprendezésnél. A növénytelepítést követően a talajszerkezet és termőképesség ismét javulni fog.

Az építő gépek mozgási területén a talaj tömörödik, amely szerkezetromlást jelent. Az építőgépek munkája esetleg talajszennyeződést okozhat (üzemanyagok, kenőanyagok talajba szivárgása), ha azok nem megfelelően vannak karbantartva és/vagy nem megfelelő műszaki állapotúak. A gépi berendezések olajcsöpögésének megelőzésére fokozott figyelmet kell fordítani, rendszeres ellenőrzéssel, karbantartással igyekezni kell azt minimálisra szorítani. Amennyiben mégis észlelnének ilyen jellegű talajszennyezést, akkor az ásványolaj származékok csepegése miatt esetlegesen szennyezett talajt összegyűjtik, és átmeneti tárolás után ártalmatlanításra, engedéllyel rendelkező vállalkozóval elszállíttatják. Az építtető ismeri a 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet előírásait.

➤ **Felszín alatt víz szempontjából**

Az építés fázisában felszín alatti vízbe szennyező anyag közvetlen vagy közvetett bevezetése nem jön szóba. Mélyépítési munkák nem lesznek, nem épül olyan objektum, amely a talajvíz áramlását érdemben befolyásolná.

7.2.2. Várható hatások az üzemelés alatt

Az istállókat és a hozzájuk tartozó kifutókat, a gépszíneket, az almos trágyatárolót vízzáró betonnal burkolják. Ez, és a csurgalékvíz gyűjtő rendszer a talaj és földtani közeg, valamint a felszín alatti víztestek elszennyeződésének a megakadályozását szolgálja.

Maga a mélyalmos tartástechnológiai is közvetlenül a talajvédelmet, közvetve pedig a talajvíz védelmét szolgálja, hiszen mélyalmos tartástechnológiai esetén nem keletkezik hígtrágya, illetve olyan mennyiségű trágyalé sem, amely a mélyebb rétegekbe szivároghatna.

Írtuk, hogy a fedett trágyatárolót a telephely Ny-i oldalán alakítják ki. Ennek aljzata vízzáró beton lesz, lejtését pedig úgy alakítják ki, hogy a trágyalét egy megfelelő helyen kiképzett folyókába (5. ábra) terelje. A folyókákkal összegyűjtött trágyalét szigetelt földalatti tartályba vezetik. Kiemeltük azt is, hogy ezen módszert minden betonozott felületnél (istállók, kifutók) alkalmazzák. A csurgalékvizet összegyűjtik, és az aknákból szippantó kocsival elszállítatják.

A létesítményegyüttes üzemeltetéséhez a technológiai és az ivóvízigényt helyi fűrt kútból kívánják biztosítani. A kút vizének takarékos felhasználásával a felszín alatti vízkészlet megóvását célul tűzték ki.

A mélyalmos állattartási technológiai miatt monitoring hálózat kiépítése nem indokolt, ilyet nem is terveznek.

7.3. A hatásterület lehatárolása

A talaj, földtani közeg vonatkozásában hatásterület az

- építés fázisában: az állattartó telep fizikai területfoglalása és felvonulási területként az oldalán 10-10 m széles sávban a talaj,
- üzemelés fázisában: az tervezett állattartó telep fizikai területfoglalása, és a szérűskert.

A felszín alatti vizek vonatkozásában hatásterület az

- építés fázisában: nem jelölhető ki,
- üzemelés fázisában: az állattartó telep istállóí, kifutói, a trágyatároló és csurgalékvíz aknák közvetlen környezete (röviden: a telep, leszámítva a szérűskertet).

7.4 Hatáscsökkentő intézkedési javaslatok

A talajra, a földtani közegre és a felszín alatti vizekre vonatkozóan az alábbi hatáscsökkentő intézkedéseket javasoljuk:

➤ Építés alatti javaslatok

- A letermelt humuszos termőréteget a területen a növénytelepítéseknel és az építés utáni tereprendezésnél fel lehet használni;
- A kivitelezést úgy kell elvégezni, hogy az se a termőtalajt, se a földtani közeget, sem pedig a felszín alatti vizeket ne veszélyeztesse;
- Az építés alatt a területen építőgépek helybeni szerelése nem javasolt.

➤ Üzemelés alatti javaslatok

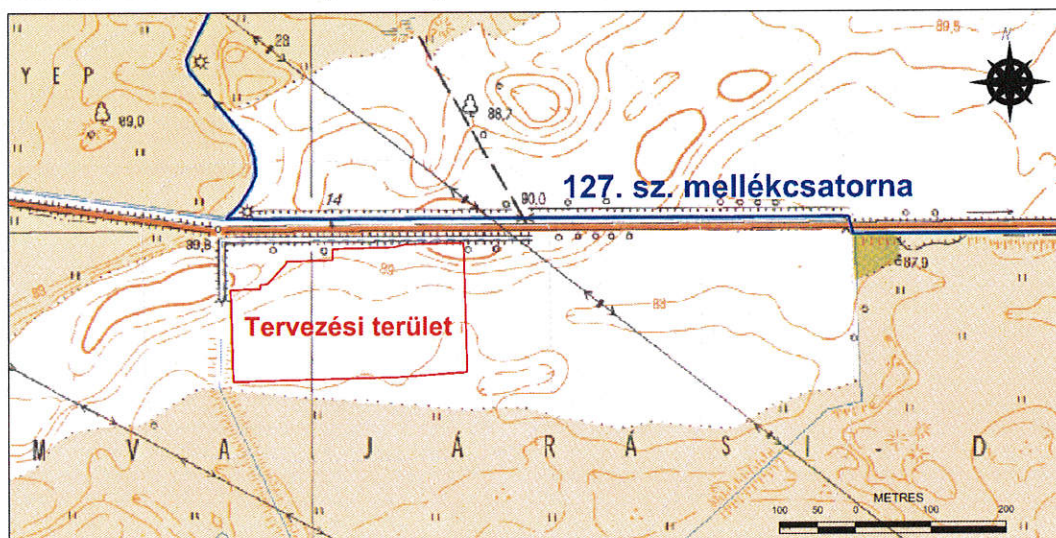
- A kiépített csurgalékvíz gyűjtő rendszert folyamatosan karban kell tartani, a csurgalékvíz tároló aknát rendszeresen kell üríteni.

8. Felszíni vizek

8.1. Jelenlegi állapotok bemutatása

Írtuk (vízgyűjtő-gazdálkodási szempont), hogy magyar szürke szarvasmarha telep a „2-9 Hevesi-sík” tervezési alegység területén épül meg.

A beruházási terület környezetének „nyilvántartott” állandó vizű felszíni vízfolyás a 127. számú mellékcsatorna, mely a tervezési területtől É-ra mintegy 40 m található, a 3209 számú negyedrendű közút túloldalán (12. ábra).

12. ábra

A tervezési terület mellett található vízfolyások

A területtől délre belvízelvezető csatornák hálózata található, amelyek az időszakosan megjelenő belvizeket vezetik le a Sarud-Sajfoki főcsatornába. A főcsatorna a tervezési területtől DK-i irányban, mintegy 2,5 km-re található.

A Vízgyűjtő Gazdálkodási Tervben [1] azt állapították meg, hogy a felszíni víztestek kémiai állapota egy víztest esetében kiválónak minősült, a víztestek 20%-ában érte el a jó állapotot, 20-20%-ban pedig mérsékelt, illetve rossz állapotú. Nem voltak olyan víztestek, amelyekről a 2008-2012. között értékelt időszakban nem volt megfelelő adatgyűjtés. A legközelebbi felszíni vízfolyással, a 127. számú mellékcsatornával kapcsolatban a VGT nem tartalmazott adatokat, így annak minőségéről nincs információnk. Megjegyezzük, hogy a 2016. novemberi bejárásunk alkalmával a csatornában nem volt víz, mely eset nem ritka, ezért is tettük fentebb idézőjelbe a nyilvántartott szót.

Nagyobb mesterséges és természetes állóvíz nem található a terület 1 km-es körzetében.

A tervezési területtől délre nagy kiterjedésű szikes rétek és gyepek találhatók, ahol vízbőség idején (jellemzően tavasszal és ősszel) időszakosan vízzel elöntött területek is létrejönnek. A terület egyébként a magas talajvíznek köszönhetően állandóan üde képet mutat.

A felszín közeli vizek és felszíni vizek minősége szempontjából problémát jelent a kommunális csatornázottság viszonylag alacsony szintje: közüzemi csatornahálózat 2008-ban csak Kiskörén és Poroszlón volt, a kistáj lakásainak a fele volt szennyvíz csatornával ellátva.

8.2. Várható hatások bemutatása

8.2.1. Várható hatások az építés alatt

Az állattartó telep építése felszíni vízfolyást nem érint és az építés alatt felszíni vízkivételt sem terveznek a közeli 127. számú mellékcatornából. Az építés fázisában, az építési tevékenységek (szállítás, depónia, stb.) nem gyakorolnak hatást a felszíni vízfolyásokra.

8.2.2. Várható hatások az üzemelés alatt

Az állattartó telep működésének két olyan területe van, amely a felszíni vizekre hatással lehet:

- a hígtrágya kezelés, valamint
- a felesleges csapadékvizek elszikkasztása.

➤ Hígtrágya kezelés

Mint azt említettük a mélyalmos technológiánál alapvetően nem keletkezik hígtrágya, a folyamatos almozás biztosítja a trágyalé felszívódását. Ennek ellenére a gulya- és növendékistállókat valamint azok kifutóit, a fedett almozótrágya tároló alatti padlózatot, illetve egyéb, a trágyával érintkező burkolt felületet vízzáró betonnal tervezik kiépíteni. Ezen területek szélén szintén vízzáró betonból készült csurgalékvíz-gyűjtő csatornák (folyókák) futnak majd, amelyek az esetlegesen keletkezett és trágyalével szennyezett csurgalékvizeket a 10 m³-es csurgalékvíztároló aknába (2 db létesül) vezetik. A csurgalékvíz-gyűjtő és tároló rendszer minden eleme vízzáró lesz, hogy a szennyezett víz kijutását a felszíni vagy felszín alatti vizekbe megakadályozza. A mélyalmos állattartási technológiai, valamint a kiépülő csurgalékvíz-gyűjtő és tároló rendszer kialakítása minimalizálja annak az esélyét, hogy a felszíni vizek szennyeződjenek.

➤ A felesleges csapadékvizek elszikkasztása

A tiszta csapadékvizeket a kiépíteni tervezett rendszer a tűzivíz tárolóba vezetik (4.7. pont). Ha egyszerre kis időintervallumban nagyobb mennyiségű csapadék hullik le, mint amit a tűzivíz tároló már nem képes befogadni, akkor a többletvizet a 3209 számú közút melletti árokba emelik, ahol az elszikkad.

8.3. A hatásterület lehatárolása

Minden különösebb fejtegetés nélkül könnyen belátható, hogy **a tervezett mélyalmos állattartásnak nem lehet semmilyen hatása a felszíni vizekre**. Ennek ellenére mi sorra vettük ennek indokait: sem az építés, sem pedig az üzemelés alatt nem prognosztizálunk kimutatható hatást a felszíni vizekre. A mélyalmos tartástechnológia és kiépített csurgalékvíz gyűjtő és tároló rendszer miatt a felszíni vizek nem szennyeződnek. A tiszta csapadékvíz többlet elszikkasztása alkalomszerű, az elszikkasztott tiszta csapadékvíz a felszíni víztestekre semmilyen kimutatható hatást nem gyakorol.

A tervezési területen nem indokolt monitoring kijelölése, mivel vízfolyást közvetlenül és közvetetten sem érint az állattartó telep; a jelentősebb befogadó vízfolyások pedig viszonylag jelentős távolságra helyezkednek el a vizsgált területtől. A felszíni vizek tekintetében a hatásterület az

- építés fázisában: hatásterület nem jelölhető ki, az építésnek nem lesznek hatásai a felszíni vizekre.
- Az üzemeltetés fázisában: nem jelölhető ki.

9. A tevékenység várható hatása a levegőtisztasági viszonyokra

9.1. Jelenlegi állapotok bemutatása

9.1.1. Éghajlati adatok

A vizsgált területen (a tágabb térségben) a leggyakoribb szélirány az ÉK-i, de jelentős a D-i és a K-i szél aránya is. Nagyjából ez a kistáj (Hevesi-ártér) a választóvonal az Észak-Alföldön. Tőle Ny-ra inkább az ÉNy-i, K-re pedig az ÉK-i szél az uralkodó. Az átlagos szélességű kevéssel 2,5 m/s alatti. A szélesség relatív gyakorisága szerint a közepes erősségű (2-5 m/s) szelek a leggyakoribbak, a gyenge szelek (<1 m/s) gyakorisága 22%, míg az erős szelek (>5 m/s) viszonylag ritkák, előfordulásuk 5% körüli. A szélesség-eloszlás jellegzetessége, hogy a viszonylag gyakori előfordulású keleti-északkeleti áramlások esetében a gyenge és közepes erősségű szelek dominánsak.

9.1.2. Jelenlegi levegőminőség állapota

Az ország 35 településének 52 mérőállomásán, valamint ezeken kívül a 3 háttérállomáson mérik a légszennyezettségi adatokat automata mérőállomásokon. A környezeti levegő NO₂, NO_x, SO₂, CO, ózon, benzol és PM₁₀ összetevőit rögzítik. Az adatokat minden évben az Országos Meteorológiai Szolgálat feldolgozza és közzéteszi az Országos Légszennyezettség Mérőhálózat honlapján, a <http://www.levegominoseg.hu/ertekelesek> alatt. A részletes értékelések a honlapon megtekinthetők. Tarnaszentmiklóson nincs mérőpont, Eger, illetve Szolnok van nem túlságosan messze. Az Országos Meteorológiai Szolgálatnak 88 településen van manuális mérőhálózata is, amelyek közül a telepítés helyéhez a Jászberény városában működő van a legközelebb (~20 km). Itt csak az NO₂ tartalmat mérik. A 2015. évi közzétett értékelés szerint Jászberény város összesített légszennyezettségi indexe jó.

A környező települések, pl.: Tarnaszentmiklós levegőminősége a Jászberénytől bizonyosan jóval kedvezőbb. A tervezési helyszín közelében ugyanis helyhez kötött pontforrások nincsenek, nagyobb forgalmú közutak is csak távol találhatóak. A rendelkezésre álló adatokat összevetve a légszennyezési határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 1. számú mellékletében található légszennyezettségi határértékekkel, valamint figyelembe véve a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. számú mellékletében (10. Az ország többi területe) foglaltakat megállapítható, hogy a Tarnaszentmiklós település, illetve a tervezett helyszín levegőminősége jó/kiváló.

9.2. Várható hatások bemutatása

9.2.1. Várható hatások az építés alatt

Az építési időszak rövid. Ahogy azt a 4.2. pontban írtuk, a telep építését előreláthatólag 9-10 hónap alatt befejezik. Ezen időszak alatt egyrészt maguk az építési munkák, másrészt az azokhoz kapcsolódó építési anyag beszállítások járnak légszennyező anyagok kibocsátásával. Az építési munkák során egyrészt csekély mértékű porterheléssel, másrészt a munkagépek kipufogó gázaiból származó légterheléssel kell számolni. **Könnyen belátható azonban az, hogy egy ilyen kis volumenű építkezés, valamint az azokhoz tartozó beszállítás által okozott légszennyező anyag kibocsátás a légteri környezetre minimális terhelő hatással bír, és nem okoz számottevő és tartós környezeti változásokat.** Az építés befejezésével ezek a terhelések véglegesen megszűnnek.

A tervezett építkezés tervezett munkafázisai:

- előkészítő munkálatok,
- mélyépítési (útépítési), alapozási munkák,
- szerkezetépítés,
- technológiai szerelési munkák,
- az építéshez kapcsolódó szállítás és anyagmozgatás.

Az építési fázisban a szállítójárművek és a munkagépek kibocsátásaival, valamint a földmunkák, a betonozási, földkábel fektetési, szerkezetépítési és az egyéb építéshez kapcsolódó munkálatok (pl. berendezések felszerelése) ideiglenes hatásaival lehet számolni. Az építkezés idején az átmenetileg megnövekedett járműforgalom a szállítási útvonalon és a telepítés területén okoz némi többletterhelést. Az építkezés csak természetes világítás mellett, nappal folyik, így a munkagépek csak nappal működnek, illetve a szállítás miatti forgalomnövekedés is csak a nappali időszakban várható. Az építés meghatározott ideig tartó tevékenység (9-10 hónap), melynek hatásai a munkaterületen belül, annak közvetlen környezetében, illetve a szállítások által érintett közúthálózaton jelentkezhetnek.

➤ **Porképződés a munkaterületen**

A tervezett létesítmény építése főként az építés helyének szűkebb környezetére lokalizálódó légszennyezéssel jár. Az építési munkák során a környezet porterhelésének átmeneti növekedésével lehet számolni akkor, amikor a földmunkákat végzik. Az esetleges porzás hatásainak mérséklésére több lehetőség is adódik. A munkákat lehet úgy ütemezni, hogy a földmunkákat akkor végezzék, amikor magasan van a talajvízszint: tavasszal, késő ősszel, télen. Ekkor a természetes talajnedvesség a porzást akadályozza. Száraz időszakban pedig a kiporzás hatását a felületek szükség szerinti locsolásával lehet csökkenteni. A porhatás az építkezés határától az építési időszak alatt, műszaki becslés alapján max. 100 méteren belül jelentkezhet, és rövid ideig tart.

➤ **A munkagépek hatása a munkaterületen**

A többnyire dízel üzemanyaggal üzemelő munkagépek kipufogógázai légszennyező anyagokat bocsátanak ki. Az építési munkák ütemezetten történnek, először a földmunkákat végzik, majd az alapozás, aztán az istálló, hígtrágyatároló építése történik. Az építés munkanapokon, nappali időszakban folyik. Az építési munka során egyidejűleg az adott területen maximum 1 db szállítójármű és 2 db munkagép együttes működését tételeztük fel. Az építkezésen a gépek és szállítójárművek együttesen felhasznált üzemanyaga max. 30 l/h lehet, és mivel nem működnek folyamatosan a napi felhasználás nem lesz több 150-200 liternél. Az építkezés ideiglenesen telepíthetnek, egy max. 10 kW-os dízel generátort, amely a fellépő villamos energia igényeket elégítheti ki.

A teherforgalom napi max. 1-3 nagyobb teljesítményű gépjármű, vagy pótkocsi szállító jármű forgalmát jelenti majd. Az építésen dolgozó munkások napi szállítását (reggel és este) kisbuszokkal oldják meg. (1-2 jármű/nap). A személyforgalom is csak a kivitelezés időszakra korlátozódik és napi 3-4 személygépkocsival számolhatunk, amely az építkezés helyszínére tart, vagy onnan távozik.

Az építkezés során tehát a fentebb felsorolt gépek, berendezések és járművek légszennyező anyagainak (nitrogén-oxidok, CO, por, széndioxid, stb.) kibocsátásával számolhatunk, amelyek nagymértékű hígulását a környezeti levegő biztosítja. **Légszennyező anyagok határérték túllépésével az építkezés területén reálisan nem számolhatunk.**

9.2.2. Várható hatások az üzemelés alatt

A ridegtartásnak köszönhetően a telephely csak a téli időszakban üzemel. Nyáron az állatok a szikes réteken legelnek. Az üzemelés alatt nem várható számottevő teher vagy személygépjármű forgalom.

➤ Légszennyező források

- Az istállókat nem fűtik, így ott ehhez köthetően légszennyező forrás nem létesül.
- A vegyes tüzelésű fűtőberendezést a szociális épületben helyezik el. Ennek maximális teljesítménye 35 kW, és egy meleg vizes radiátorrendszerhez csatlakozik (4.5.11.).
- A kazánház égési levegő mennyiségét természetes huzatú szellőzőn keresztül biztosítják. Az épületben gépi hő és füstelvezetésre nincs szükség.
- A használati melegvíz termelésbe besegítő elektromos bojlernek nincs légtéri kibocsátása (4.5.11. pont).

➤ Szükségáramforrás (aggregátor)

A telepített berendezés csak műszaki hiba, illetve áramkimaradás esetén üzemel. Tapasztalat, hogy ezeket többnyire csak az előírt műszaki ellenőrzés idején indítják be. A motor üzemanyag felhasználása nem haladja meg az 50 kg/h-t, így a berendezés füstgáz elvezető kürtője a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet szerint nem bejelentés és engedély köteles pontforrás.

➤ A trágyatárolóból eredő bűz hatása

Az alom az állatok részére puha, tiszta és száraz fekhelyet biztosít. További „feladata”, hogy a híg ürülékből minél többet felszívjon, a szilárd ürülékkel jól elkeveredjék, annak tárolását, szállítását megkönnyítse és a kellemetlen szagokból minél többet lekössön. A fedett trágyatároló az almostrágya tárolására és pihentetésére szolgál, amelyet a telephely Ny-i végében alakítanak ki, a gulyaistálló mögötti térrészben. Területe 645 m² lesz. Az érett trágyát kb. 6 havonta értékesítik.

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet 30. § alapján

„(1) Búzzal járó tevékenység az elérhető legjobb technika alkalmazásával végezhető.

(2) Ha az elérhető legjobb technika nem biztosítja a levegő lakosságot zavaró bűzzel való terhelésének megelőzését, további műszaki követelmények írhatók elő, például szaghatás csökkentő berendezés alkalmazása, vagy meglévő berendezés leválasztási hatásfokának növelése. Ha a levegő lakosságot zavaró bűzzel való terhelésének megelőzése műszakilag nem biztosítható, a bűzzel járó tevékenység korlátozható, felfüggeszthető vagy megtiltható.

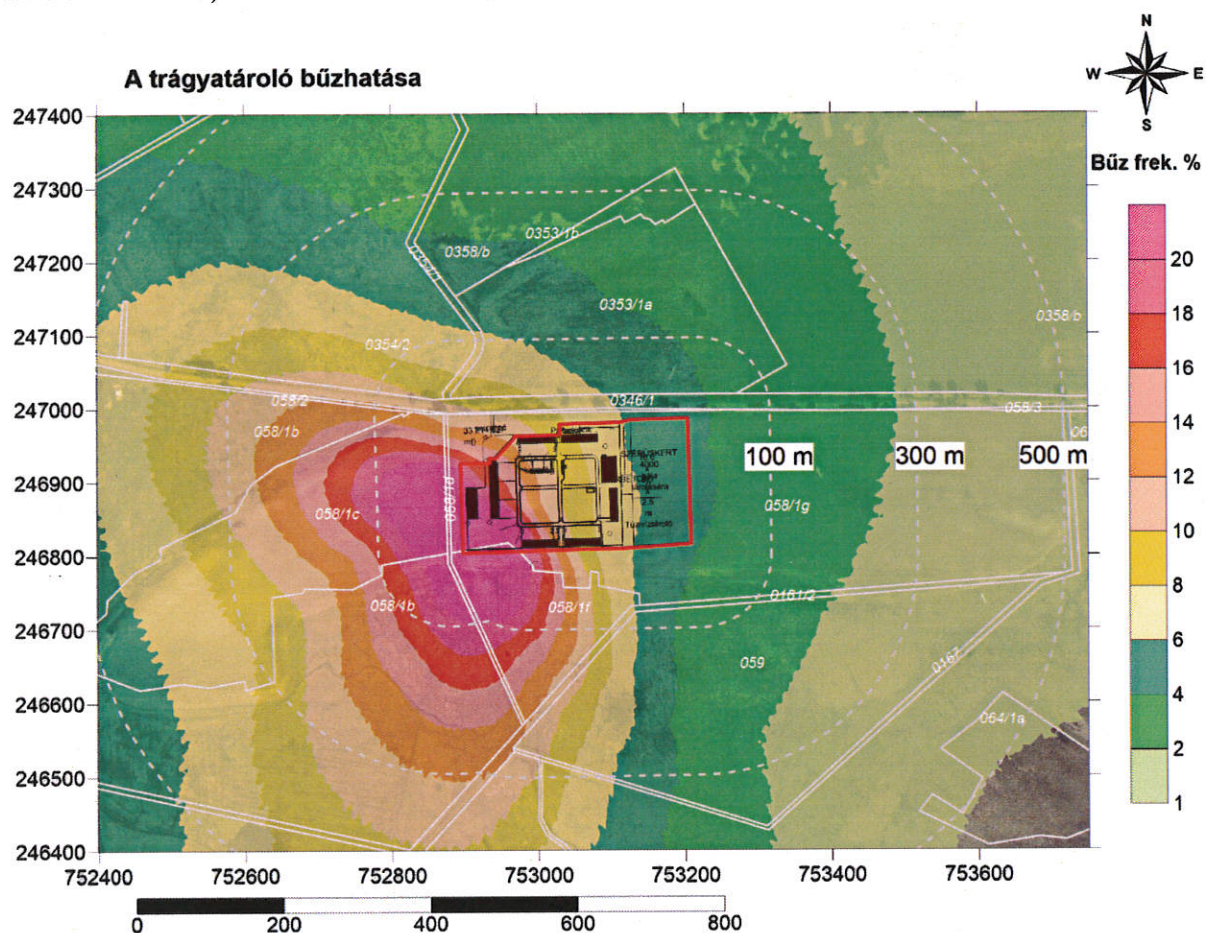
(3) Légszennyező pontforrás által okozott bűzterhelés csökkentése érdekében a bűzzel járó tevékenységre szagegység/m³-ben kifejezett egyedi kibocsátási szagkoncentráció határérték írható elő. A szagkoncentráció meghatározására az MSZ EN 13725:2003 szabványt kell alkalmazni.”

A bűz terjedésének hatásait, annak várható kiterjedését és eloszlását modellezéssel határoztuk meg. A modellezéséhez az IMMI 2016-os (412) verzióját használtuk. Az IMMI egyszerre képes levegő-, (bűz)- és zajszennyezés modellezésére, valamint az eredmények térképi megjelenítésére. Az IMMI a modellezésére vonatkozóan, a hazai MSZ 21459/2-81 szabványhoz hasonlóan, Gauss eloszláson alapuló számítást alkalmaz. A program a pontszámítások mellett raszter számításra is képes: adott (Y, X) koordinátájú pontokra, azaz a tervező által megadott valós EOVS koordinátájú pontokra számítja ki a bűz-szennyezettség pontos értékét. Az immisszió meghatározásakor a kialakuló bűz-szennyezettségi viszonyokat az $Y; X = 752.200; 246.200 - 752.200; 247.600 - 754.000; 247.600 - 754.000; 246.200$ méter

EOV koordinátájú sarokpontok között vizsgáltuk ($1,8 \text{ km} \times 1,4 \text{ km} = 2,52 \text{ km}^2$ területen). A vizsgált területen alapvetően $5 \times 5 \text{ m}$ -es rácshálóval kerültek kijelölésre a számítási pontok, melyek kontúrozásával állítottuk elő a bűz-szennyezettségi ábrát. A modellszámítás (immisszió meghatározás) során a terhelési koncentráció minden esetben a légzési zóna magasságára, azaz $z = 1,5 \text{ m}$ magasságra vonatkozik.

A bűz-szennyezési vizsgálatok eredményeit a 13. ábrán mutatjuk be. A számítások szerint, a feltételezett legmagasabb szagáram értékek mellett, az állattartó telephely bűzforrásaitól számított 120 m -es távolságban a bűz nem érzékelhető. Ezt a megállapítást irodalmi adatokból (német szabvány) levonható következtetések alapján tettük. Hangsúlyozzuk, hogy a **bűzhatás vizsgálata csak elvi síkú, mert a pusztában közel-távol nincs olyan hatásviselő, akit ez érintene, akit ez zavarna.**

13. ábra

A trágyatároló bűzhatása

➤ Szállítások hatásai

A telephelyen tartott állatlétszám miatt 10-12 fő dolgozói létszámmal lehet számolni, elsősorban a téli időszakban. Ez azt jelenti, hogy az üzemelés alatt naponta 3-4 gépkocsi, elsősorban terepjáró (pick-up; a nemzeti parkban ez a rendszeresített) forgalomra lehet számolni. A környezeti levegő minőségének alakulásában elenyésző szerepet kap a tehenészeti telep járműforgalma. A telepre közlekedő tehergépjárművek forgalma által okozott közlekedésből eredő légszennyezőanyag-terhelés nem számottevő. A telep a környező településektől legalább 3 km távolságban helyezkedik el, így a közlekedési jellegű légszennyezőanyag-terhelés, valamint a telephelyen működő erő- és munkagépek tevékenységéből származó terhelés semmiféle hatással nem lesz a környező települések levegőminőségére. Ez számítások nélkül is könnyen belátható.

9.3. A hatásterület lehatárolása

Levegőtisztaság-védelmi szempontból a hatásterület megegyezik a bűzforrásból származó hatásterülettel, azaz az állattartó teleptől (bűzforrástól) számított 120 m-es sáv (ez a 18%-os bűzfrekvencia határvonala K-i és D-i irányba esően; 13. ábra)

9.4. Hatáscsökkentő intézkedési javaslatok

Levegővédelmi intézkedések az üzemeltetés során:

- A szaghatások elleni védelem alapja a telep megfelelő tisztántartása, ami azt jelenti, hogy üzemeltetés során a padozatokat, a levezető csatornákat, az azokon kialakuló esetleges iszap akkumulálódási helyeket rendszeresen tisztítani kell.
- A munkagépeket megfelelő műszaki állapotban kell tartani a szennyezőanyag kibocsátás lehető legalacsonyabb szinten tartása érdekében.

10. Zaj- és rezgésvédelem

10.1. Jelenlegi állapotok bemutatása. Zaj és rezgésvédelmi követelmények

A beruházásra kiszemelt terület csendes, ott jelenleg semmiféle tevékenység nem folyik. A területet zajterhelés – eltekintve a 3209 számú negyedrendű közút gyér forgalmából adódó közlekedési eredetű zajtól – nem éri.

A védendő objektumokat a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet definiálja. A létesítmény területének határán megengedett zajkibocsátási határértéket az illetékes környezetvédelmi hatóság határozza meg a zajkibocsátási engedély kérelemre vonatkozó eljárás keretében. A határértékek megállapítása a következő összefüggés alapján történik:

$$L_{KH} = L_{TH} + K_N + K_R + K_D \quad \text{dB(A)}$$

ahol:

- L_{TH} = a létesítmény környezetében megengedett zajterhelési határérték   dB(A)
- K_N = a környezeti zajforrások száma miatti korrekció   dB(A)
- K_R = a hangvisszaverődés miatti korrekció   dB(A)
- K_D = a zaj terjedése miatti korrekció   dB(A)

A zajkibocsátási határérték meghatározását tartalmazó MSZ 13-111:1985 Ágazati Szabvány alapján a megengedett zajkibocsátási határérték a terület jellegétől és a védendő létesítmények helyzetétől függetlenül nem lehet 70 dB(A)-nél nagyobb.

10.2. Várható zajhatások bemutatása az építkezés alatt

10.2.1. Várható zajhatások az építés során

Ahogy azt már írtuk, a magyar szürke szarvasmarha telep építéskor egy átlagos, inkább kisméretű építkezés hatásaival (forgalmával) lehet számolni. A beruházás építési fázisának kb. 9 hónapos időtartama alatt zaj- és rezgésvédelmi szempontból figyelembe veendő munkafolyamatok és munkagépek a következők:

- Földmunka: az alapozáshoz szükséges terület előkészítése, a földkábelek fektetéséhez szükséges árkok kiásása, illetve visszatemetése a kábel elhelyezését követően. Eszközök: markoló- és rakodógép.

- Alapozási munkák: építményalapok elkészítése, betonozás. Eszközök: betonkeverő, rakodógépek.
- Építési/szerelési munkák: rakodás, daruzás, szükség esetén fémvágás, hegesztés. Eszközök: rakodógép, autódaru, egyéb kisgépek.
- Szállítás (teher és személy) az építési területre, illetve azon belül: építési anyagok, munkagépek, alkatrészek berendezések, illetve építőmunkások helyszínre szállítása. Eszközök: nehéz és könnyű tehergépjárművek, autódaru, mikrobuszok, személygépkocsik.

10.2.2. Az építkezés időszakára vonatkozó zajterhelési határértékek

Az építkezés tervezett időtartama legfeljebb 9 hónap, tehát a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 2. mellékletének megfelelően az építési kivitelezési tevékenységből származó zajterhelési határértéket a zajtól védendő területeken az 1 hónap és 1 év közötti időtartamú építkezési időszakban előírtak szerint kell megválasztani. Amennyiben ezt Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet érintettsége miatt a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 2. mellékletének 1. sora szerint (üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi terület) értelmezzük, a zajterhelési határérték (L_{TH}) nappalra **55 dB**, éjjelre pedig **40 dB** lehet. Ahogy írtuk, csak nappali építkezés folyik.

10.2.3. Várható zajhatások az építés alatt

Az építkezés idején az átmenetileg megnövekedett járműforgalom a szállítási útvonalon és a telepítés területén, valamint annak környezetében okoz többlet zajterhelést. Az építés során egyrészt a telephelyen üzemelő munkagépek, másrészt a szállítójárművek működéséből eredő zajhatással kell számolni. Építkezés csak a nappali időszakban történik, így a munkagépek működése, valamint a forgalomnövekedés is csak a nappali időszakban várható.

A területen az építkezéshez használni tervezett munkagépek és szállítójárművek zajkibocsátási adatait az 5. táblázatban foglaltuk össze. Ezek egyrészt a beruházó adatszolgáltatásából származnak, másrészt a hangteljesítmény-szint értékeket hasonló gépekre, járművekre vonatkozó adatokból és egyéb tapasztalati értékekből állapítottuk meg.

5. táblázat

Az építés során alkalmazott gépek, berendezések hangteljesítménye [dB]

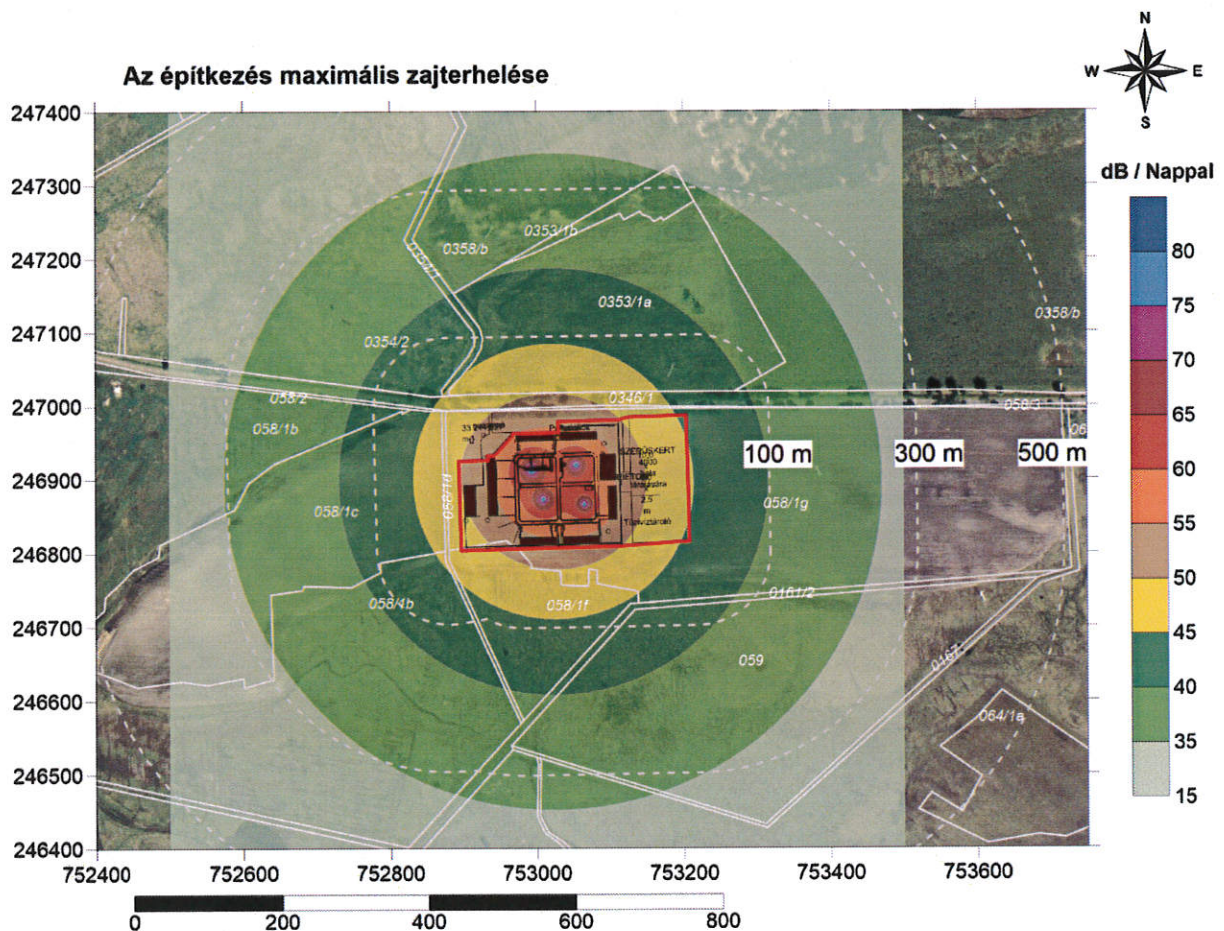
Gépek, járművek	L_W
kotró-rakodó gép	95,0
dózer	93,0
tömörítő gép	95,0
daru	97,0
szállító jármű /teherautó/ beton mixer (naponta 4 db jármű)	86,0
együttes összes hangteljesítményszint	101,4

A hangteljesítmény-szintek összegzését az alábbi ismert összefüggéssel kaptuk meg:

$$L_{WA} = 10 \lg \sum_{n=1}^i 10^{0,1L_{WA,i}}$$

Az építési területől származó legjelentősebb zajterhelés a földmunkák végzése során várható, mivel az ekkor felvonuló munkagépek mind üzemelnek és azok együttes zajteljesítményszintje (L_w) a 101,4 dB-t is elérheti. Ez természetesen nagyban függ az alkalmazott gépek típusától, a munkaórák számától, illetve a munkaterület lehatárolásának módjától. A viszonylag kis terület miatt egyszerre a munkagépek nehezen mozognak egymás akadályozása nélkül, emiatt eleve kevés gépet is terveznek működtetni, illetve azok nem is üzemelnek folyamatosan. Az építés mintegy 9 hónapig tartó tevékenység, több egymástól jól elhatárolt fázissal, amelyekben különféle gépek üzemelnek. Ezek működéséből adódó zajhatások a munkaterületen belül, annak közvetlen környezetében, illetve részben a szállítások által érintett úthálózatán jelentkezhetnek.

Az építkezés különleges technológiát nem igényel, a kivitelezés során a 10.2.2. pont alatt bemutatott zajterhelési határértékeket kell betartani. Az építési munkákra részletes kiviteli terv még nem áll rendelkezésre, ezért a várható zaj- és rezgésterhelésre vonatkozóan más, hasonló építési tevékenységek tapasztalatai, illetve szakértői becslés alapján adtuk meg az előrejelzésünket. A legnagyobb kibocsátott zajteljesítményre számított zajterhelést a 14. ábrán mutatjuk be.

Az építés, ahogy azt már többször kihangsúlyoztuk kizárólag a nappali időszakban folyik, ezért az éjszakai határértékekre vonatkozó értékelést nem végeztünk. A 14. ábráról jól látható, hogy az építés ideje alatt az $L_{TH} = 55$ dB nappalra előírt határérték, már a tervezett telephely határain belül teljesül.

Fentebb már írtuk, hogy az építkezés alatt a teherforgalom napi max. 1-3 nagyobb teljesítményű gépjármű, vagy pótkocsis szállító jármű forgalmából adódik. A munkásokat reggel és este kisbuszokkal szállítják (1-2 jármű/nap), és a kivitelezés időszaka alatt is napi 3-4 személygépkocsival számolhatunk. Ez a járműforgalom a 3209 számú negyedrendű közút amúgy is gyér forgalmát számottevően nem emeli meg, napi átlagban (a nappali időszakra vonatkoztatva) 1 gépjármű/óra növekedést jelent. A Magyar Közút Nonprofit Kft. (<http://www.kozut.hu/>) adatai szerint az útszakaszon 2015. évben az összes járműforgalom 1892 jármű/nap volt. Ez nappali időszakra vonatkoztatva 108 jármű/óra forgalmat jelent. Könnyen belátható, hogy az óránkénti 1 gépjármű növekedésből adódó közlekedési eredetű zajterhelés növekedés alig érzékelhető lesz.

10.3. Várható hatások a működés alatt

10.3.1. A működés alatti zajterhelés számítása

Az állattartó telep működése következtében fellépő zajkibocsátásra a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza a megengedett zajterhelési határértékeket. Alapjában véve a magyar szürke szarvasmarha telep az idézett rendelet 1. mellékletének 4. sora szerint gazdasági terület, ahol az előírt zajterhelési határérték (L_{TH}) nappalra **60 dB**, éjjelre pedig **50 dB**. Éjszaka nincs semmifajta tevékenység. Amennyiben a 10.2.2. pontban leírtak szerint járunk el, és a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet érintettsége miatt a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 1. mellékletének 1. sora szerint (üdülőtér, különleges területek közül az egészségügyi terület) értelmezzük a zajtól védendő területet, akkor a működés során a zajterhelési határérték (L_{TH}) nappalra **45 dB**, éjjelre pedig **35 dB** lehet.

A tervek szerint a szürkemarkhák csak a téli időszakban (novembertől márciusig) tartózkodnak a téli szálláson. A telephelyen állandó zajforrás nem lesz, a telephely gépesítése alacsony. Az itt fellépő zajforrások a következők lehetnek: a gépjárműmozgás, az anyagmozgatás, takarítás traktorral valamint az állatok zaja. Ezek közül a traktorok által lesugárzott zaj a meghatározó. A szabadban tevékenykedik, működik:

- az etetőtraktor (a takarmány kiosztó tevékenység során), valamint
- az almos trágya kitolására szolgáló tolólapos rakodó.

Ezen két domináns zajforrás működési ideje nappal, maximum 4 óra, a működtetésükből adódóan a zajuk szakaszos.

6. táblázat

A domináns zajforrás modellezésénél figyelembe vett adatok [dB]

Jármű	Mérési pont	Működési mód	Mért zajjellemző L_{AX}	Zaj teljesítményszint L_W	Megítélési zaj teljesítmény L_{AM}
traktor	1 m-re a munkavégzés helyszínétől	üzemszerű munkavégzés	82	104	100

A 7. táblázatban bemutatjuk a zajterhelési értékek alakulását a forrástól a távolság függvényében. A számított zajterhelést a 15. ábrán is bemutatjuk.

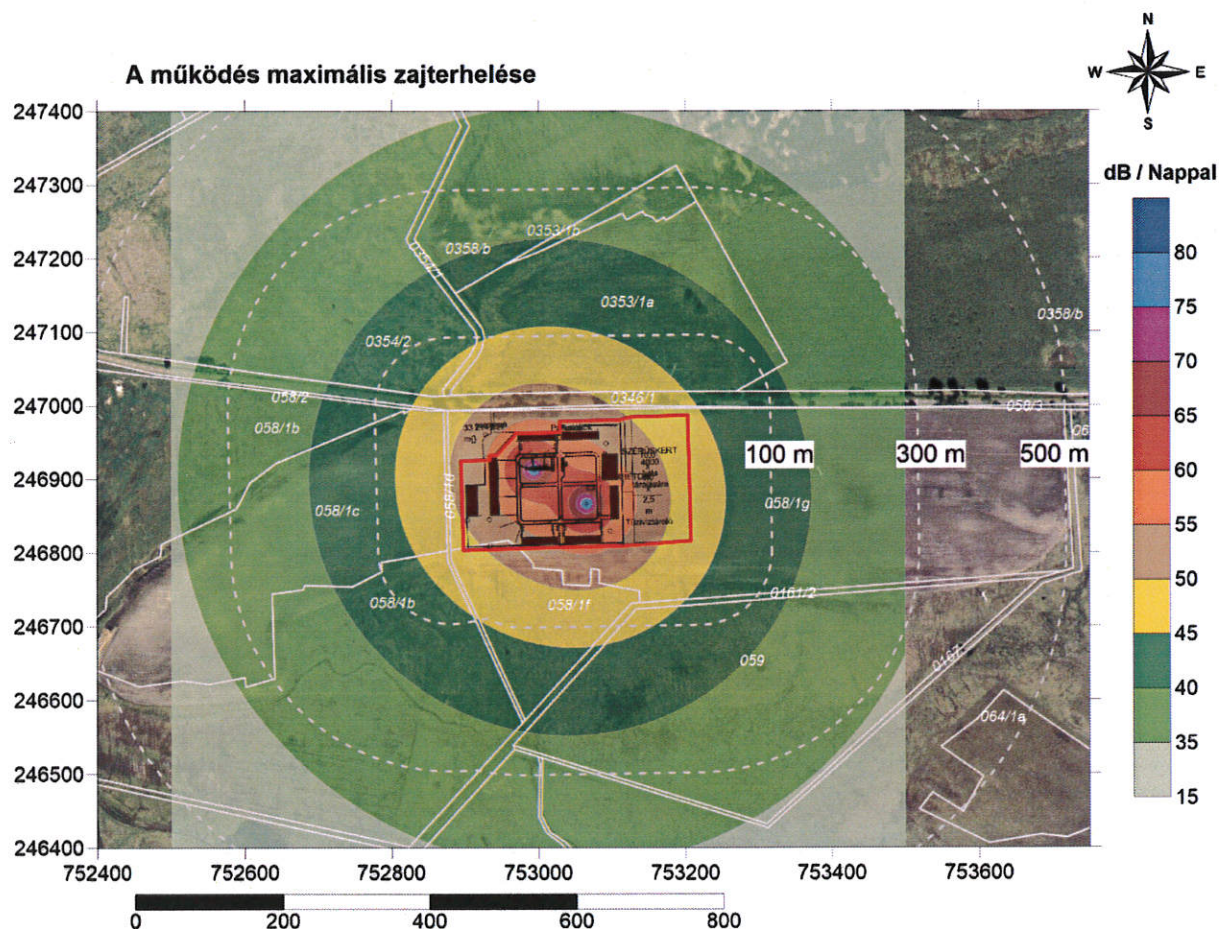
A számítások és a 7. táblázatban bemutatottak alapján az üzemeltetésből származó zaj gazdasági területre előírt zajterhelési határértéke (L_{TH} nappalra: 60 dB) a zajforrástól 40 méterre, már létesítmény területén teljesül. A szigorúbb, a különleges területre vonatkozó 45 dB, pedig 182 méterre, a telephely határától mért kb. 100-110 méter távolságon belül

(15. ábra). Ezen területen belül védendő létesítmények nincsenek. A tervezett tevékenység zaj- és rezgésvédelmi szempontból megvalósítható, üzemeltethető.

7. táblázat

A zajterhelési értékek teljesülése a forrástól a távolság függvényében

Zajterhelési érték L_{TH} [dB]	Az L_{TH} teljesülése [m]
65	24
60	40
55	68
50	112
45	182
40	316

15. ábra

A működés maximális zajterhelése

10.3.2. Szállítási tevékenység üzemeléskor

A telephelyen a takarmány tárolása céljából tároló helyeket létesítenek, így napi beszállításra nincs szükség. A takarmányozáshoz szükséges alapanyagok szakaszosan érkeznek a telepre, nyilván a betakarítási idő után ezek szállítása intenzívebb lesz. Itt elsősorban szalma, széna és szilázs beszállítására kell gondolni, amelyből jelentősebb mennyiséget a szalma képez, hiszen a mélyalmos technológia igen szalmaigényes. Ezen szállítás forgalmát nehéz becsülni, de

kampány alatt sem várható napi 4-5 traktornál több beszállítás. Trágyakijuttatást évente kétszer végeznek, mely alkalmanként néhány hetet vesz igénybe. A trágya szállítása mezőgazdasági utakon bonyolódik, lakott területet általában nem érint. A szállítások gyakoriságára alapozott részletesebb zajhatás vizsgálat nélkül is megállapíthatjuk, hogy létesítménybe a működés időszakában irányuló közúti szállítás zaja nem jelentős és érzékelhető hatást nem gyakorol a környezetre.

10.4. A hatásterület lehatárolása

A létesítmény működése során a zajkibocsátásból eredő zaj hatásterületet számítását bemutattuk, azt ábrázoltuk (15. ábra). Megállapítható, hogy a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 10. § (1) bekezdése szerinti zajkibocsátási határértéket megállapító határozat megkérése nem szükséges, mivel a rendelet 6. §-a szerint definiált hatásterületen nincs védendő létesítmény. Ugyanis a 10. § (3) bekezdés a) pontja alapján,

„... (3) Nem kell környezeti zajkibocsátási határérték megállapítását kérni, ha
a) a tervezett környezeti zajforrás hatásterületén nincs védendő terület, épület vagy helyiség...”.

11. Élővilág-védelem

11.1. Jelenlegi állapotok bemutatása

11.1.1. Védett természeti területek és Natura 2000 területek bemutatása

➤ Országos jelentőségű védett természeti terület érintettsége

A tervezett magyar szürke szarvasmarha telepet célzottan a 9/1993. (III. 9.) KTM rendelettel létrehozott Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet részét képező szántó területre tervezték, hiszen a gulya bővítésének a célja éppen a védett természeti terület fenntartása.

➤ Ex lege védett természeti területek érintettsége

Ex lege védett természeti terület (földvár, kunhalom, láp, szikes tó, forrás, víznyelő) és érték (barlang) a tervezett szürkemarkra telep hatásterületén nem található.

➤ Natura 2000 területek érintettsége

A leendő állattartó telepet a HUBN10004 Hevesi sík különleges madárvédelmi területen (SPA területen) és a HUBN20040 kódszámú Nagyfertő–Gyula-gyep–Hamvajárás szikes pusztái elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen (SAC területen) építik meg. A telep tágabb környezete is Natura 2000 terület. Alábbiakban bemutatjuk az érintett Natura 2000 területek jelölő élőhelyeit és fajait, valamint ábrázoljuk is a Natura 2000 területeket. A „*” jel kiemelt jelentőségű élőhelytípusokat jelöl.

A HUBN20040 kódszámú Nagyfertő–Gyula-gyep–Hamvajárás szikes pusztái elnevezésű SAC terület jelölő élőhelyeit és fajait a 8-9. táblázat tartalmazza

8. táblázat

Nagy-fertő – Gulya-gyep – Hamvajárás szikes pusztái (HUBN20040)
SAC terület jelölő élőhelyei

Magyar név	Kód	Kiterjedés	Reprezentativitás	Védelem
pannon szikes sztyeppék és mocsarak*	1530*	999,4	B	B
oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval	3130	0,18	B	C
síksági pannon löszgyepek*	6250*	90,85	B	B

Forrás: A Natura 2000 terület Standard Data Form (2016. november 16-i állapota szerint)

Kiterjedés: A teljes élőhely kiterjedése ha-ban

Reprezentativitás: A (kiváló), B: (jó), C (szignifikáns), D (nem-szignifikáns) reprezentativitás

Védelem: A (kiváló), B (jó), C (átlagos vagy gyenge) védelem

9. táblázat

Nagy-fertő – Gulya-gyep – Hamvajárás szikes pusztái (HUBN20040)
SAC terület jelölő állatfajai

Tudományos név	Magyar név	Pár/Egyedszám	Populáció	Védelem
<i>Bombina bombina</i>	Vöröshasú unka	100000	C	B
<i>Cirsium brachycephalum</i>	Kisfészű aszat	5-50	D	n.a.
<i>Lycaena dispar</i>	Nagy tűzlepke	100	D	n.a.
<i>Mustela eversmannii</i>	Molnárgörény	n.a.	D	n.a.
<i>Myotis myotis</i>	Közönséges denevér	100	D	n.a.

Forrás: A Natura 2000 terület Standard Data Form (2016. augusztus 18-i állapota szerint)

n.a.: nincs adat

Populáció: A: 100%=>p>15%, B: 15%=>p>2%, C: 2%=>p>0%; D: nem szignifikáns populáció;

Védelem: A: kiváló; B jó; C átlagos vagy gyenge védelem

HUBN10004 Hevesi sík SPA terület jelölő madárfajait a 10. táblázatban adjuk meg.

10. táblázat

Hevesi-sík (HUBN10004) SPA jelölő madárfajai

Tudományos név	Magyar név	Pár/Egyedszám	Populáció	Védelem
<i>Actitis hypoleucos</i>	Billegetőcankó	50	D	n.a.
<i>Alcedo atthis</i>	Jégmadár	25-35	B	C
<i>Anas crecca</i>	Csörgő réce	0-100	D	n.a.
<i>Anas platyrhynchos</i>	Tőkés réce	100-1000	D	n.a.
<i>Anas querquedula</i>	Bőjtű récs	0-300	C	C
<i>Anas strepera</i>	Kendermagos réce	0-50	D	n.a.
<i>Anser albifrons</i>	Nagy lilik	9000-11000	B	C
<i>Anser anser</i>	Nyári lúd	5-15	C	C
<i>Anser anser</i>	Nyári lúd	1800-2200	C	C
<i>Anser erythropus</i>	Kis lilik	4-6	C	C
<i>Anser fabalis</i>	Vetési lúd	25-35	D	n.a.
<i>Anthus campestris</i>	Parlagi pityer	130-170	B	C
<i>Aquila chrysaetos</i>	Szírti sas	1-3	D	n.a.

Tudományos név	Magyar név	Pár/Egyedszám	Populáció	Védelem
<i>Aquila heliaca</i>	Parlagi sas	17-21	A	C
<i>Aquila heliaca</i>	Parlagi sas	20-30	A	C
<i>Aquila pomarina</i>	Békászó sas	1-3	C	C
<i>Ardea purpurea</i>	Vörös gém	30-50	C	C
<i>Ardeola ralloides</i>	Üstökösgém	0-20	D	n.a.
<i>Asio flammeus</i>	Réti fülesbagoly	0-5	C	C
<i>Aythya fuligula</i>	Kontyos réce	0-50	D	n.a.
<i>Aythya nyroca</i>	Cigányréce	0-20	C	C
<i>Aythya nyroca</i>	Cigányréce	0-4	C	C
<i>Botaurus stellaris</i>	Bölgébika	25-30	B	C
<i>Branta ruficollis</i>	Vörösnakú lúd	20-60	B	C
<i>Burhinus oedicephalus</i>	Ugattyúk	10-15	B	C
<i>Buteo rufinus</i>	Pusztai ölyv	1-3	C	B
<i>Caprimulgus europaeus</i>	Európai lappantyú	25-35	C	C
<i>Chlidonias hybridus</i>	Fattyúszerkő	0-20	D	n.a.
<i>Ciconia ciconia</i>	Fehér gólya	80-150	B	C
<i>Ciconia ciconia</i>	Fehér gólya	110-120	B	C
<i>Ciconia nigra</i>	Fekete gólya	2-4	C	C
<i>Ciconia nigra</i>	Fekete gólya	40-60	C	C
<i>Circus gallicus</i>	Kígyászölyv	1-3	D	n.a.
<i>Circus aeruginosus</i>	Barna rétihéja	100-120	B	C
<i>Circus cyaneus</i>	Kékes rétihéja	90-110	B	C
<i>Circus pygargus</i>	Hamvas rétihéja	5	C	C
<i>Columba oenas</i>	Kék galamb	800-1200	D	n.a.
<i>Coracias garrulus</i>	Európai szalakóta	90-100	A	C
<i>Crex crex</i>	Haris	0-120	C	C
<i>Dendrocygna syriacus</i>	Balkáni fakopáncs	15-25	C	C
<i>Egretta alba</i>	Nagy kócsag	100-150	D	n.a.
<i>Egretta garzetta</i>	Kis kócsag	0-50	D	n.a.
<i>Falco cherrug</i>	Kerecsensólyom	17-18	A	C
<i>Falco peregrinus</i>	Vándorsólyom	2-4	C	C
<i>Falco vespertinus</i>	Kék vércse	200-300	B	C
<i>Falco vespertinus</i>	Kék vércse	30-35	A	C
<i>Gallinago gallinago</i>	Sárszalónka	0-10	C	C
<i>Gallinago gallinago</i>	Sárszalónka	0-200	C	C
<i>Haliaeetus albicilla</i>	Rétisas	30-40	B	C
<i>Himantopus himantopus</i>	Gólyatöcs	5-50	B	C
<i>Ixobrychus minutus</i>	Törpegém	45-55	C	C
<i>Lanius collurio</i>	Töviszúró gébics	450-550	C	C
<i>Lanius minor</i>	Kis őrgébics	170-190	B	C
<i>Limosa limosa</i>	Nagy goda	0-100	C	C
<i>Luscinia svecica</i>	Kékbegy	0-25	C	C
<i>Milvus migrans</i>	Barna kánya	4-6	D	n.a.

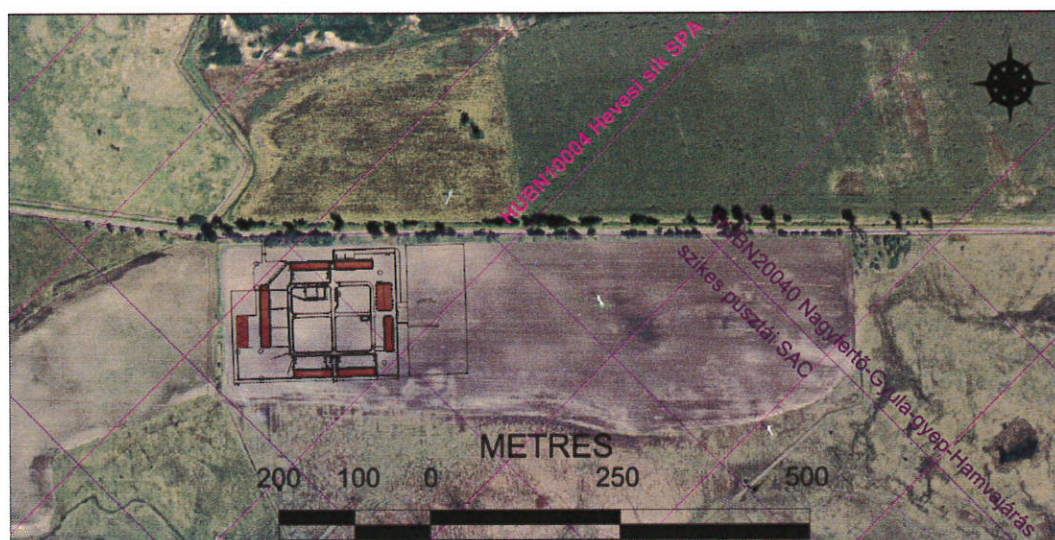
Tudományos név	Magyar név	Pár/Egyedszám	Populáció	Védelem
<i>Numenius arquata</i>	Nagy póling	40-60	D	n.a.
<i>Numenius phaeopus</i>	Kis póling	8-10	D	n.a.
<i>Otis tarda</i>	Túzok	14-15	C	B
<i>Otus scops</i>	Füleskuvik	2-5	C	C
<i>Pandion haliaetus</i>	Halászsas	2-4	C	C
<i>Pernis apivorus</i>	Darázsölyv	2-3	D	n.a.
<i>Philomachus pugnax</i>	Pajzsos cankó	100-2000	C	C
<i>Platalea leucorodia</i>	Kanalasgém	10-15	C	B
<i>Plegadis falcinellus</i>	Batla	0-2	D	n.a.
<i>Pluvialis apricaria</i>	Aranylile	100-2000	A	C
<i>Porzana parva</i>	Kis vízcicsibe	10-50	C	C
<i>Porzana porzana</i>	Pettyes vízcicsibe	0-20	C	C
<i>Rallus aquaticus</i>	Guvat	5-30	D	n.a.
<i>Recurvirostra avosetta</i>	Gulipán	0-10	C	C
<i>Remiz pendulinus</i>	Függőcinege	8-12	C	C
<i>Riparia riparia</i>	Partifecske	0-50	D	n.a.
<i>Sylvia nisoria</i>	Karvalyposzáta	20-30	D	n.a.
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Kis vöcsök	0-10	D	n.a.
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Kis vöcsök	0-100	C	C
<i>Tringa glareola</i>	Réti cankó	450-550	B	C
<i>Tringa totanus</i>	Piros lábú cankó	0-30	C	C

Forrás: A Natura 2000 terület Standard Data Form (2016. augusztus 18-i állapota szerint)

n.a.: nincs adat

Populáció: A: 100% >= p > 15%; B: 15% >= p > 2%; C: 2% >= p > 0%; D: nem szignifikáns populáció;

Védelem: A: kiváló; B: jó; C: átlagos vagy gyenge védelem

16. ábra

Az érintett Natura 2000 területek elhelyezkedése
(forrás: BNPI adatszolgáltatás, 2016; M=1:10 000)

➤ Országos Ökológiai Hálózat érintettsége

Az Országos Ökológiai Hálózat a Páneurópai Ökológiai Hálózat része. Legfontosabb alkotórészei a magterületek, amelyek természetes, vagy természetközeli élőhelyeket foglalnak magukba, európai, illetve hazai jelentőségű területek, fajok populációinak élőhelyei. Az

ökológiai folyosók a vándorló fajok mozgását, az értékes élőhelyek, populációk összeköttetését biztosítják térbeli és genetikai szinten egyaránt. Az ökológiai folyosók hálózati elemei szervesen illeszkednek az európai, országos, megyei, települési és élőhely szintű ökológiai hálózati felépítésbe. Az ökológiai folyosók kialakításánál törekedtek a folytonos hálózati elemek kijelölésére, de előfordulhatnak megszakított (ún. "stepping stone") hálózati elemek is. Az országos ökológiai hálózat területét az Országos Területrendezési Tervről (OTRT) szóló 2003. évi XXVI. törvény jelöli ki. A tervezett állattartó telep és magterületen lesz. Az állattartó telep tágabb környezete is magterület.

➤ **Helyi jelentőségű védett természeti terület vagy emlék érintettsége**

Mivel a vizsgált terület országos jelentőségű védett természeti területen helyezkedik el, ezért helyi jelentőségű védett természeti területet vagy emléket nem érinthet.

11.1.2. Növénytani adottságok

A Hevesi sík és ártér vegetációját számos tényező formálta, alakította, amelyben a klíma, a geológiai adottságok, és más területek vegetációjával való kapcsolat mellett a legjelentősebb változásokat az utóbbi néhány száz évben az ember hajtotta végre.

A Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet az erdőssztyep zónába tartozik. E zóna eredeti társulásai: löszön a tatárjuharos lösztölgyes (*Aceri tatarico-Quercetum*), sziken a sziki tölgyes (*Festuco pseudo-vinae-Quercetum*) lehetett. A felszakadozó tölgyesek virágos tisztásainak két jellemző asszociációja jelenhetett meg: a lösz-pusztagyep (*Salvio-Festucetum rupicolae*) és a sziki pusztagyep (*Peucedano-Asteretum sedifolii*). Az előbbi igen fajgazdag, benne számos ritka növényfaj fordul elő, amelyek érzékenyek a termőhelyük bolygatására. Az erdőfoltokat cserjések szegélyezték, amelyek közül a lösztölgyesek szegélycserjései emelendők ki, a törpemandulás (*Amygdaletum nanae*) és a csepleszmeggyes (*Crataego-Cerasetum fruticosae*).

A tájvédelmi körzet vegetációja jelentős változáson ment keresztül az utóbbi évszázadokban. A földművelés és az állattenyésztés előretörésével az erdőket letermelték, az erdőssztyep tölgyesek helyén szántókat, kedvezőbb esetben legelőket alakítottak ki, ahol még nyomokban megtalálhatók az eredeti növényzet túlélő fajai. A területéről azonban teljesen eltűntek a lösztölgyesek és löszgyepek. A sziki tölgyesek néhány utolsó hírnődje, igaz átalakítva és az erdőgazdálkodásba bevonva még megtalálható a tájvédelmi körzetben, illetve annak közelében. A legelőkké átalakított löszgyepek vegetációja átalakult, erősen leromlott. A ligeterdők is hasonló sorsra jutottak, az ármentesítések után az erdőket letermelték és helyükön legelőket alakítottak ki. Később a vízrendezések során a belvízelvezető csatornák kiépítésével legelők egy része földművelésre alkalmassá vált, így azokat feltörték, művelésbe vonták. A nagy kiterjedésű fátlan pusztaság szántói, tanyái és települései köré és közé, valamint a településeket összekötő utak mellé védő fasorokat, erdősávokat telepítettek, amelyeket szinte teljes egészében tájidegen fafajok alkotnak [akác (*Robinia pseudo-acacia*) és nemesített nyár hibridek].

A talaj vízháztartásának megváltoztatása kedvezőtlen folyamatokat indított meg, a termőtalajok szikesedni kezdtek, földművelésre alkalmatlanná váltak és egy részükön újra legelőket alakítottak ki, másodlagos szikes gyepek jöttek létre.

11.1.3. Állattani adottságok

A tervezési terület a **Pannonicum** faunakörzet (Alföld), **Eupannonicum** faunajárásba tartozik. A faunaterület 200 m-nél alacsonyabb síkság és dombvidék, gazdag vízhálózattal, s

még ma is több mocsaras területtel. Ma a terület legnagyobb része mezőgazdasági művelés alatt áll. A Hamvajárás területén azonban száraz és mezofil szikéseket találunk, és a mezőgazdasági művelésbe vont területek aránya viszonylag alacsony. Ma a fogoly (*Perdix perdix*), a fűrj (*Coturnix coturnix*), az ürge (*Spermophilus citellus*), az mezei nyúl (*Lepus europeus*), az őz (*Capreolus capreolus*) jellemzi a vidéket. Védett területen a tűzok (*Otis tarda*) populációt sikerült megőrizni, gyakori a kékvércse (*Falco vespertinus*) s a búbic (*Vanellus vanellus*). A szikések időszakosan vízzel borított részein gyakoriak a vízhez kötődő ritka madárfajok (pl.: pajzsos cankó, gulipán, nagy goda stb.) illetve a nagyragadozó madarak is szép számmal keresik fel a védett terület legelőit, kaszálót. A nagyragadozó madarak közül számos fokozottan védett faj is felkeresi a szikéseket, mint pl.. kerecsensólyom (*Falco cherrug*), halászsas (*Pandion haliaetus*) vagy éppen a darázsölyv (*Pernis apivorus*).

11.1.4. Vizsgálati módszerek

➤ Botanikai módszerek

A botanikai vizsgálat során felhasználtuk saját felmérésünk eredményeit, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területi adatait, valamint az egyéb irodalmi adatokat. Ahol lehetett ott az élőhelyeket az Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer (Á-NÉR 2011) alapján kategorizáltuk be, a természetességi értékszámokat pedig az általánosan elfogadott Seregélyes-féle (1995) módosított skála szerint adtuk meg. A terület élőhelyeinek jellemzésénél az élőhelyek után zárójelben feltüntetjük azok Á-NÉR kódját és a Seregélyes-féle természetességi indexét (TDO).

➤ Zoológiai módszerek

A zoológiai vizsgálat során saját bejárásainkon túl a rendelkezésre álló irodalmi adatokat is feldolgoztuk. A védett fajok előfordulási adatait a tárgyi projekt 100 m-es pufferzónájából a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságoktól kaptuk meg. Az irodalmi adatok közül felhasználtuk továbbá a világhálón elérhető nyilvános adatbázisokat (pl.: MME adatbázisa) és a rendelkezésre álló előzetes anyagok adatait. Az alábbi csoportokat vizsgáltuk:

- Madarak:
  - Vizuális megfigyelés és azoknál a fajoknál, ahol lehetséges volt azonosítás hang alapján;
  - Táplálkozóhelyeken történő távcsöves megfigyelés.
- Kis- és közepes testméretű emlősök: nyomok azonosítása, territoriális jelzések megkeresése, vizuális megfigyelés.
- Nagyvad: a terepen végzett nyomkereséssel, vadváltók, búvóhelyek és frekvenciált táplálkozó területek föltérképezésével.

11.1.5. A vizsgált terület élővilág-védelmi jellemzése

➤ A vizsgált terület botanikai jellemzése

A tervezett magyar szürke szarvasmarha telepet **teljes egészében szántóterületre tervezik építeni (T2, TDO:2)**. A szántóföldön 2016. évben lucerna volt vetve. A lucernán kívül a területen csak szántóföldi gyomnövényeket regisztráltunk.

A tervezési területtől D-re a szántóterület és a szántóterülettől még délebbre húzódó legelőterület között egy 8-10 m széles, jellegtelen üde és száraz gyepsáv található, mely tulajdonképpen pufferzónát képez a szikések és a szántó között. A gyepsáv magasabb térszínein degradált, jellegtelen száraz gypet találunk (OC, TDO:2), míg a mélyebb részeken már az üde gyp (OB, TDO:2) uralkodik. A jellegtelen száraz gyp fajtái a következők: mezei cickafark (*Achillea collina*), siska nádtippa (*Calamagrostis epigeios*), tarackbúza, (*Elymus*

repens) stb. A jellegtelen száraz gyepek D-i részén, mely határos a szikesekkel, szálanként sziki fajok is megjelennek, úgymint a sziki üröm (*Artemisia santonicum*), veresnadrág csenkesz (*Festuca pseudovina*), cickafark-fajok (*Achillea spp.*) stb.

2. kép

A tervezési terület helye szántóterület (T2), 2016-ban lucernával bevetve

A jellegtelen üde gyepekben az alábbi fajokat találjuk: közönséges tarackbúza (*Elymus repens*), franciaperje (*Arrhenatherum elatius*), siska nádtippa (*Calamagrostis epigeios*) stb. A mélyebb részeken még a nád (*Phragmites australis*) is megjelenik szálanként vagy kis csoportokban.

A hatásterületen belül a jellegtelen üde gyepektől délre pedig már igazi szikes élőhelyeket találunk, melyeket legeltetnek. A magasabb térszíneken cickóros pusztát (F1b, TDO:4-5) és ürmőpusztát (F1a, TDO:4-5) találunk mozaikosan, míg mélyebb területeken a szikes rétek (F2, TDO:4-5) az uralkodók.

3. kép

Baloldalt lucernás (T2), középen jellegtelen üde és száraz gyepek mozaik (OB, OC), jobbra pedig a szikes puszták látható (F1a, F1b, F2)

4. kép

Jellegzetes szikes puszták a tervezési területtől D-re található (F1a, F1b, F2)

A tervezési területtől Ny-ra egy vízelvezető árok húzódik, melynek a magasabb térszínein jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC, TDO:2), míg mélyebb részeken jellegtelen üde gyepek (OB, TDO:2) találhatók. Fajkészletük megegyezik a fent bemutatott élőhelyekével. A

vízvezető csatorna túl oldalán nagyüzemi szántóterület húzódik (T2, TDO:2), melyben az idén szintén lucernát vetettek.

A tervezési területtől É-ra a 3209 számú közút (U11, TDO:1) található. Az út két oldalán fasor húzódik, melynek faja a nyár (*Populus spp*) valamint a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*). A fasor cserjeszintjében szintén fehérakác magoncot, valamint néhol gyalogakácot (*Amorpha fruticosa*) találunk. Az út két oldalán húzódó fasor aljnövényzete megegyezik a fent leírt OC élőhely fajkészletével, azzal az különbséggel, hogy még jobban mutatja a degradáltság jeleit: (pl.: *Urtica dioica*, *Carduus acanthoides* stb.). A 3209 számú negyedrendű úttól É-ra húzódik egy csatorna üde gyepe (OB, TDO:2-3), melyben a már bemutatott fajokon túl megjelenik a nád és a sás (*Carex spp*), valamint a fűzfélék (*Salix spp*).

5. kép

A tervezési terület Ny-i szélén található árok (OB, OC), háttérben a közút látható (U11)

6. kép

Az út túloldalán található csatorna üde élőhelye fűzfajokkal (OB)

➤ A vizsgált terület zoológiai jellemzése

Gerinctelenek közül a vizsgált területen minden bizonnyal előfordul az imádkozó sáska (*Mantis religiosa*) és a sisakos sáska (*Acrida hungarica*). Az út menti csalán előfordulása miatt lehet számítani a nappali pávaszem (*Aglais io*) megjelenésével is.

Kétéltűek előfordulásával nem kell számolni a vizsgált területen.

Hüllők közül a Dél-hevesi térségben csak három faj fordul elő, közülük szinte mindenhol megtalálhatjuk a gyakori fürge gyíkot (*Lacerta agilis*). Ritkább a vízhez kötött életmódú mocsári teknős (*Emys orbicularis*) és vízisikló (*Natrix natrix*), így a tervezési területen e két faj előfordulása nem valószínűsíthető.

Madarak: A védett terület egyik legkomolyabb természetvédelmi értékét jelentik a Hevesi Füves Puszták TK-ban élő ritka és veszélyeztetett madárfajok, melyek védelme az alapító határozatban is kiemelt szerepet kap. A terület kiemelkedő madártani értékei miatt bekerült az Európai Jelentőségű Madárélőhelyek (IBA) jegyzékébe. A szolgáltatott adatok és a bejárás alapján a műút melletti fasorban és cserjesávban az alábbi védett fajok előfordulásával lehet számolni: töviszűrő gébics (*Lanius collurio*), kis örgébics (*Lanius minor*), kabasólyom (*Falco subbuteo*), kerti geze (*Hippolais icterina*). Ezek közül az első három faj esetében bizonyított költés is előfordul az elmúlt években. A tervezési területtől délre, részben a hatásterületen, de inkább azon kívüli szikes legelőkön, réteken és belvízelvezető csatorna mentén az alábbi fajok fészkeltek az elmúlt években, évtizedben: réti fülesbagoly (*Asio flammeus*), kék vércse (*Falco vespertinus*, 1995-ös fészkelési adat) és minden bizonnyal az általánosan elterjedt mezei pacsirta (*Aluanda arvensis*) is fészkel a szikesekben. Ezen kívül a

tervezési terület felett nyilván átrepülhetnek a védett területet felkereső egyéb fajok is, úgymint: a kígyászölyv (*Circaetus gallicus*), a hamvas rétihéja (*Circus pygargus*), a pusztai ölyv (*Buteo rufinus*), a parlagi sas (*Aquila heliaca*) stb. Bejárásunk alkalmával a szomszédos szántóföld felett egy példány barna rétihéját (*Circus aeruginosus*) figyeltünk meg. A szikes réteken, gyepterületen pedig az ugartyúk (*Burhinus oediconemus*) is előfordulhat. Igaz ezt a hatásterületen belüli adat és a terepi megfigyelés nem erősíti meg, de nem zárható ki a jelenléte sem. A fűrj (*Coturnix coturnix*) – ami szintén védett madárfajunk – ugyancsak jelen van a területen, elsősorban a gyepterületek lakója.

Emlősök: Kevés adat áll rendelkezésre, de meg kell említeni a mezei pockot (*Microtus arvalis*), mint a szántóföld és főleg a gyepterületek leggyakoribb zsákmányállatát. Védett emlősfajokat a hatásterületen belül az az alábbi fajok képviselhetik: keleti sün (*Erinaceus roumanicus*) és vakondok (*Talpa europaea*). Az út menti idős nyárfák odvaiban pedig gyakori denevérfajok fordulhatnak elő (pl.: *Myotis myotis*). A vadászható fajok közül a következők jelenhetnek meg: fűrj, róka és az őz.

11.2. Várható hatások bemutatása

11.2.1. Várható hatások az építés alatt

Egy építkezés alatt az élővilág számára a legdrasztikusabb változást – minden zöldmezős beruházás esetén – a terület növénymentesítése és a terepi munkálatok jelentik, magyarul az élőhelyük csökkenhet. Jelen esetben a tervezett létesítményt szántóföldön tervezik elhelyezni, ahol a védett és fokozottan védett állatfajok csak esetlegesen fordulhatnak elő, hiszen számukra a nagyüzemi szántóterület nem jelent potenciálisan sem fészkelő sem pedig élőhelyet. A szántó egyedül a fasorban fészkelő védett fajoknak – elsősorban a töviszúró gébics és a kis őrgébics – adhat táplálkozó területet. E fajok számára azonban a szántóföldtől D-re található szikes gyepterületek és rétek jelentik a klasszikus és elsődleges táplálkozó helyeket. Azt azonban ki lehet mondani, hogy a szántóföld építési területté válása, minimális mértékben ugyan, de csökkenti a kis őrgébics és a töviszúró gébics táplálkozó területét.

A közvetlen hatásterületen védett vagy fokozottan védett növényfaj egyede nem található, így egyedszám csökkenésük még lokális szinten sem várható. Az építési fázisban védett és fokozottan védett állatfajok egyedszám csökkenése vélhetően nem fog bekövetkezni.

Az építés alatt jelentkező másik hatás a fajok zavarása, amit a tervezési terület kb. 100 m-es környezetében előforduló zavarás érzékeny fajok nehezen viselhetnek el, ezért ideiglenesen e fajok a területet elhagyhatják, fészkelő és élőhelyüket felhagyhatják. Ennek a valószínűsége azonban minimális, mivel a hatásterület csak olyan fajok élőhelyéül szolgál – elsősorban az út menti fasorban és cserjésében – amelyek az emberi jelenléthez és ez által a zavaráshoz már hozzászoktak (hiszen akkor nem költenének közvetlenül a közút mellett).

Szintén építéskor jelentkezhethet a területek degradációja, mert a bolygatott területeken előszeretettel telepsznek meg az agresszív, tájidegen fajok. A tervezési terület esetében az alábbi fajok megjelenésével lehet számolni. aranyvessző (*Solidago spp*), gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), fehér akác (*Robinia pseudoacacia*). Ezek terjedését azonban megfelelő intézkedésekkel kezelni lehet. Az építkezés rövidege miatt az építkezés következményeként nem valószínű, hogy e fajok tartósan megtelepedhetnek a hatásterületen belül.

11.2.2. Várható hatások az üzemelés alatt

Az üzemelés alatt várható hatások – egy magyar szürke szarvasmarha telep esetében – az építkezéshez képest még kisebbek. A telephelyre irányuló közúti forgalomból adódó többletterhelés (zaj- és légszennyezés) a jelenlegi állapotokhoz képest gyakorlatilag kimutathatatlan mértékű, így nem számolunk azzal, hogy a többletforgalom miatt a területen előforduló védett vagy fokozottan fajok azt elhagynák.

Nyilván az addigi élőhely megváltozik az érintett 6 ha 3264 m²-nyi területen, hiszen szántóföld helyett egy telephely jön létre, de ez nem jelent drasztikus változást az itt élő fajok számára. A mélyalmos, szabadtartásos szürkemarha telephely az élővilág számára a legkisebb terhelést jelenti, hiszen jóval nagyobb természetes tér áll ilyenkor rendelkezésre, amelyet az üzemelés alatt visszahódíthatnak, mint egy hasonló méretű, de zárt, boxos technológiával operáló állattartó telephely esetében.

A magyar szürke szarvasmarha gulya tavasztól szinte az első hó beköszöntéséig a legelőn tartózkodik, így az itt dolgozók valamint a gépjárművek és gépek zavarása az itt előforduló fajok számára minimális lesz. Emiatt a nyári tenyészidőszakban a telephely nagy kiterjedésű zöldfelületeit nagy valószínűséggel vissza fogják hódítani.

Az üzemelés alatt lehet arra számítani, hogy olyan fajok is megjelennek, amelyek eddig csak esetlegesen voltak jelen a területen [pl.: füsti fecske (*Hirundo rustica*), molnár fecske (*Delichon urbicum*)], amely az itt előforduló védett ragadozó madarakra nézve még pozitív változást is hozhat. A fasorban bizonyítottan költő kabasólyom (*Falco subbuteo*) számára a fiatal fecskék kiváló táplálékot nyújthatnak. Természetesen más énekesmadarakra vadászó ragadozó madárfajok számára is járhat hasonló előnnyel a telep működése. A telephely üzemelése nagy valószínűséggel a területre fogja vonzani a rovarokat is (pl.: legyek, szúnyogok stb.), ami szintén többlettáplálékot jelenthet pl. a terület mellett költő kis és töviszűrő gébicseknek.

Szólnunk kell még az üzemelés alatt esetleg megjelenő agresszív tájidegen fajokról, hiszen azok a bolygatott területek szegélyzónáját kihasználva terjedhetnek a területen. Ezt megfelelő intézkedésekkel azonban hosszú távon kezelni lehet (pl.: legeltetés – ha már szürkemarha telepről beszélünk –, évente többszöri kaszálás, stb.).

11.3. A hatások becslése a terület kijelölésének alapjául szolgáló fajokra és élőhely típusokra gyakorolt hatások figyelembevételével (Natura 2000 terület érintettség vizsgálata)

11.3.1. Az érintett Natura 2000 területek bemutatása

A 11.1.1. pontban írtuk, hogy a beruházással érintett terület a HUBN10004 Hevesi sík különleges madárvédelmi területen (SPA területen) és a HUBN20040 kódszámú Nagyfertő–Gyula-gyep–Hamvajárás szikes pusztái elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területeken (SAC területen) helyezkedik el. A Natura 2000 területek jelölő fajait és élőhelyeit is a 11.1.1. pont alatt mutattuk be táblázatos formátumban.

11.3.2. A beruházás célja

A Dél-hevesi Tájegységben lassan évtizedes múltra tekint vissza, és évről-évre egyre nagyobb területen valósul meg a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság saját vagyongazdálkodásában lévő

területek természetvédelmi szempontú hasznosítása. Ennek egyik legfőbb eleme a napjainkra közel 800 hektáron folyó, alapvetően tűzokvédelmi szempontú szántóföldi növénytermesztés (a hasznosított területek jelentős részén az MTÉT tűzokvédelmi célprogramja szerint folyt a gazdálkodás), ami 2013-tól kiegészült a LIFE11/NAT/HU/000926 azonosítójú Kék vércse LIFE+ program keretében további 360 hektár gyepterület kaszálással és legeltetéssel való hasznosításával. A legeltetés jelenleg egy 120 egyedből álló, folyamatosan bővülő magyar szürke szarvasmarha gulyával történik.

A természetvédelmi kezelés infrastrukturális feltételeinek javítási igénye, azaz az állatállomány, a meglévő és beszerzendő gépek, valamint a takarmánykészlet és termények elhelyezésének hosszú távú biztosítása érdekében, összhangban a nemzeti parkok természetvédelmi célú gazdálkodásának még hangsúlyosabbá válásával, szükségessé vált ebben a tájegységben is egy térségi gazdálkodási központ kialakítása. A tervezett gazdálkodási központot a jelenleg is legeltetéssel hasznosított terület központi részén tervezik megépíteni (lásd még 2. fejezet).

A BNPI a saját tulajdonú állatállományra alapozott, extenzív természetvédelmi célú állattartást három éve indította el a Dél-Hevesi Tájegységben. Az induláskor az alapvető feltételek adottak voltak, de mára a folyamatosan növekvő állomány és kezelési igények mentén további fejlesztések váltak szükségessé. Ezeknek a céloknak a megvalósítását jelenti az a program, amelynek keretében a szürkemarkarha állattartó telep megvalósul.

11.3.3. A beruházás szükségszerűségének indoklása

A 2. fejezetben írtuk, hogy jelenleg a Dél-hevesi tájegység egyik legértékesebb gyepterületén legelő magyar szürke szarvasmarha gulya téli elhelyezését és mindennek infrastrukturális feltételeit bérelt telephelyen oldja meg a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság. A meglévő gépek a növekvő állatállományt és annak takarmányigényét, azonban már nem tudják biztonságosan megoldani a bérleményen belül. Így az állatállomány és a terület természetvédelmi kezelésének fenntartása érdekében szükséges egy saját tulajdonú kezelési központ kialakítása, amely biztosítja az állatok számára a téli szálláshelyet, a gépek és a takarmánykészlet tárolását, valamint a kezelőszemélyzet megfelelő munkakörülményeit. Ennek érdekében az alábbiakat valósítják meg „*A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben*” projekt keretében:

- A természetvédelmi rendeltetésű területek mezőgazdasági módszerekkel fenntartott élőhelyeinek kezelése során alkalmazott gépek és eszközök beszerzése, tárolására, karbantartására alkalmas gépszín kialakítása;
- A kezeléshez szükséges állatállomány tartásához szükséges infrastruktúra kialakítása;
- Adott beruházási elem eredményességének méréséhez közvetlenül kapcsolódó természetvédelmi monitorozás eszközeinek beszerzése.

Világosan látható, hogy az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4 § (3) bekezdésnek megfelelően **a tervezett beruházás „a Natura 2000 területen található közösségi jelentőségű és a kiemelt közösségi jelentőségű fajok, illetve élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzését, fenntartását, valamint helyreállítását szolgálja”.**

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 10. § (1) bekezdésből egyenesen következik, **hogy mivel a tervezett beruházás a természetvédelmi célú fejlesztését elősegíti, közvetlenül az érintett Natura 2000 területek természetvédelmi kezelését, fenntartását szolgálja, sőt ahhoz feltétlenül szükséges, ezért Natura 2000 hatásbecslésre nincs szükség.**

Mindazonáltal alább bemutatjuk a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyekre és fajokra prognosztizált hatásokat (lényegében Natura 2000 hatásbecslést végzünk).

11.3.4. A HUBN10004 Hevesi sík különleges madárvédelmi területen (SPA területen) várható hatások bemutatása

A 10. táblázatban bemutatott, a kijelölés alapjául szolgáló fajok közül, a beruházás az alábbi jelölő fajokra lehet hatással:

- tövisszűrő gébics (*Lanius collurio*);
- kis örgébics (*Lanius minor*);
- kék vércse (*Falco vespertinus*);
- réti fülesbagoly (*Asio flammeus*);
- ugartyúk (*Burhinus oedicephalus*);
- kígyászölyv (*Circaetus gallicus*),
- hamvas rétihéja (*Circus pygargus*),
- pusztai ölyv (*Buteo rufinus*),
- parlagi sas (*Aquila heliaca*),
- barna rétihéja (*Circus aeruginosus*);

A jelölő fajokra becsült hatásokat a 11. táblázatban foglaljuk össze.

11. táblázat

Hevesi-sík (HUBN10004) SPA jelölő madárfajaira becsült várható hatások

Jelölő faj neve		Várható hatások fázisonként		Hatás jelentősége
Magyar	Tudományos	Építés	Üzemelés	
tövisszűrő gébics	<i>Lanius collurio</i>	Élőhelyük, költőhelyük nem sérül, táplálkozó területük ideiglenes csökkenhet a zavarás és területfoglalás miatt. Populáció csökkenés még lokális szinten sem várható	Kismértékű táplálkozó terület csökkenés az épületek területfoglalása miatt; Többlet táplálék megjelenése pozitív változással járhat	Nem jelentős
kis örgébics	<i>Lanius minor</i>			
kék vércse	<i>Falco vespertinus</i>			
réti fülesbagoly	<i>Asio flammeus</i>			
ugartyúk	<i>Burhinus oedichnemus</i>	Ezek a fajok a területtől D-re található szikesek fészkelői. Költőhelyük, élőhelyük nem érintett, a zavarás miatt azonban ideiglenesen a területet elhagyhatják	Az üzemelés várhatóan a jelölő fajokra már nem lesz semmilyen negatív hatással. Többlet táplálék megjelenése pozitív változással járhat	
kígyászölyv	<i>Circaetus gallicus</i>			
hamvas rétihéja	<i>Circus pygargus</i>			
pusztai ölyv	<i>Buteo rufinus</i>			
parlagi sas	<i>Aquila heliaca</i>			
barna rétihéja	<i>Circus aeruginosus</i>	E jelölő fajokra nézve sem az építésnek, sem pedig az üzemelésnek nem lesznek negatív hatásai, mivel a területen a megjelenésük csak esetleges.		

Az vizsgált SPA terület kiterjedése a szántóföldek rovására 6,3264 hektárral csökken, ami a teljes Natura 2000 hálózat kiterjedésére (77016,28 ha-ra) vonatkoztatva 0,0082% területcsökkenést okoz. Ez gyakorlatilag elhanyagolható mértékű annak fényében, hogy a magyar szürke szarvasmarha telep létesítésének a célja éppen a Natura 2000 legelőterületek természetvédelmi szempontú fenntartása, kezelése.

A SAC területeket jelölő élőhelyeket és a jelölő SAC és SPA fajok előfordulását a hatásterületen 17. ábrán mutatjuk be.

Összességében kijelenthető, hogy a beruházásnak a kijelölés alapjául szolgáló fajokra nézve nem lesz negatív hatása. Az állattartó telep hosszú távú működése a Natura 2000 SPA terület fenntartását szolgálja, így a beruházás hosszú távon a jelölő fajokra nézve értékteremtő hatású lesz.

11.3.5. A HUBN20040 Nagyfertő – Gyula-gyep – Hamvajárás szikes pusztái SAC területen várható hatások bemutatása

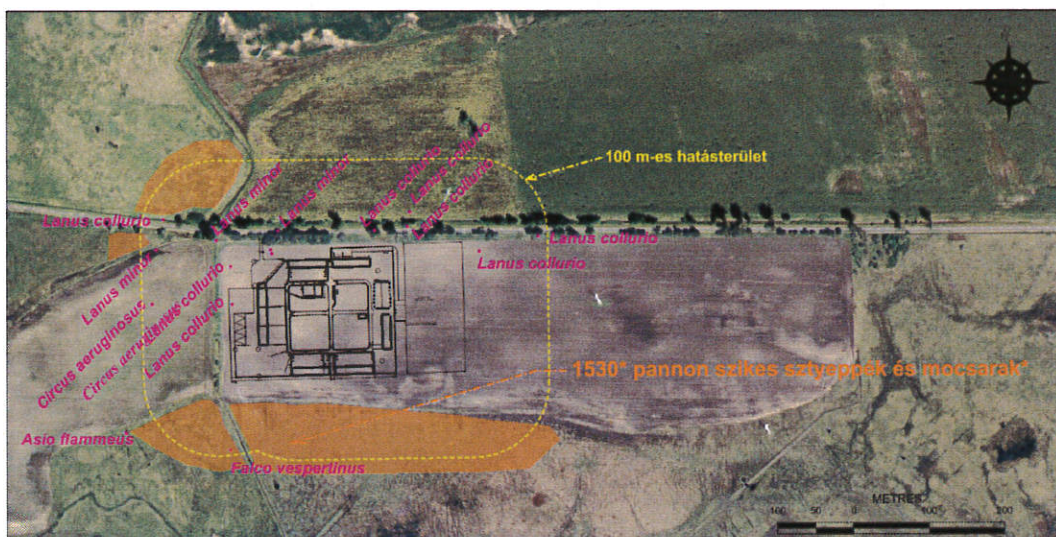
Ahogy azt már fentebb is írtuk, a tervezett magyar szürke szarvasmarha telep nagyüzemi szántóterületen létesül, **e ezért a beruházás jelölő élőhelyeket nem érint, annak területi kiterjedését nem csökkenti.**

A 6,3264 ha területen tervezett beruházás SAC terület igénybevételével jár, annak teljes területét (1817,09 ha-t) összesen 0,35%-al csökkenti. Megjegyezzük azonban, hogy a jelölő élőhelyek fenntartását, azok természeti állapotának javítását célozza a szürkemarhák legeltetésével, így a beruházás hosszú távon a jelölő élőhelyekre vonatkozóan a 1530* pannon szikes sztyeppék és mocsarak* kiemelt jelentőségű élőhelytípusra javító hatással lesz.

A hatásterületen a jelölő fajok közül esetlegesen a molnárgeréze (*Mustela eversmannii*) és a közönséges denevér (*Myotis myotis*) fordulhat elő. Azonban sem a helyszíni felmérés, sem az irodalmi adatok, sem pedig a BNPI szakembereinek értékelése alapján nem feltételezhető a fajok tömeges megjelenése az építési területen. **A fentiek miatt a tervezett magyar szürke szarvasmarha telephely létesítésének, üzemeltetésének nem várható jelentős hatása a jelölő fajokra.**

11.3.6. Jelölő élőhelyek és fajok előfordulása a hatásterületen

A 17. ábrán bemutatjuk a jelölő élőhelyek és fajok térképi lehatárolását. A fajok esetében a rendelkezésre álló adatok és a terepi megfigyelések alapján készített ponttérképet mutatjuk be.

17. ábra

Jelölő élőhelyek és fajok előfordulása a hatásterületen
(forrás: bejárás, BNPI adatszolgáltatás)

11.4. A hatásterület lehatárolása

Élővilág-védelmi szempontból a

- **közvetlen hatásterület** maga a beruházással érintett terület, amelyet a tervezett beruházás elfoglal, azaz a Tarnaszentmiklós 058/1g szántóterület telepítéssel igénybevett része.
- **Közvetett hatásterületnek** a létesítéssel érintett helyszíntől számított 100 m széles sávot tekintjük (17. ábra). A 100 m-től távolabbi természeti területekre és azok életközösségeire a beruházás egyik szakasza sem lesz semmilyen negatív hatással. Sőt természetközeli, természetes élőhelyek és egyes védett és/vagy fokozottan védett állatfajokra és értékes életközösségekre az üzemelésnek pozitív hozadéka lesz a magyar szürke szarvasmarha gulyával legeltetett területen.

11.5. Hatáscsökkentő intézkedési javaslatok

Élővilág-védelmi szempontból az alábbi hatáscsökkentő intézkedéseket javasoljuk:

- **Az építési fázisra vonatkozóan**
  - Natura 2000 területen az építési munkát (szerelő tér és építéshez kapcsolódó egyéb tevékenység) csak és kizárólag a Tarnaszentmiklós 058/1g hrsz.-ú szántóterületen lehet folytatni;
  - A munkaárkok és munkagödrök betemetése előtt az azokba esett élőlényeket a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság munkatársainak útmutatását követve ki kell menteni.
- **A működésre vonatkozóan**
  - A takarófásítást és egyéb növénytelepítést (gyepesítést) a tájra jellemző növényfajokkal célszerű elvégezni;
  - A beruházás után a telep gyepterületeit az invazív fajok előre törésének megakadályozása érdekében szükség szerint kaszálni szükséges.

12. Hulladékkezelés, veszélyes hulladékok

12.1. Az építés alatt keletkező hulladékok

A létesítmények építési munkálatai során a szokásos hulladékok (17 09 04 vegyes építési-bontási törmelék, 17 04 05 vas- és acél hulladék, 15 01 06 vegyes csomagolási hulladékok), illetve veszélyes hulladékok (15 02 02* üzemanyaggal, kenőolajjal, hidraulika olajjal szennyezett textil, 15 01 10* szennyezett csomagoló anyag, stb.) megjelenésére kell számítani. Ezen hulladékok mennyisége az építés ideje alatt néhány 10, maximum 100-200 kg. A keletkezett hulladékok megfelelő tárolási körülmények esetén a talajra, a talajvízre, a felszíni vízre negatív hatást nem gyakorolnak. A szakaszerúségre garancia az is, hogy a BNPI szakemberei felelős beruházóként és gazdálkodóként járnak el. Megkövetelik majd az építkezés kivitelezőitől hulladékokkal való a körütekintő bánást, ezért az építkezésen keletkező hulladékok sorsa rendezett lesz. Az állattartó telep építése és üzemeltetése során a keletkező hulladékok megfelelő gyűjtéséről és az üzemi gyűjtőhelyen történő tárolásáról az érvényes jogszabályoknak megfelelően gondoskodnak, így elkerülhetők a környezeti elemekre gyakorolt káros hatások. **Kiemelendő, hogy lényegében ugyanaz a személyzet üzemelteti a jelenlegi, bérelt állattartó telepet, mint amelyik az újat fogja.**

A hulladékok szempontjából közvetlen hatásterületként azt a terület tekintjük, ahol a hulladék keletkezik és gyűjtésre kerül. Ugyancsak a közvetlen hatásterület részei az építés által ideiglenesen igénybe vett felvonulási területek, ahol szintén keletkezhethet hulladék, és annak

gyűjtése szükségessé válik. A közvetett hatásterület a hulladék elszállításával érintett útszakasz.

12.2. Üzemelés alatt keletkező hulladékok kezelése

Az almostrágya, a hígrágya és a nem vágás következtében elpusztult és ártalmatlanításra kerülő állatokra megítélésünk szerint nem vonatkozik a hulladékokról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény. A tárgya, a trágyalé (csurgalékvíz) kezeléséről, az elhullott állatok sorsáról a 4. fejezetben részletesen írtunk. Mivel logikailag idekíváncozik, részben megismételjük az ott leírtakat.

➤ **Kommunális szilárd hulladék**

A kommunális szilárd hulladék elszállítására a BNPI szerződésben áll (3. melléklet) a Kisér-Szolg Városüzemeltetési Nonprofit Kft-vel (5137 Jászkisér, Fő út 7.).

➤ **A hulladékok, a veszélyes hulladékok kezelése**

A telephelyen keletkező veszélyes hulladékok két nagy csoportra oszthatók. Egyik az állattartáshoz, másik pedig az azt kiszolgáló tevékenységhez tartozik.

Az állattartással kapcsolatosak: 18 02 08 gyógyszerek, és 18 02 01 injekciós tűk.

A munkagépek üzemanyag-ellátásához, karbantartásához kapcsolódnak az olajos hulladékok úgymint: 15 02 02* olajos rongy, 13 02 06* fáradt olaj, továbbá 06 06 01* használt akkumulátor. Ezek gyűjtését és elszállításig történő tárolását az erre a célra kialakított üzemi gyűjtőhelyen végzik. A veszélyes hulladékok átmeneti tárolására a hulladékfajtától függő zárt gyűjtőedényzet szolgál. Az elszállításukról és az ártalmatlanításukról az erre feljogosítottakkal kötnek szerződést. A hulladékokkal kapcsolatos telephelyi adminisztrációt a vonatkozó jogszabályok szerint végzik.

13. Épített környezet

13.1 Jelenlegi állapotok bemutatása

- **Településszerkezet.** A tervezett létesítmény lakóterületet nem érint.
- **Közlekedési infrastruktúra.** A telepítésre kiszemelt terület érinti a 3209 számú összekötő utat, mely Tarnaszentmiklós és Kisköre között húzódik.
- **Közművek.** A tervezett állattartó telep nem érint közművet.
- **Kulturális örökség.** Kulturális örökségvédelmi szempontból érzékeny területnek minősülnek a régészeti lelőhelyek és műemlékek, valamint a világörökségi területek, és védendő értékek. Az állattartó telep területének egy része az 59889 Tarnaszentmiklós Hamvajárás nyilvántartott régészeti lelőhelyre esik. A Beruházó Bükki Nemzeti Park Igazgatósága felvette a kapcsolatot a területileg illetékes egri Dobó István Vármúzeummal és a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központtal az Előzetes régészeti dokumentáció készítése tárgyában. A projekt keretében próbafeltárás, és feltehetően 5.000 m²-en mentő megelőző feltárás végzése lesz szükséges.

A tevékenység során végzett földmunkák alatt feltétlenül figyelembe kell venni a 2001. évi LXIV. törvény a kulturális örökség védelméről szóló intézkedéseit, többek között a 19. és 24. §-ok rendelkezéseit.

19. § (1) A földmunkával járó beavatkozásokkal, fejlesztésekkel, beruházásokkal, beleértve az ásványi vagyon kitermelését is (a továbbiakban együtt: beruházások), a

nyilvántartott régészeti lelőhelyeket jogszabályban meghatározott esetekben és módon el kell kerülni.

(2) A régészeti örökség elemei eredeti helyzetükből csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el.

(3) A régészeti feltárások költségeit – a mentő feltárás, valamint a 23/F. § (7) bekezdésében foglalt eset kivételével – a 10. § (1) bekezdésére figyelemmel annak kell fedeznie, akinek érdekében az elvégzendő földmunka vagy a nyilvántartott régészeti lelőhely bolygatása szükségessé vált.

24. § (1) A régészeti emlékek és leletek előkerülése esetében is gondoskodni kell a régészeti örökség elemeinek helyszíni megőrzéséről. Ha a helyszíni megőrzésre nincs lehetőség, mentő feltárást kell végezni. Mentő feltárás elvégzésére a 22. § (5) bekezdése szerinti intézmény jogosult.

(2) Ha régészeti feltárás nélkül régészeti emlék, lelet vagy annak tűnő tárgya kerül elő, a felfedező, a tevékenység felelős vezetője, az ingatlan tulajdonosa, az építtető vagy a kivitelező köteles

- a) az általa folytatott tevékenységet azonnal abbahagyni,
- b) a jegyző útján a hatóságnak azt haladéktalanul bejelenteni, amely arról haladéktalanul tájékoztatja a mentő feltárás elvégzésére a 22. § (5) bekezdése szerint feltárásra jogosult intézményt, valamint
- c) a tevékenységet szüneteltetni, továbbá a helyszín és a lelet őrzéséről – a felelős őrzés szabályai szerint – a feltárásra jogosult intézmény intézkedéséig gondoskodni.

Amennyiben az előzetes feltárás ellenére a tényleges tevékenység során esetleg további leletek előkerülnének elő, akkor a beruházó a földmunkákat leállítja, és **a vonatkozó törvény** értelmében gondoskodik a leletmentésről.

13.2. Építési fázisában várható hatások

A telepítés a települési környezetre nézve semmilyen hatással sem lesz, mert a legközelebbi települések is több km távolságban helyezkednek el a területtől. A légvonal menti távolságok:

- Tarnaszentmiklós 3,5 km
- Kömlő 4,6 km
- Kisköre 8,0 km
- Hevesvezekény 3,4 km

A vizsgált területen a rendelkezésre álló információk alapján közművek sem találhatók, így a telep építésének a közművekre sem lesz semmilyen hatása. Az előző pontban már írtuk, hogy a vizsgált terület egy részén nyilvántartott régészeti lelőhely található. Ott megelőző feltárást végeznek majd, ennek ellenére nem lehet kizárni, hogy további régészeti leletek kerülhetnek elő. Ezek megmentése érdekében a 13.1.4. pontban leírtak szerint kell eljárni.

13.3. Üzemelés során várható hatások

Üzemelés során a tervezett állattartó telepnek nem lesz prognosztizálható hatása az épített környezetre.

13.4. Hatásterület lehatárolása

Közvetlen hatásterületnek tekinthetjük a telephely közvetlen területfoglalását, illetve annak határától számított 10 m-t. Közvetett hatásterület az épített környezetre nézve nem értelmezhető, mivel hatás sem lép fel.

14. Gazdasági, társadalmi állapotok

14.1. Jelenlegi állapotok bemutatása

14.1.1. Gazdasági állapotok

A projekt Heves-megyében valósul meg, a megye déli, síkvidéki területén. A terület legfontosabb gazdasági ága a mezőgazdaság, ezen belül is a szántóföldi növénytermesztés. A vetésszerkezetben jellemző a gabonafélék és a napraforgó dominanciája. Legjelentősebb az őszi búza, őszi árpa részaránya. Kisebb területeken termelnek zabot, esetenként fénymagot. A gyepterületeket elsősorban legeltetéssel és kaszálással hasznosítják.

A legelőn tartott állatfajok közül meghatározó a szarvasmarha, juh és a ló. Az elmúlt évtizedekben jelentősen visszaesett a legelőn tartott szarvasmarhák és juhok létszáma.

A térségben az idegenforgalom elsődleges célpontja a Tisza-tó. A tó látogatói forgalma nyári időszakban nagyobb. Ilyenkor a hazai és külföldi turisták fürdőzés, pihenés céljából keresik fel. Emellett jelentős a kora tavasztól késő ősziig tartó horgászturizmus is. A parti sávban négy turisztikai központ van. A védett területre irányuló idegenforgalommal napjainkban csak kis mértékben kell számolni.

14.1.2. Társadalmi állapotok

A Dél-Hevesi régió munkanélküliséggel erősen sújtott, több szempontból kedvezőtlen adottságú térség. Termelési viszonyait szinte teljes egészében a mezőgazdasági termelés határozza meg néhány feldolgozó és könnyűipari üzemmel. A beruházás közvetlenül érinti a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet szerinti társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett, valamint jelentős munkanélküliséggel sújtott településnek minősített Pély és Tarnaszentmiklós települések közigazgatási területét.

A kedvezőtlen adottságok miatt az elmúlt ötven évben a térség községeire az elvándorlás volt jellemző, aminek következtében lakosságuk akár 30-50%-át is elvesztették, valamint előregedési folyamatok indultak be. Szociológiai szempontból súlyosbítja a helyzetet az itt élő roma lakosság magas számaránya, amely 15% fölötti.

A települések infrastrukturális ellátottsága az elmúlt néhány évben sokat fejlődött. Minden településen kiépült a vezetékes ivóvízellátás, vezetékes gázszolgáltatás és jelentősen bővült a telefonhálózat. A kommunális szemétszállítás rendszere is az utóbbi években épült ki.

A térségben található tanyák, kistermelői állattartó telepek a községeknél kedvezőtlenebb képet mutatnak. Közműellátottságuk és rendezettségük sok esetben az alapvető normáknak sem felel meg. Egy részükre óhatatlan pusztulás vár, hosszútávon viszont a fennmaradók fejlődésével lehet számolni.

Tarnaszentmiklós, mint a beruházással érintett település Heves megye déli csücskében, a Hanyi-ér mellett fekszik. Lakosainak száma 2015. január 1-jén 876 fő volt. Legközelebbi városok Kisköre és Heves. A környező településekkel autóbusz és vasúti összeköttetése van. A településen óvoda és alsó tagozatos általános iskola működik, valamint postahivatal is található. Néhány szolgáltatást nyújtó vállalkozástól eltekintve a községben mezőgazdasággal

összefüggő tevékenységet folytató cégek működnek, pl. struccfarm, állattartó telepek, valamint elsősorban szántóföldi művelést folytató magángazdaságok.

14.2. Várható hatások bemutatása

Az építési fázis rövidtávon és kismértékben a helyi gazdaságra pozitív hatással lehet, hiszen új munkalehetőséget teremt az itt élő munkaképes lakosság számára. Egy építkezésen mindig szükség van betanított munkásokra, akik az építkezés ideje alatt munkát kaphatnak. Ez a pozitív gazdasági hatás rövidtávon kihathat a társadalomra is.

Az üzemeltetési fázis gazdasági szempontból – ha csak az üzemeléshez szükséges munkaerő létszámát vizsgáljuk – már nem lesz olyan jelentős, hiszen a jelenlegi bérleményben dolgozó létszám az új helyen jelentősen nem fog nőni. Az 500 számos állatú csorda kiszolgálása maximum 2-3 fő új munkavállaló felvételét jelentheti. Az érzékeny szikes gyepterületek optimális természetvédelmi kezelési módja a legeltetés, ridegtartásban tartott magyar szürke szarvasmarha gulyával, aminek turisztikai – elsősorban szakmai turisztikai – vonzereje lehet. Túlzott reményeket táplálni a turisztikai fejlődéséhez nem szabad, de a gulya a lehetőségeket megalapozhatja az esetleges fejlődéshez.

15. A környezetre várhatóan gyakorolt hatások becslése. Hatásterület

15.1. A környezetre várhatóan gyakorolt hatások becslése

Az előzőekben (6-14. fejezet) sorra véve a környezeti elemeket, megvizsgáltuk a létesítendő állattartó telep várható befolyásoló hatását a környezeti elemekre. Összességében véve megállapítottuk, hogy a környezet jelenlegi állapotát alapul véve:

- a vizsgált hatótényezők nem indítanak el olyan jellegű hatásfolyamatokat, hogy a tervezett tevékenység környezetének állapota, területi funkciója jelentősen megváltozzon;
- természeti, építészeti és örökségvédelmi érték nincs veszélyeztetve;
- természeti erőforrás nem károsodik és nem semmisül meg;
- a környezet-, természet- vagy tájvédelmi funkciókban nagyobb területre kiható változás nem lesz;
- a tájkép, tájhasználat, tájszerkezet lényegében nem változik meg, az üzemelés alatt a tájhasználat és természeti viszonyok kedvezőbbé válnak;
- a tevékenység a lakosság egészségi állapotában negatív változásokhoz nem vezet.

A beruházás végső célja hosszú távon a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet védett és Natura 2000 besorolású gyepeinek kezelése, természeti állapotának megőrzése (javítása) és a hagyományos tájgazdálkodási formák fenntartása magyar szürke szarvasmarha gulyával. A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság rendelkezik egy, a célterület természetvédelmi kezelésére alkalmas méretű magyar szürke szarvasmarha gulyával, szakembergárdával, kezelési tervvel valamint tenyésztési programmal. Az állomány tartására azonban nem adottak a saját tulajdonosi kezelésű infrastrukturális feltételek, a területkezeléshez a már rendelkezésre álló gépek, eszközök számára a megfelelő telephely. A meglévő erő- és munkagép kapacitás is bővítésre szorul. Ugyancsak megoldatlan a kezelőszemélyzet a mai kor színvonalán elvárható elhelyezése is. Ezért új kezelési központ megvalósítást tűzték ki célul. A tervezett magyar szürke szarvasmarha telep megépítése *„A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben”* című Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) pályázat keretén belül fog megvalósulni a Tarnaszentmiklós külterületén.

A tervezett tevékenység várható, környezetre gyakorolt hatásait környezeti elemenként megvizsgáltuk. A minősítő értékelés során bemutattuk

- a jelenlegi állapot (vagy projekt nélküli azonos idejű referenciaállapotot);
- a tervezett létesítmények telepítésének (építésének) hatásait;
- a tervezett működés, üzemeltetés hatásait.

15.2. A tervezett tevékenység hatásterülete

A környezeti hatásokat a 6-14. fejezetekben megbecsültük, illetve ahol lehetett számítottuk vagy modelleztük.

- A Heves Füves Puszták Tájvédelmi Körzetben létesülő magyar szürke szarvasmarha állattartó telep igazodik a területen hagyományosan kialakult építészetéhez, illeszkedik a megszokott tájképi látványhoz.
- A mélyalmos tartástechnológiai közvetlenül a talajvédelmet, közvetve pedig a talajvíz védelmét szolgálja, hiszen mélyalmos tartástechnológiai esetén nem jellemző a hígtrágya keletkezése, illetve olyan mennyiségű trágyalé, ami mélyebb rétegekbe szivároghatna. A létesítményben – ahol szükséges – vízzáró burkolatokat építenek ki.
- A beruházás felszíni vizeket nem érint, a trágyalé kezelése megoldott, monitoring kijelölése nem indokolt.
- Légszennyező anyagok határérték túllépésével az építkezés területén reálisan nem számolhatunk. A tervezett tevékenység az alkalmazott gépszámból adódóan (2 db traktor lesz) a légtérrel minimális mértékben terheli.
- A búz terjedését számítással becsültük. A számítások szerint, a feltételezett legmagasabb szagáram értékek mellett, az állattartó telephely búzforrásaitól számított 120 m-es távolságban a búz már nem érzékelhető.
- Az építés ideje alatt az $L_{TH} = 55$ dB nappalra előírt zajterhelési határérték már a tervezett telephely határain belül teljesül. A működés sem terheli különösebb zajjal a környezetet. Ezt számítással igazoltuk.
- A létesítmény működéséhez nem kapcsolódik számottevő közúti szállítás, annak esetleges légtéri és zajhatásai kizárólag a szállítási útvonalak közvetlen környezetét érintik.
- Élővilág-védelmi szempontból közvetlen hatásterület maga a beruházással érintett terület, amelyet a tervezett beruházás elfoglal, azaz a Tarnaszentmiklós 058/1g szántóterület telepítéssel igénybevett része. Közvetett hatásterületnek pedig a létesítéssel érintett helyszíntől számított 100 m széles sávot tekintjük.

A 6-13. fejezetben, sorra véve a hatásviselő környezeti elemeket, a különböző szakterületi megfontolások alapján megadtuk a közvetlen és a közvetett hatásterületet.

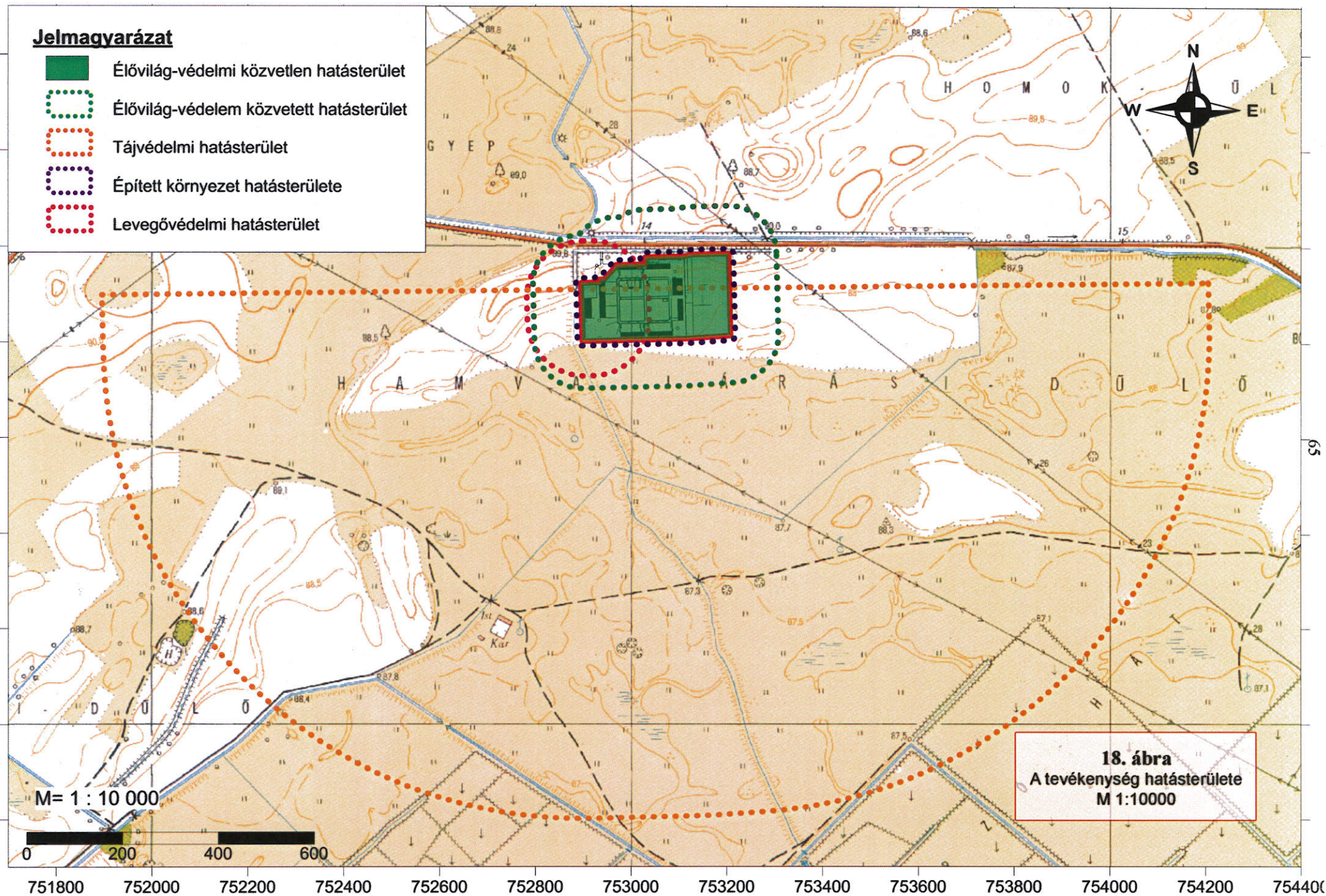
- **A közvetlen hatásterület** minden hatásviselőnél lényegében maga az állattartó telep (a szérűskert valójában nem tartozik a közvetlen hatásterületbe, de ennek nincs semmi gyakorlati jelentősége).
- **A közvetett hatásterület elvi síkú.** Legnagyobb területi kiterjedésű közvetett hatásterületként a tájvédelmi hatásterületet adtuk meg (6.3. pont): azt a térrészt, ahonnan láthatnánk a telepet. Ennek a hevesi pusztában vajmi kevés a gyakorlati jelentősége.

A hatásterületeket (közvetett és közvetlen) a 18. ábrán tüntettük fel. Ezek közül legnagyobb területet a tájvédelmi hatásterület fed le. Ezt tekintjük a tervezett tevékenység teljes (közvetlen és közvetett) hatásterületének, kiegészítve észak felé az élővilág-védelem közvetett hatásterületével.

Jelmagyarázat

- Élővilág-védelmi közvetlen hatásterület
- Élővilág-védelem közvetett hatásterület
- Tájvédelmi hatásterület
- Épített környezet hatásterülete
- Levegővédelmi hatásterület

Összefoglalás

A Bükk Nemzeti Park Igazgatósága egy 500 férőhelyes magyar szürke szarvasmarha telep megvalósítását tűzte ki célul, melynek elsődleges feladata Hevesi Füves Puszták Tájjvédelmi Körzet területén a természetvédelmi kezelésében nélkülözhetetlen magyar szürke szarvasmarha állomány tartásához szükséges infrastrukturális feltételek megteremtése. A magyar szürke szarvasmarha telep *„A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben”* című Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) pályázat keretén belül valósul meg Tarnaszentmiklós külterületén.

A magyar szürke szarvasmarha gulya nem csak a természetvédelmi területek állapotának fenntartásában játszik fontos szerepet, hanem egy hagyományos tájgazdálkodási forma fennmaradását is biztosítja. Az állattartó központot (telepet) a Tarnaszentmiklós 058/1g hrsz.-ú külterületi ingatlanon tervezik megvalósítani. Az építési terület a 9/1993. (III. 9.) KTM rendelettel létrehozott Hevesi Füves Puszták Tájjvédelmi Körzet része. Ezen túlmenően a tervezett állattartó telep a Natura 2000 területek közül a HUBN10004 Hevesi sík különleges madárvédelmi területen (SPA területen) valamint a HUBN20040 kódszámú Nagyfertő–Gyula-gyep–Hamvajárás szikes pusztái elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területeken (SAC területen) helyezkedik el. Ezért itt az építés és a telep működtetése a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. mellékletének 128. d) pontja alapján előzetes vizsgálat köteles tevékenység.

A tervezett tevékenység közvetlen célja a Hevesi Füves Puszták TK gyepeit legelő magyar szürke szarvasmarha számára a mai kor igényeinek megfelelő mélyalamos állattartó telep megvalósítása. A megépülő állattartó telep alapvetően az extenzív módon tartott állatok teletetésre szolgál.

A tájjvédelmi körzet védett gyepei szikes területeken találhatók, intenzív mezőgazdasági termeléssel gazdaságosan nem hasznosíthatók. Különlegességüknél fogva – növényzetük, madárviláguk – jelentős természetvédelmi értéket képviselnek, ezért is állnak természetvédelmi oltalom alatt. Természetvédelmi szempontból optimális kezelési módjuk a magyar szürke szarvasmarhákkal való legeltetés, mert kaszálásra csak korlátozott mértékben alkalmasak. A juhokkal való legeltetés sem igazi alternatíva, a sok időszakos vízborítású terület miatt. A terület kezeletlenül hagyása pedig kedvezőtlen degradációs folyamatok megjelenését eredményezné, amelyek sem gazdasági, sem tájképi, sem természetvédelmi szempontból nem kívánatosak.

Az állattartó telep megvalósításának a Bükk Nemzeti Park Igazgatósága (a Hevesi Füves Puszták TK) számára nincs alternatívája. A jelenlegi bérleményen belül nem lehetséges a fejlesztés, így az állatállomány és a kiszolgáló feladatok bővítése érdekében csak egy saját tulajdonú (kezelésű) állattartó központ kialakítása lehetett a cél a kezelésükben álló területen, amely biztosítja az állatok számára a téli szálláshelyet, a gépek és a takarmánykészlet tárolását, valamint a kezelőszemélyzet megfelelő munkakörülményeit. A telep helyének megválasztásakor számításba vették, hogy az a lehető legkisebb környezet-, természet- és tájjvédelmi terhelést gyakorolja az országos jelentőségű védett természeti területeire.

A tervezett tevékenység hosszú távú célja a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság Hevesi Füves Puszták Tájjvédelmi Körzetben található szikes gyepek fenntartása legeltetés által.

A jelen előzetes vizsgálati dokumentációban bemutattuk a tervezett magyar szürke szarvasmarha telep létesítményeit, a tervezett állattartási technológiát valamint az állattartáshoz kapcsolódó egyéb létesítményeket. A beruházás minden szakaszára értékeltük azok hatásait a környezeti elemekre. A vizsgálataink alapján megállapítottuk, hogy **a tervezett létesítmény megépítése és üzemeltetése a környezeti elemekre nem lesz kimutatható hatással, éppen ezért környezeti hatásvizsgálat lefolytatása nem szükséges.**

A tervezési terület Natura 2000 területeket is érint, mivel azonban a beruházás **azok természetvédelmi célú fejlesztését elősegíti, közvetlenül az érintett Natura 2000 területek természetvédelmi kezelését, fenntartását szolgálja, sőt ahhoz feltétlenül szükséges, ezért Natura 2000 hatásbecslést nem kell végezni.** A beruházás jelölő élőhelyet negatív módon nem érint és a jelölő fajok populációjában még lokális szinten sem következik be csökkenés.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (3304 Eger, Sánc u. 6.) megbízásából készített **előzetes vizsgálati dokumentációban azt kívántuk igazolni, hogy a tervezett magyar szürke szarvasmarha telephely létesítésének és üzemelésének nincs jelentős környezeti hatása.** Javasoljuk az eljáró elsőfokú környezetvédelmi hatóságnak, hogy ezt a megállapításunkat az előzetes vizsgálati eljárást lezáró határozatában erősítse meg [314/2005. (XII. 25.) Korm. r. 5. § (2) ac) pont].

Miskolc, 2016. november 28.

Dienes Endre

úv. igazgató
mérnök kamarai r. sz.: 05-588
(SZKV-vf, -hu, -le, -zr)

ENVIRA 96 Kft
3530 Miskolc, Mélyvölgy u. 3.

①

Irodalomjegyzék

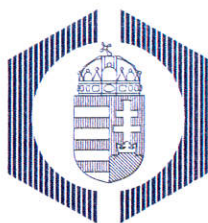
1. 2-9 Hevesi-sík alegység Vízyűjtő-gazdálkodási Terv, Közép-Tisza-Vidéki Vízügyi Igazgatóság, Szolnok, 2016.
2. A Magyar Szürke Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületének munkaközössége: A magyar szürke szarvasmarha tenyésztésének, tartásának szabályai (technológia), Budapest, 2007.
3. Borhidi A. (1993): A magyar flóra szociális magatartás típusai, természetességi és relatív ökológiai értékszámai. - A Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium Természetvédelmi Hivatalának és a Janus Pannonius Tudományegyetem kiadványa, Pécs
4. Borhidi A., Sánta, A. (1999): Vörös Könyv Magyarország Növénytársulásairól 1-2. - A KöM Természetvédelmi Hivatalának Tanulmánykötetei 6, Természet Búvár Alapítvány Kiadó, Budapest
5. Csorba P., 1997: Tájökológia. Egyetemi jegyzet, Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen
6. Csősi M. – Duhay G. – Kincses K., 2007: Tájvédelmi Kézikönyv. A 166/1999. (XI. 19.) Kormányrendelet gyakorlati alkalmazásához. KÖVM, Budapest
7. Dövényi Z. (Szerk.) 2010: Magyarország Kistájainak Katasztere (MTA Földrajztudományi Kutatóintézet)
8. Fekete G., Molnár Zs., Horváth F. (1997): Nemzeti Biodiverzitásmonitorozó Rendszer II. – A magyarországi élőhelyek leírása, határozója és a Nemzeti Élhely-osztályozási Rendszer. – MTA ÖBKI – MTM, Budapest
9. Gömör J. – Hübner M. – Tóth Z.: A településfejlesztés és rendezés tervezése
10. ENVIRA Kft.: Natura 2000 hatásbecslés a Borsodivánka, Egerlövő, Négyes, Tiszabábolna, Tiszavalk és Cserépváralja településeket ellátó ivóvízvezeték vízjogi engedélyezési eljárásához, Miskolc, 2010. Kézirat
11. ENVIRA Kft.: Natura 2000 hatásbecslés a Harsányi-tó mellett kialakítandó gátórházhoz (szolgálati lakáshoz), Miskolc, 2015. Kézirat
12. ENVIRA Kft.: Kazincbarcika környezeti állapotát befolyásoló elemek felmérése, Miskolc, 2015. Kézirat
13. Kerényi A., 2007: Tájvédelem
14. Magyar Földtani és Geofizikai Intézet weboldalán található tematikus térképek: Magyarország talajvízszint mélység térképe (0-8 m); Magyarország Földtani Térképe
15. M-Arkád Kft (2016): Építési engedélyezési tervdokumentáció Szarvasmarha telep és Gazdálkodási Központ Tarnaszentmiklós 058/1 hrsz.-on
16. MTA-Talajtani Kutatóintézet Magyarország agrotopográfiai térképe
17. Rakonczay Z. (1990): Vörös Könyv - A Magyarországon kipusztult és veszélyeztetett növény- és állatfajok. - Akadémiai Kiadó, Budapest
18. Sára J. (2011): Az „Egyedi tájértékek” védelme Magyarországon – Szent István Egyetem, Mezőgazdasági- és Környezettudományi Kar, KTI (Egyetemi jegyzet), Gödöllő
19. Schmotzer A. (2015): Szikfok – Dél-Hevesi Tanulmányok, Bükk Nemzeti Park Igazgatóság, Eger
20. Simon T. (1993): A magyarországi edényes flóra határozója - Harasztok - Virágos növények. - Tankönyvkiadó, Budapest

Internetes oldalak:

1. <https://bnpi.hu/oldal/hevesi-fuves-pusztak-tk-55.html>
2. www.termeszetvedelem.hu; természetvédelem hivatalos honlapja;
3. <http://tajertektar.hu/>; - egyedi tájértékek adatbázisa, Corvinus Egyetem;
4. www.vizeink.eu - EU Vízyűjtő-gazdálkodási Tervek honlapja;
5. <http://www.mme.hu/>

Mellékletek

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI MÉRNÖKI KAMARA
3525 Miskolc, Kossuth u. 11. • Telefon: (46) 505-483 • Fax: (46) 505-484
Postacím: 3501 Miskolc Pf.: 370 • E-mail: bomek@t-online.hu
Honlap: www.bomek.hu • Ügyfélfogadás: hétfő, kedd, csütörtök: 8–12-ig

1. melléklet

Határozat száma: 17/2013
Ügyintéző: Dr. Palásti Péter

Tárgy: szakértői tevékenység megújítása

HATÁROZAT

DIENES ENDRE okl. bányamérnök
akinek

mérnöki kamarai nyilvántartási száma: 05-0588

születési helye: Bódvaszilas, ideje: 1951. 12. 24., anyja neve: Dankó Mária,

lakcíme: 3524 Miskolc, Adler K. u. 48.

oklevelének kiállítója: Nehézipari Műszaki Egyetem Bányamérnöki Kar, száma: 336/1975, kelte: 1975. június 24.

ENGEDÉLYEZEM,
hogy,

SZKV-hu	Hulladékgazdálkodás
SZKV-le	Levegőtisztaság-védelem
SZKV-vf	Víz- és földtani közeg védelem
SZKV-zr	Zaj- és rezgésvédelem

szakterületen szakértői tevékenységet végezzen.

Ezzel egyidejűleg a Magyar Mérnöki Kamara által vezetett Országos Tervezői és Szakértői Névjegyzékbe **SZKV-hu 05-0588, SZKV-le 05-0588, SZKV-vf 05-0588, SZKV-zr 05-0588** számon bejegyeztem.

Jelen engedély visszavonásig érvényes, de az engedélyezett tervezési tevékenységet csak akkor végezheti, ha a Magyar Mérnöki Kamara által vezetett – az adott időszakra hatályos – országos Névjegyzékében szerepel.

Tájékoztatom, hogy a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló 297/2009 (XII.21) Korm. rendelet szerint a szakmagyakorló a bejegyzett adataiban bekövetkezett változást 8 munkanapon belül írásban köteles bejelenteni a területi szakmai kamarának.

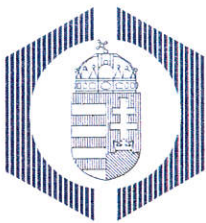
A határozatot a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény 42. §-ában és a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló 297/2009 (XII.21) Korm. rendelet 3. § a) pontjában biztosított hatáskörömben hoztam.

Az indoklást és a jogorvoslatról szóló tájékoztatást a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 71. § (1), valamint 72. § (4) bekezdése alapján mellőztem.

Miskolc, 2013. január 08.

Dr. Palásti Péter
titkár

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLEN MEGYEI MÉRNÖKI KAMARA
3525 Miskolc, Kossuth u. 11. • Telefon: (46) 505-483 • Fax: (46) 505-484
Postacím: 3501 Miskolc Pf.: 370 • E-mail: bomek@t-online.hu
Honlap: www.bomek.hu • Ügyfélfogadás: hétfő, kedd, csütörtök: 8–12-ig

Határozat száma: 6/2013
Ügyintéző: Dr. Palásti Péter

Tárgy: szakértői tevékenység megújítása

HATÁROZAT

KISS PÉTER okl. bánya- és geotechnikai mérnök
akinek

mérnöki kamarai nyilvántartási száma: 05-0594

születési helye: Kunszentmárton, ideje: 1952. 01. 31., anyja neve: Csollák Éva,

lakcíme: 3524 Miskolc, Kölcsey F. u. 23. 9/30.

oklevelének kiállítója: Nehézipari Műszaki Egyetem Bányamérnöki Kar, száma: 405/1971, kelte: 1971. június 23.

ENGEDÉLYEZEM,
hogy,

SZKV-hu	Hulladékgazdálkodás
SZKV-le	Levegőtisztaság-védelem
SZKV-vf	Víz- és földtani közeg védelem

szakterületen szakértői tevékenységet végezzen.

Ezzel egyidejűleg a Magyar Mérnöki Kamara által vezetett Országos Tervezői és Szakértői Névjegyzékbe **SZKV-hu 05-0594, SZKV-le 05-0594, SZKV-vf 05-0594** számon bejegyeztem.

Jelen engedély visszavonásig érvényes, de az engedélyezett tervezési tevékenységet csak akkor végezheti, ha a Magyar Mérnöki Kamara által vezetett – az adott időszakra hatályos – országos Névjegyzékében szerepel.

Tájékoztatom, hogy a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló 297/2009 (XII.21) Korm. rendelet szerint a szakmagyakorló a bejegyzett adataiban bekövetkezett változást 8 munkanapon belül írásban köteles bejelenteni a területi szakmai kamarának.

A határozatot a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény 42. §-ában és a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló 297/2009 (XII.21) Korm. rendelet 3. § a) pontjában biztosított hatáskörömben hoztam.

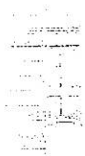
Az indoklást és a jogorvoslatról szóló tájékoztatást a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 71. § (1), valamint 72. § (4) bekezdése alapján mellőztem.

Miskolc, 2013. január 07.

.....
Dr. Palásti Péter
titkár

ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI
ÉS VÍZÜGYI FŐFELÜGYELŐSÉG

Jogi, Termékdíj és Felügyeleti Főosztály
Jogi Osztály

SZ-059/2010.

Iktatószám: 14/4186-2/2010.
Ügyintéző: dr. Rádi Mariann
dr. Kalotás Zsolt

Tárgy: Természetvédelmi és tájvédelmi szakértői név-
jegyzékbe történő felvételi kérelem elbírálása

H A T Á R O Z A T

Mogyorós Péter (lakcím: 2010 Dunakeszi, Zsófia u. 17/B.) kérelmezőt, aki

született: Kazincbarcika, 1976. március 16;

anyja neve: Tímár Irén,

diplomájának (oklevelének) kiállítója, száma, kelte:

1. Miskolci Egyetem
Műszaki Földtudományi Kar
33-MK/2002; 2002. június 19.

szakképzettsége:

földtudományi mérnök

SZTV

Földtani természeti értékek és barlangok védelme

szakterületen a 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdése alapján nyilvántartásba
vettem, számára a szakértői tevékenységet engedélyezem.

A névjegyzéki bejegyzés visszavonásig érvényes.

Budapest, 2010. augusztus „14. „

Dr. Hecsei Pál
Főigazgató-helyettes

Kapják:

- 1) Mogyorós Péter (2010 Dunakeszi, Zsófia u. 17/B.)
- 2) Gazdasági Főosztály (helyben)
- 3) Irattár (helyben)

Iktatószám: 14/1168-3/2012.
Ügyintéző: dr. Gerecz Nóra
Szakmai ügyintéző: Kellner Szilárd

Tárgy: Szakértői tevékenység engedélyezése
Nyilvántartási szám: SZ-015/2012.

HATÁROZAT

Mogyorós Péter (lakik: 2120 Dunakeszi, Zsófia u. 17/B.) kérelmezőt, aki

született: Kazincbarcika, 1976.03.16.;

anyja neve: Timár Irén;

diplomáinak (okleveleinek) kiállítója, száma, kelte:

1. Miskolci Egyetem;
Műszaki Földtudományi Kar;
33-MF/2002.; 2002. június 19.
2. Szent István Egyetem;
MKMLTV-5/2011.; 2011. június 24.

szakképzettségei:

okleveles földtudományi mérnök
okleveles természetvédelmi mérnök

SZTV   **Élővilágvédelem**
SZTjV   **Tájvédelem**

szakterületeken a 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontja, a 8. §, valamint a 9. § (1) bekezdése alapján nyilvántartásba vettem, számára a szakértői tevékenységet engedélyezem.

A névjegyzéki bejegyzés visszavonásig érvényes.

Budapest, 2012. április „ 05 ”

Dr. Hecsei Pál
mb. főigazgató megbízásából

Tolnai Jánosné Dr.
mb. főigazgató-helyettes

Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara

Telefon: (1) 455-88-60 Fax: (1) 455-88-69

Cím: Budapest IX. kerület 1094 Angyal u. 1-3.

Honlap: <http://www.bpmk.hu>

Ügyszám: 697/2/01/2014

Ügyintéző neve: Tréfa Judit

Tárgy: Hulladékgazdálkodási szakértő tevékenység engedélyezése

HATÁROZAT

Név: Péter András

Lakcím: 1138 Budapest Váci út 170./C. I./21.

Végzettségek:

okl. környezetmérnök (száma: Km-48/2000, kelte: 2000/06/14)

Kamarai nyilvántartási szám: 01-12798

számára az alábbi tevékenység folytatását engedélyezem, ezzel egyidejűleg a jogosultságot a Magyar Mérnöki Kamara által vezetett névjegyzékbe bejegyzem:

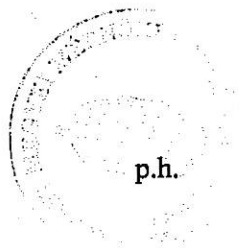
SZKV-1.1. - Hulladékgazdálkodási szakértő

Az engedély határozatlan ideig érvényes.

A határozatot a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény 42. §-ában és a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló 297/2009. (XII.21.) kormányrendeletben biztosított hatáskörömben hoztam.

A határozat a kérelemnek helyt adott, ezért a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 72. § (4) bekezdése alapján az indokolást és a jogorvoslatról szóló tájékoztatást mellőztem.

Kelt: 2014. június 17.

.....
Dr. Ronkay Ferenc
titkár

Kapják:

1. Péter András (1138 Budapest Váci út 170./C. I./21.)
2. Irattár

Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara

Telefon: (1) 455-88-60 Fax: (1) 455-88-69

Cím: Budapest IX. kerület 1094 Angyal u. 1-3.

Honlap: <http://www.bpmk.hu>

Ügyszám: 698/2/01/2014

Ügyintéző neve: Tréfa Judit

Tárgy: Levegőtisztaság-védelem szakértő tevékenység engedélyezése

HATÁROZAT

Név: Péter András

Lakcím: 1138 Budapest Váci út 170./C. I./21.

Végzettségek:

okl. környezetmérnök (száma: Km-48/2000, kelte: 2000/06/14)

Kamarai nyilvántartási szám: 01-12798

számára az alábbi tevékenység folytatását engedélyezem, ezzel egyidejűleg a jogosultságot a Magyar Mérnöki Kamara által vezetett névjegyzékbe bejegyzem:

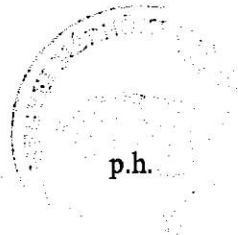
SZKV-1.2. - Levegőtisztaság-védelem szakértő

Az engedély határozatlan ideig érvényes.

A határozatot a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény 42. §-ában és a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló 297/2009.(XII.21.) kormányrendeletben biztosított hatáskörömben hoztam.

A határozat a kérelemnek helyt adott, ezért a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 72. § (4) bekezdése alapján az indokolást és a jogorvoslatról szóló tájékoztatást mellőztem.

Kelt: 2014. június 17.

Dr. Ronkay Ferenc
titkár

Kapják:

1. Péter András (1138 Budapest Váci út 170./C. I./21.)
2. Irattár

Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara

Telefon: (1) 455-88-60 Fax: (1) 455-88-69

Cím: Budapest IX. kerület 1094 Angyal u. 1-3.

Honlap: <http://www.bpmk.hu>

Ügyszám: 699/2/01/2014

Ügyintéző neve: Tréfa Judit

Tárgy: Víz- és földtani közeg védelem szakértő tevékenység engedélyezése

HATÁROZAT

Név: Péter András

Lakcím: 1138 Budapest Váci út 170./C. I./21.

Végzettségek:

okl. környezetmérnök (száma: Km-48/2000, kelte: 2000/06/14)

Kamarai nyilvántartási szám: 01-12798

számára az alábbi tevékenység folytatását engedélyezem, ezzel egyidejűleg a jogosultságot a Magyar Mérnöki Kamara által vezetett névjegyzékbe bejegyzem:

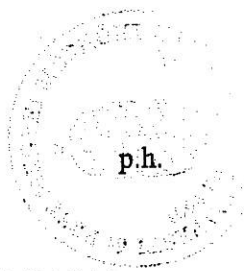
SZKV-1.3. - Víz- és földtani közeg védelem szakértő

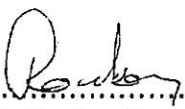
Az engedély határozatlan ideig érvényes.

A határozatot a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény 42. §-ában és a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló 297/2009. (XII.21.) kormányrendeletben biztosított hatáskörömben hoztam.

A határozat a kérelemnek helyt adott, ezért a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 72. § (4) bekezdése alapján az indokolást és a jogorvoslatról szóló tájékoztatást mellőztem.

Kelt: 2014. június 17.

.....
Dr. Ronkay Ferenc
titkár

Kapják:

1. Péter András (1138 Budapest Váci út 170./C. I./21.)
2. Irattár

Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara

Telefon: (1) 455-88-60 Fax: (1) 455-88-69

Cím: Budapest IX. kerület 1094 Angyal u. 1-3.

Honlap: <http://www.bpmk.hu>

Ügyszám: 700/2/01/2014

Ügyintéző neve: Tréfa Judit

Tárgy: Zaj- és rezgésvédelem szakértő tevékenység engedélyezése

HATÁROZAT

Név: Péter András

Lakcím: 1138 Budapest Váci út 170./C. I./21.

Végzettségek:

okl. környezetmérnök (száma: Km-48/2000, kelte: 2000/06/14)

Kamarai nyilvántartási szám: 01-12798

számára az alábbi tevékenység folytatását engedélyezem, ezzel egyidejűleg a jogosultságot a Magyar Mérnöki Kamara által vezetett névjegyzékbe bejegyzem:

SZKV-1.4. - Zaj- és rezgésvédelem szakértő

Az engedély határozatlan ideig érvényes.

A határozatot a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény 42. §-ában és a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló 297/2009.(XII.21.) kormányrendeletben biztosított hatáskörömben hoztam.

A határozat a kérelemnek helyt adott, ezért a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 72. § (4) bekezdése alapján az indokolást és a jogorvoslatról szóló tájékoztatást mellőztem.

Kelt: 2014. június 17.

.....
Dr. Ronkay Ferenc
titkár

Kapják:

1. Péter András (1138 Budapest Váci út 170./C. I./21.)
2. Irattár

8-13/4/2015

Érvényes: 2015.04.01-től
Partnerszám:20094903
Gyárnév: ATEV Zrt. Debreceni Gyára

2. melléklet

SZOLGÁLTATÁSI SZERZŐDÉS

TÁMOGATOTT állati melléktermékek elszállítására és kezelésére vonatkozóan az 56/2008.(IV.25.) FVM rendelet alapján

MEGRENDELŐ:

Neve: Bükki Nemzeti Park Igazgatóság ..... (anya neve*:.....)
Székhely címe/Állandó lakcíme:* 3304 Eger Sánc u 6.....
Levelezési címe: 3304 Eger Sánc u 6 ..... (születési hely*:.....)
Megye:Heves ..... (születési dátum*:..... év ..... hónap ..... nap)
Cégjegyzék száma / Nyilvántartási száma* / Östermelői ig.szám*: 323868
Adószáma: 15323864-2-10..... (adóazonosító jele*:.....)
Csoportos adószám: .....
Számlaszáma: 10035003-01743661-00000000 ..... Bank neve: Magyar Államkincstár.....
MVH ügyfélregisztrációs száma: 1003114526.....
Telefon.....Fax:..... e-mail: hegeduse@bnpi.hu.....
Ügyintéző: Szafkó László..... Mobil:30/756-8276.....

(továbbiakban: Megrendelő)

Megrendelő köteles a fenti adatokban, vagy jogi státuszában bekövetkező változásokról a Szolgáltatót 8 naptári napon belül értesíteni. Ennek elmulasztásáért korlátlan felelősséggel tartozik.

*nem jogi személy esetén

SZOLGÁLTATÓ:

Név: ATEV Fehérjefeldolgozó Zártkörűen Működő Részvénytársaság (ATEV Zrt)

Cím: 1097 Budapest, Illatos út 23.

Levelezési cím: 1476 Budapest, Pf.: 90

Tel: Kereskedelmi Igazgatóság: +36-1/348-5180, Fax: +36-1/348-5101, e-mail: kereskedelem@atev.hu, call-center: +36-1/348-5120

Cégjegyzék száma: 01-10-042409

Adószáma: 10893661-2-44

KSH-száma: 10893661-3821-114-01

Számlavezető bank neve: FHB Bank Zrt. , 1082 Budapest, Üllői út 48.

Számlaszáma HUF: 1820 3332 – 0601 3403 – 4001 0019

Számlaszáma EUR: 1820 3332 – 0601 3403 – 5902 0016

MVH ügyfélregisztrációs száma: 1004250311

Felelős vezető: Szabó Gábor vezérigazgató

(továbbiakban: Szolgáltató)

Ezen szerződés 7 oldalt és, 1 db 1. számú Szolgáltatási díjak (2 oldal), 1 db 2. számú Az állati hulla elszállítási és ártalmatlanítási költségeinek jogszabályban meghatározott támogatására vonatkozó külön elszámolási kérdései című mellékletet (1 oldal) és 3.. db 3. számú Felrakóhely adatlapot tartalmaz.

Átvevő/gyűjtőhely/kezelő telephely:

Neve: ATEV Zrt. Solti Gyára (1., 2. kategória)

Cím: 6320 Solt, Pólyafoki zsilip mellett

ENAR: 3812033

Telephely helyrajzi száma: 0191/2

Telephely áeü. azonosítója: 02-AH-001(F)

Telefon: +36-78/586-600 Fax: +36-78/586-609

Kapcsolattartó: Szilágyi Sándor nyersanyagszervező

Felelős vezető: Gyetvai Imre gyárigazgató

Levelezési címe: 6320 Solt, Pf.: 12

Település azonosítója: 29115

e-mail: solt@atev.hu

+36-30/958-1914

+36-30/957-4481

Átvevő/gyűjtőhely/kezelő telephely:

Neve: ATEV Zrt. Debreceni Gyára (2. kategória)/ gyűjtő-átrakó telepe (1. kategória)

Címe: 4079 Debrecen-Bánk

Telephely helyrajzi száma: 0817

Telephely áeü. azonosítója: 08-AH-001 (F)

Telefon: +36-52/441-112, +36-52/441-102

Fax: +36-52/441-102

Kapcsolattartó: Nagy István nyersanyagszervező

Felelős vezető: Kállai Attila gyárigazgató

Levelezési címe: 4002 Debrecen-Bánk Pf.: 106

Település azonosítója: 15130

Telephely áeü. azonosítója: 08-AH-014 (Á)

e-mail: debrecen@atev.hu

+36-30/636-0937

+36-30/466-2577

Átvevő/gyűjtőhely/kezelő telephely:

Neve: ATEV Zrt. Hódmezővásárhelyi Gyűjtő-átrakó telepe (1., 2. kategória)

Cím: 6801 Hódmezővásárhely Tanya 1232/b

Telephely helyrajzi száma: 0525/4

Telephely áeü. azonosítója: 05-AH-009 (Á) 1.,2.kategória

Telefon: +36-62/535-250 Fax: +36-62/242-275

Kapcsolattartó: Bényi Károly nyersanyagszervező

Felelős vezető: Szabó Gábor gyárigazgató

Lev. címe: 6801 Hódmezővásárhely Pf.: 259

Település azonosítója: 08314

e-mail: hodmezo@atev.hu

+36-30/298-4561

+36-30/945-3400

Átvevő/gyűjtőhely telephely:

Neve: ATEV Zrt. Böhönyi gyűjtő-átrakó telepe (1., 2. kategória)

Cím: 8719 Böhönye, 61 sz. Főút mellett

Telephely helyrajzi száma: 0120/1

Telephely áeü. azonosítója: 14-AH-003 (Á)

Telefon: +36 78 /586-600 Fax: +36 78/586-609

Kapcsolattartó: Szilágyi Sándor nyersanyagszervező

Felelős vezető: Gyetvai Imre gyárigazgató

Levelezési cím: 6320 Solt, Pf.:12

Település azonosítója: 28532

e-mail: solt@atev.hu

+36-30/958-1914

+36-30/957-4481

Átvevő/gyűjtőhely telephely:

Neve: ATEV Zrt. Bönyi átrakó telephely (1., 2., kategória)

Cím: 9073 Böny, Küllerület Purgly Pusztá

Levelezési címe: 9002 Győr, Pf.:179

Telephely helyrajzi száma: 0174/10,12, 25

Település azonosítója: 05281

Telephely áeü. azonosítója: 07-A-017 (Á)

Telefon: +36- 96/544-500 Fax: +36 96/544-502

e-mail: gyor@atev.hu

Kapcsolattartó: Szűcs Judit gazdasági ügyintéző

+36-96/544-503

Felelős vezető: Gyetvai Imre gyárigazgató

+36-30/957-4481

1. Megrendelő a nála keletkező állati melléktermékek elszállításával, kezelésével Szolgáltatót bízta meg azzal, hogy a nála keletkező állati melléktermékeket **ártalmatlanítás céljával teljes körűen átadja.**

Szolgáltató kötelezettséget vállal arra, hogy a Megrendelő által kibocsátott és részére átadott állati eredetű melléktermékeket a hatályos jogszabályoknak megfelelően kezeli.

2. A Szolgáltatónak átadásra kerülő melléktermékek kategóriáját, várható mennyiségét Megrendelő a szerződés aláírásával egyidejűleg minden felrakóhelyéről külön-külön rögzíti, a csatolt **felrakóhely adatlapon (3. sz. melléklet).** A mellékletek aláírás nélkül is érvényesek, a szerződés elválaszthatatlan részét képezik. Darabszámuk és terjedelmük jelen szerződés első oldalán kerül megállapításra.

Az egyes állati melléktermékek megnevezését, kategóriába sorolását, valamint a teljes körű átadás esetén érvényes kezelési díját a 1. sz. melléklet tartalmazza.

3. Amennyiben az állati melléktermékek kezelése során – idegen anyagokkal történt szennyezettség miatt – Szolgáltatónál kár keletkezik, Megrendelő kártérítési felelősséggel tartozik.
4. Felek kötelesek a jogszabályban rögzített **bizonylati előírásokat** (kereskedelmi okmány átadás, kitöltés, aláírás stb.) teljesíteni. Ennek elmulasztásából a másik felet ért többletköltséget - többletmunka költsége, hatósági bírság stb. - a mulasztó fél tartozik megtéríteni.

A bizonylatolásnál Megrendelő köteles minden állati melléktermék esetén **kereskedelmi okmányt** kitölteni és aláírva átadni Szolgáltatónak. Ennek elmulasztása esetén Szolgáltató jogosult Megrendelő helyett térítési díj ellenében az okmányt kiállítani. (A térítési díjat a 1. sz. melléklet tartalmazza.)

Az átvétel bizonylata a **kereskedelmi okmány.**

Szolgáltató az átvett igazoló kereskedelmi okmányt a jogszabályban rögzítettek szerint kezeli, ill. küldi vissza a Megrendelőnek.

A szarvasmarha hullát átadó Megrendelő köteles a 99/2002. (XI. 5.) FVM rendelet (ENAR) szerinti belföldi **marhalevél igazolólapot** is egyidejűleg átadni.

5. A teljesítés helye Megrendelő felrakóhelye, kivéve, ha a szállítást Megrendelő végzi. Amennyiben Megrendelő rendszeres szolgáltatást vesz igénybe, ezt 24 órával előbb telefonon (+36-1-3485120) lemondhatja. Ellenkező esetben a szolgáltatás kiszámlázásra kerül.

Amennyiben Megrendelő a szolgáltatást nem rendszeresen veszi igénybe, annak konkrét igénybevételét a szolgáltató központi ügyfélszolgálatán (+36-1-3485120 - call center) keresztül telefonos bejelentés útján jelzi, ahol rögzítik a partner, a felrakóhely és az állati melléktermék átadásához szükséges adatokat. Szolgáltató az így bejelentett adatok alapján teljesíti a jelen szerződésben foglalt kötelezettségeit.

Amennyiben a **szállítást Szolgáltató végzi**, az elszállítandó állati melléktermék mérlegelését - Szolgáltató képviselőjének jelenlétében - Megrendelő biztosítja a felrakóhelyen, vagy annak 1 km-es körzetében. A mérlegjegyet Szolgáltató képviselője veszi át. Megrendelői mérlegelés hiányában a Szolgáltató által mért súlyt Megrendelő köteles elfogadni.

Amennyiben a **szállítást Megrendelő végzi**, a mérlegelést Szolgáltató saját telephelyén biztosítja. Megrendelő Szolgáltató telephelyén elvégzett, fuvarszközének hatóságilag előírt mosásáért, fertőtlenítéséért alkalmanként térítési díjat fizet Szolgáltató részére. (A térítési díjat a 1. sz. melléklet tartalmazza.)

A szállítás és mérlegelés feltételeit a **Felrakóhely adatlap** (3. sz. melléklet) rögzíti.

Megrendelő a keletkező állati mellékterméket **elkülönítetten és friss állapotban köteles Szolgáltató részére átadni**. Frissnek minősül:

- az 1. és 2. kategóriába sorolt állati melléktermék, ha átadása a keletkezéstől számított
  - április 1.–szeptember 30. közötti időszakban: 24 órán belül,
  - október 1.–március 31. közötti időszakban: 72 órán belül megtörténik.

Frissnek nem minősülő, késve átadott 1. és 2. kategóriába sorolt állati melléktermék átvételét Szolgáltató megtagadhatja.

6. Kezelési díj, rendelkezésre állási és adminisztrációs díj:

- a. A kezelési díj mértékét az állati melléktermékek esetében a melléktermék takarmány alapanyag céljára történő feldolgozhatósága, valamint a jogszabályok határozzák meg. (A díjat a 1. sz. melléklet tartalmazza.)
- b. Amennyiben a különféle kategóriába sorolt állati melléktermékek keverten kerülnek átadásra, úgy a teljes mennyiség a kockázatosabb kategóriába tartozik és ennek megfelelően köteles az 1. számú mellékletben közölt térítési díjat a Megrendelő megfizetni.
- c. Szolgáltató érvényes szerződés esetén – felrakóhelyenként megállapított - rendelkezésre állási díjat számláz ki, mely az átadott állati melléktermékek szolgáltatási díjába beszámít. Szolgáltató a rendelkezésre állási díjat az előzőek figyelembevételével, a novemberi számlában utólag érvényesíti abban az esetben, ha Megrendelő nem, vagy a rendelkezésre állási díjnál kisebb értékű szolgáltatást vett igénybe.
Amennyiben Megrendelő valamely felrakóhelyén tevékenység megszüntetését írásban bejelenti, úgy Szolgáltató a bejelentést követő naptári hónaptól a megszünt felrakóhelyre a rendelkezésre állási díjat nem számítja fel. (A rendelkezésre állási díjat a 1. sz. melléklet tartalmazza.)
- d. Megrendelő kérésére, ill. Megrendelő hibájából eredő okmányok, bizonylatok, átvételi és elszámolási dokumentumok kiállításért, pótlásért, valamint Megrendelő részére történő továbbításáért Szolgáltató esetenként adminisztrációs díjat számíthat fel. (Az adminisztrációs díjat a 1. sz. melléklet tartalmazza.)

7. Szállítási költségterítés

- a.) A szállítási költségterítés mértékét Felek a tényleges távolság alapján határozzák meg.
- b.) A tényleges távolság: a Megrendelő felrakóhelye és a Szolgáltató begyűjtést (átvételt) végző telephelye közötti begyűjtési távolság kétszerese (oda-vissza út), valamint a begyűjtést (átvételt) végző telephely és a kezelést (ártalmatlanítást) végző telephely közötti átszállítási távolság kétszerese (oda-vissza út).
- c.) A szállítási költségterítés díjtételeit a 1. sz. melléklet tartalmazza.

Szolgáltató gyűjtőjárat esetén is a célfuvar költségterítését alkalmazza, amennyiben az átadott állati melléktermék mennyiség alkalmanként és felrakóhelyenként a 2 tonnát meghaladja.

Amennyiben az átvevő telephely és a kezelést végző telephely nem esik egybe, úgy Szolgáltató a két telephely közötti távolság kétszeresére vonatkozóan átszállítási költséget számol fel.

- d.) A szállítási költségterítés abban az esetben is esedékes, ha állati melléktermék átadására nem került sor, de a Szolgáltató a Megrendelő kérésére az ő felrakóhelyén megjelent, oda kivonult.

8. Az állati melléktermék gyűjtése, tárolása:

- a.) Megrendelő telephelyén, az állati melléktermék gyűjtéséhez, elszállításához szükséges konténerekről Megrendelő igénye szerint, Szolgáltató gondoskodik, bérbeadás formájában. (A konténer bérleti díjat a 1. sz. melléklet tartalmazza).
- b.) Amennyiben Megrendelő csereszabatos konténert biztosít, Szolgáltató az állati mellékterméket abban szállítja el. Szolgáltató az állati melléktermék átvételekor tisztított és fertőtlenített cserekonténert biztosít.
- c.) Megrendelő a nála kihelyezett – Szolgáltató tulajdonát képező – tároló eszközök rendeltetésszerű használatáért, állagmegóvásaért és megőrzéséért felelősséggel tartozik. Ugyanilyen felelősség terheli Szolgáltatót is a Megrendelő tulajdonát képező eszközökért. Kár esetén a felek a tároló eszköz mindenkor piaci beszerzési árát kötelesek megtéríteni a másik félnek.

9. Számlázás, fizetés módja:

- a.) Számlázás: havonta egy alkalommal, a tárgyhónapot követően utólag, az átvételt igazoló bizonylatok alapján, a 4 - 8. pontokban foglaltak figyelembevételével történik, elszámoló számla kiállításával.
- b.) Szolgáltató a számláját a tárgyhót követő hó 5. munkanapig állítja ki és küldi el Megrendelő részére postai úton levelezési címére.
- c.) Fizetés módja: Számla ellenében, a számla keltétől számított 8 naptári napon belül, banki átutalással.

Megrendelő tudomásul veszi, hogy a határidőn túli pénzügyi teljesítés esetén a Szolgáltatót a Ptk. 6:155. § (1) szerinti késedelmi kamaton kívül (késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat + 8 %), a Ptk. 6:155. § (2) bekezdése értelmében 40 euro behajtási költség átalány illeti meg. Nem fizetés esetén Szolgáltató jogosult a szolgáltatást szüneteltetni, vagy a szerződést azonnali hatállyal felmondani, ill. a követeléskezelés során felmerült költségeit a Megrendelő felé érvényesíteni. Szolgáltató a szolgáltatás szüneteltetésének/megszüntetésének napján kihelyezett eszközeit elszállítja. A szolgáltatás újrakezdése esetén az eszközök elszállításának és újra kihelyezésének költségeit Megrendelő megtéríteni köteles.

Megrendelő tudomásul veszi, hogy ismétlődő fizetési késedelme esetén elveszítheti az utólagos fizetés lehetőségét, ez esetben Szolgáltató a teljesítést előre fizetéshez vagy biztosíték adásához kötheti.

10. Az állati hulla elszállítási és ártalmatlanítási költségeinek jogszabályban meghatározott támogatására vonatkozó külön elszámolási kérdések.

Amennyiben Megrendelő teljes állati melléktermék átadása, vagy egyes felrakóhelyeiről történő állati melléktermék átadása a támogatásról szóló rendelet hatálya alá tartozik, akkor a jogosultság feltételeit és az elszámolás, ill. bevallás külön szabályait a 2. sz. melléklet tartalmazza.

11. Érvényességi idő, hatályba lépés

A szerződést felek 2015.10.07. napjától határozatlan időre, folyamatos teljesítést meghatározva kötik meg azzal, hogy a Szolgáltató fenntartja magának a jogot, hogy a szolgáltatás díjait minden év január 1. napjától módosíthatja, a változtatás előtt 30 nappal írásban köteles Megrendelőt értesíteni.

A szerződést bármelyik fél írásban - 3 hónapos felmondási idő mellett - év végével indokolás nélkül felmondhatja.

12. Egyéb megállapodások

- a.) Szolgáltató szerződéses kötelezettsége teljesítésébe alvállalkozót bevonhat, melynek tevékenységéért teljes körűen felel.
- b.) Jelen szerződést a Felek kizárólag írásban módosíthatják. Amennyiben jogszabályi változás, vagy hatósági intézkedés a szerződésben meghatározott feltételeket lényegesen módosítja, úgy Felek a szerződés érintett részeinek módosítását kezdeményezhetik, melyről a másik felet írásban tájékoztatják. Amennyiben a másik fél e módosítást nem fogadja el és a szerződés módosítására 3 hónapon belül nem kerül sor, úgy a szerződés minden további nélkül megszűnik.
- c.) Szolgáltató a szerződést azonnali hatállyal felmondhatja, amennyiben Megrendelő a nála keletkezett, 1. pontban megjelölt állati melléktermékeket nem teljes körűen a Szolgáltatónak adja át. E szerződésszegés esetén Megrendelő a Polgári Törvénykönyv szerinti kártérítési és kötbér felelősséggel tartozik.
- d.) Szolgáltató e szerződésben rögzített feladatait az Európai Parlament és Tanács 1069/2009/EK, és a Bizottság 142/2011/EU rendeletei, az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletről szóló 2008. évi XLVI. törvény, valamint a nem emberi fogyasztásra szánt állati eredetű melléktermékekre vonatkozó állategészségügyi szabályok megállapításáról szóló 45/2012. (V. 8.) VM rendelet, illetőleg a fertőző szivacsos agyvelő bántalmak megelőzéséről, az ellenük való védekezésről, illetve leküzdésükről szóló 179/2009. (XII. 29.) FVM rendelet alapján látja el.

A Felek megállapodnak abban, hogy a jelen szolgáltatási szerződéssel kapcsolatos valamennyi igényt, vagy vitás kérdést elsődlegesen peren kívüli megegyezés útján kívánják rendezni. Ennek eredménytelensége esetén a jogvita eldöntésére – perértéktől függően – a Budai Központi Kerületi Bíróság, ill. a Szolnoki Törvényszék kizárólagos illetékességét kötik ki.

- e.) Jelen szerződés életbe lépésével egyidejűleg valamennyi, a Felek által korábban hasonló tárgyban kötött szerződés érvényét veszti.
- f.) Megrendelő a szándékos károkozás szerint köteles az általa okozott károkért helyt állni, ha jelen szerződésből, ill. annak mellékleteiben rögzített adatszolgáltatásában, nyilatkozatában valótlan tényt állít vagy Szolgáltatót egyébként szándékosan megtéveszti.
- g.) Szerződő felek kijelentik a társaságuk nem áll csőd-, felszámolási, végelszámolási vagy végrehajtási eljárás alatt, és legjobb tudomásuk szerint a társasággal szemben sem csődeljárási, sem felszámolási, sem végelszámolási, sem végrehajtási kérelmet nem terjesztettek elő, ill. a bíróság a társasággal szemben nem hozott ilyen tartalmú döntést.
Szerződő felek megállapítják, hogy legjobb tudomásuk szerint nincs olyan bírósági, adóhatósági vagy egyéb hatósági döntés, vagy bármilyen lezárt vagy folyamatban lévő eljárás, amely jelen szerződés megkötését, vagy teljesülését akadályozza, vagy korlátozza.
- h.) Alulírottak jelen okirat aláírásával feltétlen, korlátlan és visszavonhatatlan kötelezettséget vállalunk, hogy a fennálló jogviszony alapján végzett tevékenységünk során, azzal összefüggésben a tudomásunkra jutó üzleti titkot bizalmasan kezeljük, azokat harmadik személynek át nem adjuk, azokról harmadik személynek nyilatkozatot nem teszünk, magunk vagy mások hasznára azok részeit, vagy egészét hasznosítás céljából nem alkalmazzuk.
Tudomásul vesszük, hogy az üzleti titok megsértése polgári és büntetőjogi felelősségre vonást vonhat maga után.

- i.) Megrendelő hozzájárul ahhoz, hogy adatait, valamint a tevékenységével összefüggésben keletkező dokumentumokat Szolgáltató eltárolja, őrizze. Megrendelő tudomásul veszi, ill. hozzájárul ahhoz, hogy Szolgáltató a tevékenységével összefüggésben, a jogszabályokban előírt esetekben az illetékes állategészségügyi és más hatóságok számára a Megrendelőről, ill. annak adatairól adatokat adjon át, ill. adategyeztetést folytasson.

Jelen szerződést Felek, mint akaratukkal mindenben megegyezőt, cégszerűen írták alá.

.....Debrecen....., 2015. év ...10... hó 07... nap

Római Kárpát
MEGRENDELŐ

2015 OKT 20.

ELLENJEGYZTE

[Signature]

ATEV Fehérjefeldolgozó Zrt.
Debreceni Gyára
Adószám: 10893661-2-44
4002 Debrecen, Pf. 106
8.

[Signature]
SZOLGÁLTATÓ

KÖZSZOLGÁLTATÁSI SZERZŐDÉS

- vállalkozás, gyűjtőedényes -

3. melléklet

amely létrejött egyrészről a Jászkisér Város Önkormányzatának Képviselő-testülete által a szolgáltatás ellátására kijelölt **KISÉR-SZOLG Városüzemeltetési Nonprofit Kft.** (5137 Jászkisér, Fő út 7.; tel: 57/451-950/104 mellék) képviseli Nyolczas Ernő ügyvezető – továbbiakban, mint Közzolgáltató

másrészről **Bükk Nemzeti Park** név / cégnév **3300 Eger, Sánc utca 6.** lakcím / székhely / telephely / EV szám mint az ingatlan tulajdonosa, birtokosa vagy használója (együtt: szolgáltatást igénybe vevő) – továbbiakban Megrendelő között az alábbi napon és helyen, a következő feltételek mellett:

1. A szerződés tárgya: a Vállalkozás által kibocsájtott hulladék (továbbiakban: hulladék) begyűjtése, feldolgozása, kezelése és ártalmatlanítása a Közzolgáltató által .....²..... db ...¹²⁰..... literes – a Megrendelő ^{0,55} hrsz.-ú **3382 Tarnaszentmiklós, Betyár Páskom 55.** szám alatti ingatlanán / székhelyén / telephelyén belül tárolt és a szállítási napon közterületre kihelyezett – az ingatlan címével megjelölt, szabvány méretű, gépi ürítésre alkalmas hulladékgyűjtő edényből heti rendszerességgel.
2. Megrendelő tudomásul veszi, hogy a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően az 1. pontban írt közzolgáltatás igénybevételére, a hulladék gyűjtésére, a hulladék Közzolgáltatónak történő átadására és díj fizetésére kötelezett.
A megrendelő ekként köteles a jelen szerződésben rögzített szolgáltatásért Jászkisér Város Önkormányzat Képviselő-testületének a mindenkori, a települési hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közzolgáltatásról szóló rendeletében meghatározott díj alapján számított díjat – a teljesített közzolgáltatás alapján – a Közzolgáltatónak megfizetni az általa küldött számlán megjelölt teljesítési határidőn belül.
A teljesítés módja: havonta; készpénz átutalási megbízással (csekk) / banki átutalással / csoportos beszedési megbízással.
A Megrendelő tudomásul veszi, hogy a díjfizetés elmaradása esetén a Közzolgáltató követelését adók módjára történő behajtással érvényesíti.
3. Közzolgáltató vállalja, hogy Megrendelő által kihelyezett szabványos hulladékgyűjtő edényeket heti rendszerességgel üríti az általa előzetesen közölt napon akként, hogy a hulladék elszállítása során a környezetet kíméli, illetve a szállításból eredő szennyeződés esetén gondoskodik a terület szennyeződés-mentesítéséről.
4. Szerződő felek rögzítik, hogy e szerződés 2015. október hónap 1. napjától kezdődően határozatlan időtartamra jön létre.
5. A közzolgáltatási szerződés megszüntetését a Megrendelő kérheti.
6. A Megrendelő tudomásul veszi, hogy:
  - Köteles a gyűjtőedény beszerzéséről gondoskodni.
  - A ingatlanán keletkező hulladékot köteles rendszeresen elszállíttatni és mennyiségét alacsony szinten tartani.
  - A hulladék elszállítása céljából kihelyezett gyűjtőedény fedelének lecsukott állapotban kell lennie és olyan műszaki állapotban, melyből a hulladék ürítése szóródás-mentesen biztosítható a szállító járműben.

- A hulladékgyűjtő edénybe tilos elhelyezni: folyékony, mérgező, tűz- és robbanásveszélyes anyagot – kivéve a háztartásokban keletkező hajtógázzal működő üres flakonokat –, állati tetemet vagy egyéb olyan anyagot, amely veszélyeztetheti a begyűjtést, ürítést végző személyek vagy más személyek életét, testi épségét, egészségét.
  - A gyűjtőedényben a hulladékot tömörítés nélkül kell elhelyezni, hogy az a gépi ürítést ne akadályozza. Amennyiben az összepréselés miatt az edényt üríteni nem lehet, a Megrendelő köteles azt üríthetővé illetve használhatóvá tenni, és az esetlegesen okozott kárt megtéríteni.
  - A hulladékgyűjtő edények a szállítási napot megelőző napon 18.00 órától, legkésőbb a szállítás napján 06.00 óráig közterületre történő kihelyezéséről és – a közszolgáltatás teljesítését követően – legkésőbb a szállítás napján 17.00 óráig történő visszaszállításáról a Megrendelő köteles gondoskodni, akként, hogy a kihelyezett edény a jármű- és gyalogos forgalmat nem akadályozhatja és elhelyezése nem járhat baleset vagy károkozás veszélyének előidézésével.
  - A hulladékgyűjtő edény szükség szerinti tisztítása, fertőtlenítése, javítása, rendeltetésszerű használata és környezete tisztán tartása a Megrendelő feladata.
  - A Közzolgáltató az adatvédelmi törvény előírásainak betartásával a Megrendelő közszolgáltatással összefüggő adatait nyilvántarthatja és kezelheti.
7. A Megrendelő a Közzolgáltató felé történő előzetes írásbeli bejelentése és hitelt érdemlő igazolása alapján mentesül a gyűjtés, szállítás és ártalmatlanítás díjfizetése alól abban az időszakban, amikor az ingatlant tartósan – legkevesebb 90 napig – nem használja és az ingatlanon hulladék sem keletkezik.
  8. A Megrendelő tudomásul veszi, hogy a fenténél rövidebb ideig tartó használaton kívüliség, illetve a gyűjtőedény kihelyezésének esetenkénti elmaradása esetén is díjfizetésre kötelezett.
  9. A Közzolgáltató kötelezettsége:
    - A közszolgáltatás teljesítésének feltételeiről – a hulladék begyűjtésének, elszállításának rendjéről –, a bekövetkezett változásokról a Megrendelők tájékoztatása a szerződéskötés előtt, illetve szerződésmódosítás előtt.
    - A gyűjtőedény állagában keletkezett minden olyan kár megtérítése, amely a szállítás során gondatlan szakszerűtlen ürítés során keletkezett.
  10. Jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben a mindenkori Hulladékgazdálkodásról szóló törvény illetve a Jászkisér Város Önkormányzat Képviselő Testületének a települési hulladékkal kapcsolatos vonatkozó rendelkezései az irányadók.
  11. Felek rögzítik, hogy e szerződés megkötésével egyidejűleg a tárgyi ingatlanra korábban kötött szolgáltatási szerződés hatályát veszti.

Jászkisér, 2015. október 1.

Megrendelő

ELLENJEGYZTE

Közzolgáltató

KISÉR-SZOLG Nonprofit Kft.

5137. 2227-501. 50...7.

Adószám: 24980372-2-16

Cégjegyzékszám: 16-09-015889

Sz.sz.: 11745114-20006682